

A

TISZÁNINENI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET

1900. MÁJUS HÓ 16—18. NAPJAIN

MISKOLCZON TARTOTT TAVASZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

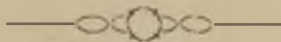
JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

RADÁCSI GYÖRGY,

egyházkerületi papi főjegyző.

109. SZÁM.

SÁROSPATAK.

NYOMTATTA STEINFELD JENŐ AZ EV. REF. FŐISKOLA BETŰIVEL.

1900.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület 1900 évi *tavaszi* közgyűlését Miskolczon, május hó 16—18 napjain tartotta meg **Kun Bertalan** püspök és **Báró Vay Béla** főgondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak, mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: *Révész Kálmán* esperes; *Meczner József* egyházmegyei gondnok; *Antalfy László*, *Füzy János* papi-, *Naményi Gyula*, *Csoma István*, *Csoma József* világi tanácsbírák, *Ujj József* egyházmegyei papi főjegyző.

Az alsó-borsodi egyházmegyéből: *Tóth Dániel* esperes; *Br. Vay Elemér* egyházmegyei gondnok, *Maklár Károly*, *Sólyom Gyula*, *Bodolay István* papi-, *Szathmáry Király Pál*, *Papszász Lajos*, *Mikuleczky István* világi tanácsbírák.

A felső-borsodi egyházmegyéből: *Vadászy Pál* esperes; *Ragályi Béla* egyházmegyei gondnok; *Svingor József*, *Bartha Mihály* papi-, *Gr. Vay Tihamér*, *Vladár Ervin* világi tanácsbírák.

A gömöri egyházmegyéből: *Nagy Pál* esperes; *Csabay Pál*, *Ruszkay Gyula* papi-, *Lukács Géza*, *Molnár József* világi tanácsbírák; *Vattay László* egyházmegyei papi főjegyző.

A tornai egyházmegyéből: *Ragályi Géza* esperes; *Lakatos Miklós* egyházmegyei gondnok; *Arday Janka Dániel*, *Péter József* papi-, *Lovász Miklós* világi tanácsbírák.

Az ungi egyházmegyéből: *Szabó Endre* esperes; *Komjáthy Béla* egyházmegyei gondnok; *Virág József*, *Szabó József*, papi-, *Stépan László*, *Köröskényi Ferdinánd*, *Szabó Lajos* világi tanácsbírák; *Homoky Antal* egyházmegyei főjegyző.

Az alsó-zempléni egyházmegyéből: *Keresztúry József* esperes, *Szinyei Gerzson* helyettes egyházmegyei gondnok; *Bálint Dezső*, *Kónya András*, *Tóth Lajos* papi-, *Kóczán Miklós* világi tanácsbírák.

A felső-zempléni egyházmegyéből: *Sárkány Imre* esperes; *Bernáth Elemér* egyházmegyei gondnok; *Ujj István*, *Káddár János* papi-, *Dókus Ernő*, *Dókus Gyula*, *Nemes Lajos* világi tanácsbírák; *Hutka József* egyházmegyei papi főjegyző.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: *Zombory Gedő, Kérészy Barna, Radácsi György, Idrányi Ferencz, Nagy Ignácz papi-, Lévy József, Dókus Gyula, Szentimrey Gyula* világi részről.

A sárospataki főiskolából: *Fejes István papi-, Dókus Gyula* világi algonok; *dr. Zsindely István* akadémiai- és *Buza János* helyettes gimnáziumi igazgató.

A miskolczi főgimnázium részéről: *Kovács Gábor* igazgató.

A rimaszombati főgimnáziumból: *Bodor István* igazgató.

Mint egyházkerületi jegyzők: *Radácsi György papi-, Szalay László* világi főjegyző; *Vattay László papi-, Dr. Finkey József* világi aljegyző.

I.

Közgyűlési ügyek.

1. *Kun Bertalan* püspök buzgó és megható imádságban kérvén tanácskozásainkra a bölcs mérséklet, igaz vallásosság és egyháziasság lelkének Istentől való kitöltetését, *Báró Fay Béla* főgondnok a szép számban megjelent gyűlési tagokat melegen üdvözli s

ugyanő az egyházkerületi közgyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

2. Ugyancsak főgondnokunk — tárgysorozaton kívül — a benső öröm hangján említi fel azt a már egyetemes Konventünk által is méltányolt nevezetes körülményt, a mely szerint szeretve-tisztelt püspökünk néhány nappal ezelőtt, április hó 24-dikén töltötte be miskolci, áldásos lekipásztorkodásának 50-dik esztendejét. A közgyűlés általános lelkesültsége és tetszésnyilvánításai között hangsúlyozza, hogy e jubiláris évforduló szívbeli megünnepléséhez a tiszáninneri egyházkerületnek legalább is annyi joga van, mint a miskolci ev. ref. anyaszentegyháznak s épenazért, midőn egyrészt mély háláját fejezi ki a Gondviselés kegyelme iránt, hogy *Kun Bertalant* a miskolci egyháznak egy félszázadon át jó egészségben, lankadatlan munkaerőben s hivatásának példás szeretetében megtartotta s lelkének fényét és melegségét ez idő alatt egyházkerületünkkel is folytonosan és fokozódó minőségben érezte; ugyanakkor másrészt az igaz érdem iránt érzett őszinte tisztelettel indítványozza, hogy az egyházkerületi közgyűlés fejezze ki a jubiláris alkalomból törhetetlen ragaszkodását és legteljesebb elismerését az ötvenéves miskolci pap és a papi erényekkel dúsan megáldott főpásztor iránt, s kívánja véle együtt, hogy nyugodjék meg a mi Kun Bertalanunkon továbbra is a Gondviselés kegyelme és nyújtsa életét a miskolci egyház, egyházkerületünk és az egyetemes ev. ref. anyaszentegyház javára és boldogságára a kiválasztottnak fentartott időkig és áldja meg élte alkonyát csendes örömmel és munkássága gyümölcseinek élvezetével.

Egyházkerületi közgyűlésünk meghatottan osztozkodik főgondnokunknak *Kun Bertalan*, mint 50 éves miskolci lelkész és főpásztor iránt kifejezett meleg és őszinte elismerésében. Lelkesedve vallja, hogy Kun Bertalan által nemcsak a miskolci egyházzal, hanem közelebbről tiszáninnyi egyházkerületünkkel és egész ev. ref. anyaszentegyházunkkal is sok jót gyakorolt a Gondviselés áldó kegyelme s hogy az ő munkás, szelíd, Isten és ember-szerető lelke — a maga egyre növekedő fényével — világosságot, meleget és termékenységet támasztott közöttünk s az egyetértés és békesség állandó biztosítéka volt minden időben. E boldog tudatban örömmel ragadja meg a kínálkozó nagy alkalmat, hogy őt, iránta érzett igaz szeretetéről, törhetetlen ragaszkodásáról biztosítsa s midőn főgondnok Ő Nagyméltóságának ez irányban tett indítványát lelkesülten elfogadja, ugyanakkor buzgón kéri a Mindenhatót, hogy mindenre elégséges kegyelmét továbbra is áldólag terjeszsze ki a mi Kun Bertalanunk, az 50 éves miskolci lelkész és szeretett főpásztor felett s tegye boldoggá számára a kegyelemnek esztendeit, megajándékozván őt napok hosszúságával s a jók és igazak számára fentartott örömek teljességével.

3. Kun Bertalan püspök mély megindultsággal köszönvén meg szeretve tisztelt elnöktársának és az egyházkerületi közgyűlésnek iránta nyilvánított érzelmeit és elismerését, tanulságos visszapillantások között tett ünnepélyes ígéretet arra, hogy mint eddig, úgy ezután is, a míg az Isten kegyelme megengedi, teljes erejével igyekszik szolgálni az egyházkerületet és egész anyaszentegyházunk érdekeit, s abban az édes reményben, hogy korával járó netaláni gyöngeségeit az egyházkerület szeretettel fogja elnézni és támogatni, — továbbra is ajánlja magát az egyházkerületnek iránta oly sok éven át folyvást nyilvánított jó akaratába.

Egyházkerületi közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul szeretett püspökének ünnepélyes ígéretét s hálatelt szívvel biztosítja őt, hogy szeretetével és tiszteletével mint eddig, úgy ezentúl

is, mindenkor a legteljesebb készséggel fogja támogatni.

4. Az egyházmegyék képviselőinek megbízó levelei felolvasatván,

a megjelent képviselők igazoltattak s az elmaradottak igazolása tudomásul vétetett.

5. Olvasatván püspökünknek az 1899—1900 év egyházi képét vázoló s az egyházi életünk terén újabban felmerülő aggodalmakat behatóan mérlegelő évi jelentése:

Azt, mint az év eseményeinek híven megrajzolt képét és megnyugtató rajzát őszinte elismeréssel és köszönettel fogadja egyházkerületi közgyűlésünk s egész terjedelmében jegyzőkönyvbe igtatni határozza.

A püspöki jelentés egész terjedelmében a következő:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

Midőn Isten kegyelméből ismét azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy üdvözölhetem a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés tisztelt tagjait, kik gyűlésünkre egybegyülekeztek s bemutathatom az elmúlt 1899/1900. egyházi év képét, a mint az egyéni megfigyelésem szerint előttem áll: lehetetlen elhallgatnom, hogy midőn ezt teszem, az öröm és aggodalom érzései egymást váltogatják szívemben. — Örvendek azon, hogy a gondviselés éveimnek számát nevelvén, életem azon nevezetes pontjára juttatott, hogy miskolci papságom ötven évi évfordulóját elérhettem és még tíz hetű lelki-testi erőben levén, hivatalommal járó kötelességeimnek eleget tehettem; örvendek igen szívemből, mivel ebben az életkorban, melyben én állok, már minden egyes év, sőt nap is kétszeres hálára kötelez az isteni gondviselés iránt. Engedje meg azért a főtiszteletű kerületi gyűlés, hogy Isten iránti fiúi hálámat évi jelentésem első helyén fejezzem ki, leborulván Ő előtte nagy alázatossággal, mint meghálálhatlan jótéteményekkel megáldott agg szolgája, kirek öröme, boldogsága, boldogult Tompánk egyik remek költeménye szerint, nem a *jelenen épül*, — *de a múlton és az emlékezeten*; a boldogságnak, az örömnök ezen érzése az, mely mint említém, az aggodalommal vegyesen váltakozik ma szívemben.

Méltán kérdezhetné valaki tőlem, hogy az öröm mellett miért foglal helyet szívemben az aggodalom? Bátran megfelelek rá hogy nem azért, mivel a sírhoz közel állok, hiszen a gondviselés által elémbre mért pályát igyekeztem híven megfutni, — tehát e tekintetben aggodalomra nincs okom, öntudatom nyugodt; ezen közvetlen bírám nem vádol engem.

Hanem van egy sötét pont lelkem előtt, melyet a féltékenység a valónál talán sötétebbre fest s nemcsak az én lelkemben, hanem hitsorsosaimóban is, — talán az egész protestáns öntudatban és ez nem más, mint egyházunk jelenlegi helyzete, a melyet a fokozódott féltékenységből egyházi lapjaink majd nem kétségbe ejtő fekete színben állítanak lelkünk elé, egyrészt a *protestáns szellem s öntudat hanyatlása* miatt, másrészt a legközelebbi időben életbe lépett interconfessionalis törvények ferde kinövésére s az e miatt előállott reversálisok veszélyes voltára s a reakciónak e téren ellenünk indított hájszájára hivatkozván.

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés! kétségen kívül fenyegető veszélyek ezek, elszomorítják a vallásukat és egyházukat híven szeretők lelkét, annyival is inkább azokét, kik közel állván a sírhoz, mint én is, nem számíthatnak arra, hogy ily veszélyesen fenyegető bajok orvoslását megláthassák s a fenyegető viharok elmúlásán örvendhessenek. Engedje meg azért a főtiszteletű egyházkerületi gyűlés, hogy e nehéz állapotra nézve némelyeket aggodalmainknak, ha nem egészben is, de részben leendő csilapítására elmondhassak.

Első ok, mely az aggodalomra okot ad, mint hirdetik sokan, a *protestáns szellem. és öntudat hanyatlása*. Azt valom magam is, hogy meggyengült bennünk az életfentartó erő, az egységes prot. szellem; nincs bennünk azon lángoló hitbuzgóság, melynek példáját dicső hitelődeink egyházunk történelmében fent ragyogtatták; nincs közöttünk azon áldozatkészség, hogy gályára s máglyára mennénk hitünkért, szent vallásunkért; de erre ma nincsen is szükség, ma ily üldöztetések közt nem vagyunk, ma ilyenek ellen nem kell védekeznünk. Ma oly bajunk van, a melyen nagy részben magunk segíthetünk; oly sebünk, a melyet magunk begyógyíthatunk. Hogy a protestáns *közszellem, öntudat, az ebből folyó áldásokkal — hanyatlott közöttünk*, az baj, igen nagy baj, de ezt senki sem érezheti fájóbban, mint mi magunk.

Éleszszük elevenségre tehát a protestáns közszellemet, a buzgóságot; birjunk teljes öntudatával annak, hogy az auto-

nomia micsoda áldozatokat kíván. Csüggeteg szívünkbe öntsük az új életerőt az igaz hitben; higyjük, hogy a Krisztus evangélioma Istennek hatalma minden hívőnek üdvességére: akkor sebeink begyógyulnak s az önmagunk által okozott baj miatt többé nem lesz aggodalma köztünk senkinek.

A második ok, a mely aggodalomra okot szolgáltat, a legközelebb életbeléptetett *interconfessionalis törvények ferde kinövései*, melyeket a reactionalis áramlat felhasznál ellenünk. Ez már aggodalomra több okot ad, mivel megszüntetése nem áll hatalmunkban s az államtörvények hiányosságának ellenünk való felhasználásából ered. De az ez által szenvedett baj is s ennek kártékony volta, egy részben reánk esik vissza; egyházas szellemünk hanyatlása okozza azt, hogy az 1894-ik évi, a vallásszabadságra s egyenlőségre fektetett XXXII. törvénycikk reánk nézve károsná válhatott. Csak ez okozhatta azt, hogy a gyermekek vallására nézve történt egyezkedések a mi hátrányunkra ütöttek ki. Csak ez okozhatta, hogy a mi hitfelekezetünkhöz tartozó felek oly gyenge lábon állanak, hogy törvényadta szabadságuk folytán gyermekeik vallását áruba bocsássák. Ezt a bajt is a vallásos szellemnek hiveink szívében való felébresztése orvosolhatja, s bizton várhatjuk jobb, kedvezőbb idők bekövetkeztével, hogy a törvényhozás, belátván tévedését, az 1868. LIII. t.-cz. 12. §-át régi érvényében visszaállítja, s az egyenlőtlen küzdelemben álló hitfelekezeteket oltalmába veszi. Én azt hiszem ft. e. ker. gyűlés, hogy e téren megpróbáltatásunk is tisztító tűz leend reánk nézve, mely készíti a le nem győzhető szellemi világosságot és igazságot az elérendő diadalára. Meg fogom-e én érní azt az időt? aligha! de én azzal a reménységgel készülök siromba, hogy ez bizonyosan be fog következni.

Még egy harmadik ok is van, ft. közgyűlés, melyre aggodalmainkat fektetjük, nevezetesen szegénységünk, s ezzel összeköttetésben az 1848-ik XX. t.-cikkben kifejezett egyenjoguságnak a congrua által hiányosan, csak részben való végrehajtása. A szegénység kétségen kívül nagy akadály minden erkölcsi intézmény fellendülésének, így egyházunk felvirágzásának is; de ha volt valaha idő, a melyben szegénységünk miatt aggódnunk nem kellett egyházunk fentartása felett, — a mai idő kétségen kívül ilyen. Nem mondhatjuk, hogy hiveink buzgóságának, áldozatkészségének forrása kiapadt; ha ezt mondanánk, egyházaink kiáltanának ellenünk, a melyek ez évben is meghozták áldozataikat a szent célra, mint alább látni fogjuk.

Egy biztató fénysugár ez a tulságosan, s a jobb jövő iránt kételkedők reménytelenségének sötétségében. E mellett élvezzük az állam segélyezését már évek óta, mely tanítóink, tanáraink fizetését felemelte, számukra egyházaink segédkezésével nyugdíjintézetet alapított, tudományos intézeteink fentartására szükséges mennyiségű segélyt ad, lelkészeink fizetésének felemelését törvényileg kimondta, annak végrehajtását folyamatba tette; ezeken kívül még magunk által kezdeményezett domestikánkra évenként százezer forintot ad, mely összeget, hihetőleg, legelső óhajtasunk nyilvánítása folytán, főlebb is emeli. Mindezen még eddig nem létezett körülmények, ha nem kielégítése is az 1848-ik XX. t.-cikkben kimondott jogos igényeinknek, de minden esetre hálátlanság volna azt mondanunk, hogy az állam meg nem kezdte felőlünk való gondoskodását s nem adott jogosultságot arra a hitre, hogy az említett törvény alapján, a vallásegységtől nagy elvét is érvényesíteni fogja. Mindezek, aggodalmainkkal szemben, megnyugtató jelek.

Itt látom szükségesnek, hogy a congrua ügyeiről szóljak. Congruai segélyre felterjesztett egyházkerületünkben 299 lelkész. Ezeknek 1200 koronáig járó évi illetőségük 105,028 korona 3 fillér, 1600 koronáig 220,259 korona 41 fillér. Fuvardij fejében szükséges 17,710 korona, káplán tartásdíj 1400 korona. Mennyire fogja ezt a ministerium a beterjesztett ívek revisiója után megállapítani, azt még nem tudni. Eddig-élé utalványozta 87 lelkésznek az 1899-ik évre egész illetményét 3 ízben 35,067 korona 94 fillért; 1900-ra pedig ugyanezen 87 lelkésznek ugyanennyit.

Azoknak pedig, kik még sem 1899, sem 1900-ra semmit sem kaptak, utalványozta az egész 1899-re járó illetményöket: 71,448 korona 32 fillért, mely összeg csak akkor osztható ki, a mikor a ministerium kinek-kinek illetményeit megállapítja s névsorát velem közleni fogja. Addig ez az összeg a miskolci takarékpénztárban lesz, egy része őrizet alatt, hogy bármikor felvehető legyen.

Hiveinknek a lefolyt egyházi évben egyházi célokra és építkezésekre adott összegeik, melyekre fentebb hivatkoztam, egyházmegyénként következő:

1. Az abauji egyházmegyében építkezésekre összegyűlt adományok összege 27,904 korona 32 fillér. Egyházfentartási s közigazgatási költségekre 24,932 korona 22 fillér.

2. Az alsó-borsodi egyházmegyében építkezésekre adatott 11,521 korona 26 fillér, más célokra 6877 korona 14 fillér.

Az egyházak összes bevétele volt ezen megyében 202,793 korona 11 fillér. Kiadás 178,916 korona 19 fillér. Maradvány 23,876 korona 92 fillér.

Tőkepénz és alapítvány 135,306 korona 58 fillér.

Adósság 63,722 korona.

Magtári tőkepénz 16,710 korona, 12 fillér.

Buza 229·5 hektoliter.

Rosz 1764·27 hektoliter.

Árpa 660·4 hektoliter.

Zab 69·37 hektoliter.

· 3. Alsó-Zemplénben építkezésekre kiadatott 29,798 korona. A megyaszói templomépítésre külön az egyház 12,000 koronát, gróf Andrássy Dénes ur pedig ugyan e célra 20,000 koronát adott, mely szép összeg maga szólal meg az iránt, hogy ezért az adakozó grófnak az egyházkerületi közgyűlés is hálás köszönetet mondjon.

Felső-Borsodban építkezésekre 24,615 korona 8 fillér. Más célokra összegyűlt 12,339 kor. 40 fillér.

Felső-Zemplénben építkezésekre 39,775 kor. 68 fillér. Más célokra 7184 kor. 64 fillér.

Gömöri egyházmegyében építkezésre kiadatott 42,676 kor. Más célokra 10,282 kor.

Tornai egyházmegyében építésre adtak 2399 kor. 88 fillért. Más egyházi célokra 2391 kor. 98 fillér.

Ungi egyházmegyében építkezésre adatott 11,212 kor. Más egyházi célokra 5952 korona.

Az építkezésekre s más célokra adott összeg együttesen kitesz 259,864 kor. 95 fillért. Van ezen kívül minden egyháznak részint földek, részint tőkepénzek, részint magtárak s évi egyházfentartásra kivetett összegek után bizonyos jövedelme. Ezen nemcsak papirosra letett, de nyilván beszélő számok, egyháztartásunk felett naponként nevedő gondjaink ellenébe, bizonyosan nyújtanak annyi vigasztalást, hogy nem kell kétségbe esnünk ev. ref. egyházunk sorsa felett; hanem bizva az isteni gondviselés jóságában, építenünk kell azt — mint Jézusról és őseinkről reánk maradt szent örökséget — bölcs előrelátással, buzgósággal, áldozatkészséggel, őrt állván mindenütt: lent az egyházakban, egyházi közigazgatásunk minden fokoza-tán a legfelsőbbig — egyháziak, világiak mindoyáján, a mint ezt tőlünk, a protestantismus fölve, az egyetemes papság kívánja s a mint ezt a legfőbb erkölcsi törvény „*egymás ter-heinek hordozásában*“ parancsolja.

Főtiszt. egyházkerületi közgyűlés! De nemcsak az áldozatkészség az, a mely a felmutatott adakozásokban nyilatkozik, és a mely aggodalmainkat enyhítheti; hanem az esperes urak jelentéseiben beszélő azon bizonyságok is, melyek oly dolgokról tanúskodnak, melyek bármely erkölcsi társulat életében, inkább emelkedést, mint hanyatlás jeleznek. Nevezetesen egyik egyházmegyénkből beterjesztett jelentésben az olvasható: »a lezárult évben, az egyház-látogatási jegyzőkönyvek most is hű képét mutatják egyházmegyénk gyülekezeteinek, külső- és benső életének. Hanyatlást, sülyedést hála Istennek, sehol sem láthatunk, ellenben több helyen találkozunk az egyház iránti szeretet s vallásos buzgóság áldozatkészség felemelő nyilvánulásaival.« A másik egyházmegyéből ez jelentetik: »a gyülekezetek vallásos buzgósága nem hanyatlott, sőt emelkedett. Lelkészek, tanítók híven megfeleltek kötelességeiknek, a gyülekezetekkel legszebb egyetértésben élnek stb.« A harmadik egyházmegyében az értesítés így szól: »a hitélet, a vallásos buzgóság a régi erőben- és munkásságban mutatkozik. A reversalisok adása nem ad aggodalomra okot. Egyházlátogatási jegyzőkönyveinkből megnyugtató képet alkothatunk, a mely kellemes érzést ébreszthet bennünk még ott is, a hol idegen elemek közt kell a létért küzdenünk.« A negyedik egyházmegyéből az esperesi jelentés így szól.« A lelkészek mindannyian híven teljesítik minden hivatalos kötelességeiket. Az iskola tanítók fele része kitűnő, a tanításban kevesen mutatnak fel csak kielégítő sükert. A presbiteriumok is teljesítik híven kötelességeiket.«

Az 5-ik jelentés így szól: »Semmi oly körülmény egyházmegyénkben nem mutatkozik, mely akár a vallásosság, akár a hívek buzgóságának lelki épülrtének ellene törne, lelkipásztorok, tanítók, minden előjárók megteszik kötelességeiket, hogy az egyházban rend és béke legyen.« A hatodik egyházmegyéből: »Ez idő szerint a vallásosság fokmérőjeül tekintik a reversalisos vegyes házasságokat. Ezek esetei az 1899. évben javunkra bizonyítanak. Minden kedvező feltétel meg van meggyénkben arra, hogy a jelenlegi felekezetközi zavarodással szemben nyugodtan s jó reménnyel várjuk a további fejleményeket.« Hetedik — 8-ik egyházmegyénkből nincs említés a vallásos erkölcsi életről; az egyik esperesi jelentés a reversalisok miatti veszteséget említi fel, hogy megyéjében 28 esetben határozta úgy a szülék, hogy egyezségük egyházunk javára vált, 32 esetben pedig ellenünk, mely 4 különbséget egy na-

gyobb népességű egyházra esőnek mondja. « Itt megemlítem, hogy egész egyházkerületünkben, 71 ily eset volt javunkra, 86 eset pedig kárunkra. A veszteség 15.

Ime! az esperes uraknak a hit- és erkölcsi életre, a rendtartásra, a közigazgatásra, lelkészekre s a tanítókra, presbyterekre vonatkozó jelentéseik sem jogosítanak fel minket arra, hogy jogtalan aggodalmakkal terheljük magunkat egyházunk jelenlegi állapota miatt.

De menjünk tovább t. közgyűlés! nézzünk szét egyetemes egyházunk életében, az egyházközségeken kezdve fel a legmagasabb intéző körig, a konventig. — Úgy tapasztaljuk, hogy mindenütt foly a munka, fejlődik a tevékenység, áldozatkészség, gondolkoznak egyesek úgy, mint testületek arról, hogy bajainkon miként kelljen segíteni? És pedig összedelkezve egyházi- és világi férfiaink. A legújabb pár évtized számos intézményt létesített ev. ref. egyházunk kebelében. Egyházi törvényeinket, melyek addig hiányoztak, létre hozta, azok Ő Felsége által szentesítve vannak, azokat az állam is érvényeseknek ismeri. A konvent megalkotta a domesztikát s ennek áldásos intézményei: a missiói állomások felállítása, a szegényebb egyházak segélyezése tőkesegegy útján és egyszersmindenkori segélyek adása, az egyetemes papi özvegyi gyámintézet felállítása — s tervbe van véve a lelkészi nyugdíj-intézet is; új egyházi adózási rendszer behozatala, mely arányosabb s igazságosabb kulcsával könnyíteni fog azon hiveinken, kik most anyagi helyzetükhöz képest a legnagyobb terhet viselik; pld. a 10 frtnál kevesebb és semmi állami adót nem fizetőkn, kikre nézve az aránylag legnehezebb egyházi teher mindig kisértésül szolgál arra, hogy vallásukhoz hűtlenek legyenek.

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés! Én ezen előadott körülményeket komolyan elgondolva s megemlékezve élénken arra is, hogy egyházkerületünk minő tevékenységet fejt ki mindazon dolgok körül, melyek egyházi életünket megnyugtatóbbá s virágzóbbá tehetik: ily képet alkottam magamnak egyházunk jelenlegi állapotáról. Lehet hogy egybenmásban tévedek; de én oly sötétnek egyházi állapotainkat nem látom, hogy nagy aggódásra szükség vagy ok volna. Elismerem, hogy vannak figyelemre méltó bajaink, azokon segitenünk kell; de azoknak nagy részén magunk segíthetünk kitartó buzgóság, éber őrködés, kitartó munkásság és egyetértés által. Ne adjunk fegyvert magunk ellen elleneink kezébe, mert ez rossz védekezés.

Egyébiránt főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés, egyes apróbb részletekre most jelentésemben ki nem terjeszkedvén, megnyugtatóan tisztelettel jelenthetem, hogy a lefolyt egyházi évben, egyházi s iskolai ügyeink, úgy az egyházmegyékben, mint az egyházkerületen szokott mederben folytak; munkakörömben én is idejében s pontosan mindent elintéztem, csupán a múlt évi congruai összeg van kiosztatlan állapotban, a mint főlebb említettem. Erre nézve indítványom az volna, hogy felét vagy kétharmadát, a lelkész uraknak kioszthatóánk azon kulcs szerint, mely szerint azt a konvent megállapította és a miniszterium is utalványozta; az egyharmad benthagyott összeg elég garancia lenne arra nézve, ha a miniszterium változásokat tenne a konvent által javaslatba hozott összegekre nézve. Ezek után magamat a főtiszteletű egyházkerületi gyűlés szeretetébe ajánlom.

Az egyes egyházmegyékben történt adakozások és építkezések a következők:

I. Az abauji egyházmegyében.

A) Adakozások:

Devecser. Csoma József főgondnok 20 kor. Pásztor József algondnok a templom pitvarát keramittal kirakatta 22 korona költséggel.

Novaj. A templomépítésre ajánlott összegből ez évben befolyt 2157 kor. Lasztóczi János gyűjtése Amerikában 200 kor. Takács János r. kath. 40 kor. Az egyház nőtagjai a templomszentelésre 216 kor. Pecsénye János gyűjtött Amerikában 130 kor. Biticzki Gábor ugyancsak Amerikában 200 kor. Székváltásból befolyt eddig 261 kor. A hívek által teljesített kézi és ígásmunka értéke 2000 kor. A szószéket Takács Imréné, Farkas Zsuzsánna 270 kor., az Úrasztalát Lasztóczi Mihályné, Takács Katalin 220 kor. értékben ajándékozta. Ortó Mária egy 14 kor. értékű abroszt, Szepesi Mária szintén egy abroszt ajándékozott. Takács Pál hidasnémetii kovácsmester az összes anker vasakat és kapcsokat ingyen készítette 60 korona értékben; Menyhért Sándor egy vasajtót és srófokat készített a tetőhöz 100 kor. értékben.

Méra. Matusz Lajos közvizsgai jutalomra 4 kor. Horváth Erzsébet az általa ajándékozott keresztelő-kanna alá egy sajátkezűleg himzett sötét posztó-tetitőt 10 kor. értékben. Horváth Boriska a szószékre egy házi szövésű vászonterítőt e felirattal:

•Boldogok, a kik hallgatják az Urnak szent beszédét és megtartják azt, 6 korona értékben ajándékoztak.

Fuló-Kércs. A templom-javításra ajánlott összegből ez évben befolyt 166 korona.

Szemere. Takács Imre és neje Farkas Zsuzsánna, a templomi szószék felé egy díszes koronát ajándékoztak.

Csenyété. Ifj. Ujj Andrásné, szül. Beke Ilona, egy meggyszín bársony úrasztali terítőt, ezüst rojttal. Ferencz István és r. kath. vallású neje, Hornyák Borbála, egy sárga virágos damaszt-kendőt. Özv. Bodnár Jánosné, Gecsy Klára, egy damasztabroszt és kendőt és egy fehér selyemkendőt. Kis János Isten dicsőségére 14 kor. 52 fillért adott.

Gagy-Bátor. Özv. Kecskeméti Károlyné Isten dicsőségére 200 koronát adott.

Abaujvár. Urvacsorai borra Kőrössy Amália 4 korona 90 fillért, B. Varga András 6 koronát adott.

Telkibánya. Isten dicsőségére Amerikából: Rozgonyi Zsuzsánna 10 kor., Pandák Dániel 4 koronát adott.

Nyiri. Csőke-Szemere Amália harangra 200 kor. adott.

Nagy-Bózsva. A község lakosai egy közös rétterület széna- és sarjú termését az egyháznak adták, 92 kor. értékben. Idősb Kovács Gergely gondnok egy perselyt csináltatott.

Kovacs-Vágás. A közbirtokosság a vadászati jog jövedelméből 148 koronát s ezen kívül 274 koronát adott; a gyülekezeti tagok a javításokra 92 korona 66 fillért adtak. Bodnár Bertalan és neje Bodnár Borbála, az Urasztalához egy díszes korsót ajándékoztak 10 korona értékben.

Vily. Orosz Györgyné, Takács Kata, 10 koronát adott az egyháznak.

Radvány-Pálháza. A pálházai hívek építkezésre 840 kor. ajánlottak és fizettek be. Özv. Hörcsik Mihályné úrvacsorai borra 5 kor. és egy úrasztali fehér kendőt, Rácz Istvánné bort és kenyeret, Mízsák Mária Amerikából egy piros színű, rojtos selyemkendőt küldött.

Kajata. Hutka Zsuzsánna, Amerikából, Isten dicsőségére 4 kor. küldött. H. Balogh András ugyane célra 1 kor. 40 fillért adott, az egyház hívei úrvacsorai borra 43 kor. 20 fill. adtak.

Pusztafalu. A község birája büntetéspénzből 11 kor. 60 fill. adott az egyháznak. Isten dicsőségére Harda Ferencz András 1 kor., Harda Mária Amerikából 2 koronát adtak.

Garbócz-Bogdány. A hívek Isten dicsőségére 212 koronát adtak. Kiss Lajos lelkész és neje Kenyeresy Róza, elhunyt kis

fiok emlékére, egy úrasztali kelyhet ajándékoztak 102 korona 80 fillér értékben.

Alsó-Hutka. Isten dicsőségére 70 kor. 30 fillér gyűlt.

Nagy-Szaláncz. Isten dicsőségére 102 kor. 52 fillér gyűlt. Takács Istvánné, Bécsi Julia, egy 8 korona értékű úrasztali terítőt ajándékozott.

Győrke. Isten dicsőségére gyűlt 164 kor. 80 fillér.

F.-Csáj. Isten dicsőségére gyűlt 117 korona 2 fillér. Boros Jolán egy posztó alapon, búzavirág koszorúval, kalászszal hímzett úrasztali terítőt ajándékozott.

P.-Szinye. Isten dicsőségére 90 kor. 80 fillér gyűlt be.

A.-Kemencze. Isten dicsőségére 35 kor. gyűlt. Kovalcsik András Amerikában 145 koronát gyűjtött az egyháznak.

Bööd. Isten dicsőségére gyűlt 339 kor. 20 fillér.

Abauj-Vajkócz. A hívek Isten dicsőségére 137 koronát, az Úrasztalához kenyeret és bort adtak.

Beszter. Isten dicsőségére 214 kor. 20 fillér gyűlt. Az Úr-vacsorához kenyeret és bort adtak: Gédra Endre János, Pajkos János, T. Szanyiszló András, Peres János, alsó Szanyiszló András, Peres István és neje, Décsmai Anna.

Kassa. A templom renoválására a hívek 2348 korona 6 fillért, Kassa szab. kir. város 200 kor. adományoztak. Hajdu Imre volt presbyter, egy tűzben aranyozott, díszes ezüst kelyhet ajándékozott 500 kor. értékben. Víz Domokos presbyter 60 kor. alapítványt tett a konfirmált gyermekek újszövetséggel ellátására. Az egyház tagjai önkéntes évi ajánlat czímén 1577 koronát, Isten dicsőségére 13 koronát adtak. Az Úrasztalára Szabó Józsefné, Hajdú Imre, Nagy Sándor s neje Meskó Zsófia és a lelkész kenyeret és bort adtak.

Bárcza. Bárczay József 15 m. magas téglafalat és 9 m. magas czink tetőzettel ellátott díszes tornyot építtetett 5600 kor. költséggel. A Bárczay-család nőtagjai 420 koronával járultak a templom belső díszítéséhez s a templom-alapzat kikermi-tözéséhez. Berzeviczy Egyed (ág. hitv.) és neje Bárczay Ilona, a toronygombot és a gazdagon megaranyozott csillagot ajándékozták 170 kor. értékben. Az anya- és fiók-egyházakból 10 gazda az épületanyagot ingyen besuvarozta 400 korona értékben. Az egyház közrendű nőtagjai egy meggyzín posztóból készült, gazdagon aranyozott rojtos szószéktakarót adományoztak 64 korona értékben, e felirattal: »A ki végig megmarad, idvezül,« ezenkívül 14 kor. 20 fillért adtak az egyháznak. Isten dicsőségére gyűlt 10 korona.

Csány. Isten dicsőségére gyűlt 85 korona.

Zsadány. Isten dicsőségére gyűlt 33 korona.

Szkáros. Jemcsik András Amerikából küldött 10 koronát.

Nádasd. Isten dicsőségére gyűlt 62 kor. 12 fillér. Özv. Kaduk Jánosné a szószék felé egy koronát csináltatott 76 kor. költséggel.

Göncz. Szinyei József a maga s neje nevére, szegény gyermekek iskoláztatására 100 koronát alapított. Az énekkar, orgonajavítási alapra 20 koronát adott. Köteles István Amerikában tartózkodó egyháztagnak, gönczi háza jövedelmét az egyháznak adta 12 korona értékben.

Göncz-Ruszka. Abauj-Torna vármegye közművelődési egyesülete, az iskola kipadlózására 200 koronát adott. Varga István Amerikából 10 koronát küldött. Boldizsár György Amerikában 89 kor. gyűjtött. A ref. ifjúság két multság jövedelme czímén 32 kor. adott. Mokcsay Miklós főgondnok 22 koronát, Suga Jánosné 4 kor., Szidik Erzsébet 4 kor. adtak.

Hejcze. Kovács András Isten dicsőségére 2 kor. adott. Kiss Erzsébet egy sajtókezelőleg hírmzett úrasztali terítőt 50 korona értékben.

Fony. Juhász János Amerikából 80 koronát küldött. Bakos István készpénzben és munkában 25 kor. adott. Petes János 5 kor. értékű lát adott. Az Urvacsorához kenyeret Takács Sándor gondnok, Nagymáté József, János és István, Váczy Ferencz kenyeret és bort a lelkész adott.

Korlát. Budaházy István tanító sremlékére adakoztak: az Amerikában levő egyháztagnak, Balogh Dániel gyűjtésére 100 koronát. (Ehez járultak: Balogh Dániel 2 dollár, Kemény György és fia 2 dollár, Mercz József 1 dollár, Balogh István 2 dollár, Sebestyén János 50 czent; Nagy Ferencz, Veres András, Gajdos János, Albert Mihály, Albert József, Biliczki Gábor, Pecsénye István, Szücs János, Baski András 1—1 dollár; Lengyel András, Filep Imre, Pelsőczy János, Berlák János, Gál István, Nagy László, Riczu János és Takács Pál 50—50 czent). Téglássy József, Meczner József és Meczner Béla 10—10 kor., Szilvássy Barna 2 kor., Ujj József 1 kor., Takács István, Takács János, Kanóczy István 2—2 kor. Mészáros János 80 fillér. Sebestyén István, Molnár György, Javorszky István, Kemény Ferencz 40—40 fillér. Mercz István és Póts Andrásné, Mertz Zsuzsánna 1—1 kor. Az arkai egyháztagnak közül; Vereb Pál 2 korona, Veres Márton, Veres József, K. Lengyel János, Gy. Lengyel János, Kéri János, Lengyel Sándor, Knogler Sámuel, Görgei János, Lengyel Ignác 1—1

kor. Ka. Lengyel András, Ke. Lengyel András és Görgei András 40—40 fillért adtak.

Arka. Görgei Jánosné az Úrasztalára egy sajátkezüleg, régi magyar mintára nagy munkával szőtt terítőt adott. K. Lengyel Borbála pedig egy sajátkezüleg szőtt takararót a papszékre. Knogler Sámuel az újbori kommunióhoz sajáttermésű bort, neje pedig Isten dicsőségére 1 kor. adott. Az egyház hívei lelkészüknek, 25 éves papsága emlékére, egy aranyvágású bibliára 12 koronát adtak.

Vilmány. A templom kifestésére adakoztak: Gédra nővérek 10 kor. Szilágyi Istvánné 10 kor. Czibalmos Mihályné 6 kor. Ifj. Bodnár Jánosné, Kurimai Józsefné, Hörcsik Lajosné, Ifj. Bodnár Lajosné, Csontos Istvánné, Kovács Andrásné 4—4 kor. Hunyor Istvánné, Csontos Györgyné 3—3 kor. Id Bodnár Jánosné, Czibalmos Józsefné, Szilágyi Sámuelné, Bárdos Pálné, Makay Józsefné. Uhna Istvánné, Dobai Istvánné. Hadházi Mihályné, Kéri Mihályné, Vadasfalvi Gáborné, Hevesi Istvánné, Baski Itvánné, Bodnár Dánielné, Rónai Ödönné, Kurimai Andrásné, ifj. Jobbágy Andrásné, Kvancz Jánosné, Bogoly Jánosné, Cs Kurimai Istvánné, Kozma Pálné, Kvancz Andrásné, Nyitrai Józsefné 2—2 koronát adtak. Vadasfalvi Józsefné, id. Szilágyi Istvánné, Kovács Gyula, Dobai Istvánné, Boda Istvánné, Kovács Jánosné, ifj. Bodnár Jánosné, id. Kurimai Istvánné, Czakó Mihályné, id. Csontos Jánosné, Szilágyi-Hevesi Erzsébet, Nyitrai Jánosné, ifj. Galyas Istvánné 1—1 koronát adott. Özv. Jobbágy Istvánné 1 kor. 20 fillért, Csákány Andrásné, Nyitrai Istvánné, Laczkó Józsefné 80—80 fillért, Kurimai Péterné 70 fillért, Vadasfalvi Dánielné, Vancza Mihályné, Zsenghei Istvánné, ifj. Kéri Jánosné, Vancza Józsefné, id. Bodzás Jánosné, Galyas Jánosné 60—60 fillért adtak. Varga Jánosné, özv. Tamás Pálné, Nagy Jánosné, özv. Varga Józsefné. Nagy Istvánné, Kéri Mária 50—50 fillért, Keresztúri Dánielné, özv. Veres Istvánné, Kurimai Dánielné, Pecsénye Jánosné, H. Kurimai Jánosné 40—40 fillért, Kristóf Mihályné, Kristóf Lajosné, Galyas Sándorné 20—20 fillért adtak. A helybeli énekkar 40 kor. Widder Lajos 10 kor. 60 fillért elengedett. Amerikában Jobbágy András 125 koronát gyűjtött. Az Urvacsorához kenyeret adtak: ifj. Bodnár Lajos, Czibalmos Mihály, Kéri Mihály, Baski István, Kvancz András; kenyeret és bort: Kurimai P.-né adtak.

Vizsoly. Az Urvacsorához kenyeret adtak: Mato Lajos, Takács András, Vereb István, Tóth János, Vereb János; kenyeret és bort: Kozma Zsuzsánna; ugyanő egy vászon kendőt adott az Urasztalára.

A. Czécze. Lengyel János a templomra Amerikában gyűjtött 168 kor. 80 fillért, maga adott 51 kor. 20 fillért. Ugyane célra ifj. Kozma István 10 kor., Tóth József 20 koronát adtak.

Alpár. A templom javítására adakoztak; Meczner József 40 kor., Megyasszay Pál, özv. Kapy Józsefné, Cziáky Gábor 10—10 kor., Pecsénye János gondnok 8 kor., Cs. Tóth Jánosné 6 kor., Szabó János, Héderváry József 4—4 kor., Kovács István 3 kor., Tóth András, Tóth Mihály, Oláh János, Kis András, Tóth József, Kapy Lajos, Nagy Jánosné 2—2 kor., Vatra Andrásné 1 kor., Kertész István 30 fillért adtak.

Szántó. A presbyterium által rendezett bál tiszta jövedelme 76 kor. 42 fillér. Sebők Erzsébet a szegények javára 3 koronát, az iskolás gyermekeknek 20 darab jutalomkönyvet adott. Mercz József, Isten dicsőségére 4 koronát, Dobozy István főgondnok Erzsébet királyné emlékfák beszerzésére 10 kor., Nagy Zsigmond 200 koronát hagyományozott. A helybeli takarékpénztár 20 koronát adott a ref. szegények közt való kiosztás végett.

Dobsza. Az egyház 3 tagja 5 kor. 20 fillért adott.

Szurdok. Nehány gazda 20 koronát ajándékozott.

H. Petri. Szabó Bálintné, szül. Horváth Erzsébet és Acsay Mária harangra 80 koronát adtak.

Buzita. Árvay János, Árvay György és Dula István Amerikában levő egyháztagek, adakozásuk és gyűjtésük eredményeként 446 koronát küldtek az egyház részére.

Péder. Szücs Erzsébet egy fekete terno, színes virágokkal sajátkezüleg himzett, nevével ellátott terítőt adott az Urasztalára.

Szepső. A csizmadia ipartársulat, bál jövedelme czímen 44 kor., két buzgó egyháztage 4 koronát a konfirmált gyermekek 8 koronát adtak az egyháznak.

Csécs. A ref. magtártársulat 80 kor. 24 fill., Rezes Gizella volt tanítónő 23 kor., adott. Az Urvacsorához Gömörly László főgondnok bort, a hívek kenyeret adtak.

Szeszta. Dienes András és Tamás István Amerikából 4—4 kor. küldtek, Gazsi Jánosné, Jakab Mária egy horgolt abroszt adott az Urasztalára 12 korona értékben.

Komáromcz. Amerikából adtak és gyűjtöttek az egyházz részére Greso András 200 koronát, Majer Márton 200 koronát, Büdös András 252 koronát. Helyből adakoztak: Ifj. Varga Pál gondnok 12 koronát, Abosi Erzsébet 6 koronát, Osztra Erzsébet 4 koronát. Abosi Pál és neje Majer Julianna egy diszes zöldbárony urasztali terítőt adtak 80 korona értékben.

Nagy-Ida. Amerikában Lehotai Pál és Bene András 164 koronát gyűjtöttek. Kusnyér István szintén Amerikából 20 kor. küldött. Mezey Gyula főgondnok 10 kor. adott. Többen, Isten dicsőségére 64 koronát adtak.

Szina. Farkas György lelkész a parokhiai udvar feltöltésére 30 kor. adott. A gondnok és 5 presbyter kerítés-oszlopokban és kapocsfákban 40 kor. értéket adtak. Petró Pálné, Molnár Borbála egy sajátkezűleg szőtt és kivarrott úrasztali abroszt adott 14 kor. értékben.

T.-Németi. Özv. Kovács Andrásné Mikula Borbála ágost. hitv. ev. egy alpakkából készült keresztelő-kannát és tányért adott 19 kor. értékben. Ugyancsak ő Amerikából az iskolára 10 kor. küldött. Czakó Andrásné, Molnár Klára egy úrasztali terítőt adott 12 kor. értékben.

H.-Németi. Egynehány gazda 14 kor. munkadíját az egyháznak adta.

Miglécz. Kovács Józsefné, Bene Klára egy úrasztali terítőt adott 10 kor. értékben.

Szent-András. Eperjesi János ináncsi lakos Isten dicsőségére 4 koronát adott.

Kis-Kinizzs. Sós Dániel harang-alapra 4 kor., Pap Klára az Urasztalára egy fehér terítőt 10 kor., Pollák Mária a szószékre egy szaten terítőt 10 kor. értékben adtak.

Kézsmárk-Leh. Özv. Péchy Tamásné, szül. Menszáros Albertina Ő Excja, boldogult férje emlékére egy úrasztali ezüst tányért adott 100 kor. értékben. Apostol Erzsébet Amerikából küldött 8 kor. Hermann Jánosné adott 4 kor. Kecskés János (juhászbojtár) 2 koronát.

Aszaló. Orgona-alapra az Amerikában levő egyháztagek 164 kor. küldtek. Tóth János, miskolci szabómester, egy márványtáblával ellátott Urasztalát adott 150 kor. értékben. Kövy Istvánné, szül. Győry Emma, az Urasztalára egy meggyszín bársony, arany csipkés és arany fonattal himzett terítőt adományozott 60 kor. értékben. Tóth Erzsébet, Amerikából hazajöve, az Urasztalára 2 himzett fehér kendőt ajándékozott 5 kor. értékben.

Szikszó. Özv. Sipos Pálné 10 iskolás leányt új ruhával látott el. Az Urasztalához kenyeret és bort adtak: Lengyel József, Kalapár János szüretének első zsengejéből adott új borra; Mésszáros József, Török Jánosné, Csörge Pálné, Nagy Bálintné kenyeret adtak.

Onga. Bolabás Ferenczné, Magyar Zsuzsánna egy pamutból szőtt úrasztali terítőt ajándékozott 14 kor. értékben.

Alsó-Vadász. Berger Mór, izr. vallású lakos, az orgona-alapra 30 koronát adott.

Selyeb. Madarasi György Amerikában az orgona-alapra 167 kor. 58 fillért gyűjtött.

Bakta. Bassó Margit egy sajátkezüleg készített úrasztali terítőt ajándékozott 60 korona értékben. Idősb Balog Jánosné, szül. Szabó Zsuzsánna egy sötétpiros selyem, fekete rojtú kendőt ajándékozott az Urasztalára 12 kor. értékben. Bassó József főgondnok tölgyfa gerendékat adott.

Az adományok összes értéke: 24,932 korona 22 fillér.

B) Építkezések, javítások.

Novaj. A régi, elavult templom helyett egy csinos, ízléssel berendezett új templomot emelt 9027 kor. 62 fill. készkiadásal, az egyháztagok munkáját nem számítva.

Méra. A lelkészlak pinczéje újból építtetett 313 kor. 10 fillér költséggel; egy káplán-szoba, faház és istálló épült 780 korona költséggel.

Szászfa. Épületjavításokra 260 kor. 70 fillért költött.

Zsujta. A tanítói-lak javítására s melléképületekre 420 koronát költött.

Telkibánya. Pinczeásásra és épületjavításra 178 kor. 8 fill. fordítottatott.

Kovács-Vágás. A lelkész-lak bekerítésére s javításokra 343 kor. 96 fillér fordítottatott.

Felső-Regmecz. Javítás történt 64 kor. erejéig.

Vily. Javította az épületeket 58 kor. költséggel. Az iskola-telek árából 300 kor. törlesztett.

Radvány. A leégett lelkészlakra 641 kor. 20 fillért költött.

Hutka. Templomát 303 kor. 16 fill. költséggel bezsindeleyeztette. A tanterembe 32 kor.-ért egy vaskályhát vett.

Nagy-Szaláncz. Második tantermet építtetett 2308 kor. 52 fill. költséggel. Egyéb átalakítások s javítások 353 kor. 76 fill.

F.-Csáj. A tanítói lak és iskola javítottatott 214 kor. 14 fill. költséggel.

P.-Szinye. Építkezésre 123 kor. 48 fillért költött.

A.-Kemencze. Építkezési adósságából 491 kor. 36 fill. törl.

Bödö. Építkezésre és befektetésre 454 kor. költött.

Vajkócz. Épületek javítására 202 kor. 30 fillért költött.

Csány. Lelkész-lak és iskolaterem javítására 358 kor. 26 fillért költött.

Zsadány. Épületeket javított 187 korona költséggel.

Göncz. A lelkészlakra 78 kor., a két tanteremre 132 kor. költött; új szőlő építésére 204 kor. 32 fillért fordított.

Göncz-Ruszka. A tanítói lakra és iskolára 292 korona 48 fillért fordított.

Fony. Épületeit javította 405 kor. 64 fillér költséggel.

Korlát. Néhai Budaházi István tanító sírja fölé közadakozásból díszes emlékkövet állíttatott »A hű tanítónak a hálás tanítványok« felírással s 155 kor. 64 fillér költséggel.

Vilmány. A templom 176 kor. költséggel kifestetett. A lelkészlakon 187 kor. 90 fillér, a tanítói lakon 404 kor. 92 fill. költséggel javított.

Vissoly. Az épületek javítására 98 kor. 10 fill. fordíttatott.

Czécze. Javításokra 87 kor. 10 fillért fordított.

Kér. Épületekre 109 kor. 12 fillért költött.

Alpár, Templomát renoválta, a hívek ingyen munkáján kívül 1788 kor. 74 fillér költséggel.

Szántó. Az énekkar az orgonát 86 kor. költ. kijavíttatta.

Dobsza. Építkezés, javítás 299 kor. 54 fill. erejéig történt.

Szent-István-Baksa. Egy mellék épületet 42 kor. 80 filléren javított.

Alsó- és Felső-Láncz. 151 kor. 18 fillér értékig javította épületeit.

Csécs 130 korona költséggel rendbehozta a tanítói lakot.

Szeszta. 333 korona 6 fillért,

Komarócz. 52 kor. 82 fillért költött javításokra.

Nagy-Ida építkezésekre 171 kor. 42 fillért költött.

Szina. Kerítések és javítások az ingyen munkaerőn kívül 248 kor. 78 fillérbe kerültek.

Miglécz. A tanítólakon két ajtót csináltatott 40 kor. költ.

Szent-András. A lelkészlak rendbehozására 537 kor. 45 fillért költött.

Kásmárk-Léh. Épületeit 37 kor. 32 fill. költséggel javította.

Aszaló. Az egyház pinczéjére 344 koronát, a leányiskola udvarán egy új kútra 61 koronát költött.

Szikszo. A szőlő felújítására 322 kor. 54 fill., építkezésekre, javításokra 1128 kor. 70 fillért fordított.

Onga. A tanító-lak tetőzetének kijavítására s egyéb javításokra 471 kor. 16 fillért költött.

Tomor. 504 kor. 16 fillér költséggel javította épületeit.

Kupa Javításokra s átalakításokra 358 kor. 16 fill. fordított.

Selyeb. Épületek javítására 109 kor. 86 fillért költött.

Beret. Épületeit 279 kor. költséggel javította.

Detek. Javításokra 159 kor. 53 fillért költött.

Baksa. A tanítói lakás kertjében egy istálló épült s egyes javítások történtek 500 kor. értékben.

Az építkezések és javítások értékének összege: 27,904 kor. 22 fillér.

II. Az alsó-borsodi egyházmegyében.

A) Adakozások.

Aranyoson. Zsignár Károlyné r. kath. vallású nő úrvacsorai kenyérré 2 kor. adományozott.

Emődön úrvacsorai kenyérré Ferenczi István gondnok, Nagy Sándor, Tóth Sámuel, Borza János, Kupai Sándorné és Bódogh Tamás lelkész 4—4 koronát, karácsonyi és újbori úrvacsorához Bene Lajos és Piskóthy János 12—12 liter bort adományoztak. A temető-kert bevetéséhez Ferenczi István gondnok, Borza János, Nagy Károly tanító, Kósa Sándor, György András, Kiss Leopold, Tóth Bénéjmin, Kiss Lajosné, Bódogh Tamás lelkész, Veres Lajosné vetőmagot ajándékoztak. — Ezenfelül az egyház hívei a megkezdett szőlőmunkálatokat ingyen teljesítették 60 korona értékben.

Mályiban az újbori Úrvacsorához Cselényi Miklós bort adott.

Ládházán Nagy István gondnok 28 kor. adott az egyháznak.

Nyéken az Urasztala ellátásához Bizony Miklós, Pap István, Szabó Dániel, Regécz Józsefné, Kovács Pál kenyérral és borral járultak.

Kis-Tokajban úrvacsorai kenyérré és borra Ráczevi I. né, Szathmáry József, Ráczevy József és Faragó Gergely adakoztak. Egy bál jövedelme 76 kor. volt. Szathmáry Mariska úrhölgy a tanító használatára ásott kútra 80 kor. adott. Tóth Sámuel és társai 10 kor. ajánlottak. Az egyház hívei a kúthoz szükséges köveket ingyen hordták be.

Szirmán úrvacsorai kenyéret adtak: Veres Juliánna, Harsányi György és ifjú eszlári Szabó János.

Alsó Zsolcán a nyári vizsgák alkalmával kiosztandó jutalomkönyvekre a br. Vay-család 50 kor. adományozott.

Sajó-Keresztúrban úrvacsorai kenyeret és bort ajándékoztak: Makláró Károly lelkész és Fekete János volt gondnok.

Diósgyőrben id. Gergely János és neje Farkas Zsuzsánna 140 kor. értékű toronygombot ajándékoztak, melynek feltételét László Sándor gondnok saját költségén eszközölte 40 korona értékben. Az egyház javára rendezett táncmulatság 74.94 kor. jövedelmezett. Szvetlik Mátyásné, szül. Bányay Vilma úrnő az úrasztalára egy piros bársony asztalterítőt ajándékozott 320 kor. értékben. Urasztali borra adakoztak: Imri Sándor 3 kor., Varga Pál (ág. ev.) 1 kor., Németh Istvánné 40 fill., Görzsön János, özv. Nagy Jánosné, Szakos Györgyné, Prúni Jánosné 3—3 kor., Esztergályos Sámuel, Ajtay Sándor, özv. Ádám Andrásné, Szilágyi János, Kis Pálné, Tóth Pál, Kerekes Józsefné 2—2 kor., Kis József, ifj. Szűcs Sándor, Pap Mártonné, Molnár Jánosné, László János, Kis János, Prúnyi Istvánné, Cs. Tóth István, Szilágyi Andrásné. ifj. Tóth Gábor, K. Varga Andrásné, ifj. Székely István, ifj. Kis József 1—1 koronát; Kis András, Szilágyi István, László Lajos, Danavár Mihály, Frigyik Sámuel, Szűcs István, Király Györgyné 4—4 kor., Molnár Jánosné 2 kor., Németh Jánosné, Frigyik Mihályné, özv. Bérczi Jánosné 40—40 fillért adtak. Urasztali kenyeret adtak: V. Tóth János, ifj. Szilágyi Sándorné, Tóth Lajosné, Vas András, Frigyik Sámuel, Cs. Egerszegi János; bort adtak: László Lajos, dr. Derczényi Imre.

Miskolczon a »Miskolczi Takarékegyelet« az elemi iskolák céljaira 100 koronát, a főgimn. tápintézet részére, egy alapítványi hely tőkéjének növelésére 200 koronát, a Takarékpénztár ugyanarra 400 koronát, a »Hitelbank« az elemi iskolákra 40 koronát, a főgimn. részére Blechner Adolf, Czukor József 100—100 koronát adományozott. Koós Károly hagyományozott 600 koronát, az egyház szükségleteire s alapítványképen 500 koronát.

Eger-Lövön Varga Zsuzsánna mező-tárkányi postamesternő az egyház részére 20 kor., Patay Gyuláné Ó Nagysága pedig a szegények között való kiosztás végett 10 kor. adományozott.

Tisza-Nánán az egyház szükségeinek fedezésére Vajda Bálint gondnok 48 kor., Gőz Józsefné 140 kor. adományoztak. Özv. Nagy Sándorné pedig a templomba 280 kor. értékű Urasztalát készíttetett fehér márványból.

Poroszlón Fekete János végrendeletileg 100 kor., Dobos Imre elhalt egyháztág emlékének megörökítésére neje 100 kor. A város képviselő testülete a toronyóra-alap növelésére ez éven is

100 kor. adott. Az úrvacsorai kenyér és bor költségeit a hívek fedezik.

Tisza-Valkon a bérlőtársaság 30 kor., a községi előljáróság 60 kor., Kornis Jánosné, szül. Emódi Lidia úrvacsorai borra 2 kor., a lelkész 6 kor. 48 fill. adományoztak. A község által 4 éven fizetendő, összesen 4000 koronányi összegből az iskola-építés céljára a második részlet vagyis 1000 kor. befizettetett.

Heő-Szalontán az Urasztala ellátására a hívek 4 esetben adakoztak, továbbá az egyház szükségeire Antalfi László 2 kor. s Bársony György lelkész szintén 2 kor. adományoztak.

Papiban a konfirmált gyermekek az egyház javára 5 kor. 60 fillért, Csiszár Elek az újbori Urvacsorához kenyeret és bort adományoztak.

Nemes Bikken özv. Csécsi Nagy Gusztávné, szül. Nyirő Zsuzsánna az egyháznak szabad rendelkezési joggal 100 kor. adományozott. Acsádi Jánosné 4 kor. és özv. Pápai Sámuelné 2 kor. 40 fill. adományozott úrasztali kenyérré.

Tisza Tarjánban az egyház javára különböző címek alatt adakoztak: Sípos Jánosné, szül. Lengyel Klára 20 koronát. Urvacsorai boralapra: Édes Vincze lelkész 68 koronát, Szabados Terézia hiterősítése alkalmából egy keresztelési edénytakarót 4 kor. értékben. Urasztala ellátására adakoztak bőjtire: Nagy Imre kenyeret; húsvétkor: Kis Mihály kenyeret, Edes Vincze lelkész bort; pünköstkör: V. Nagy Ferencz kenyeret; újkenyérre: Horváth István kenyeret; újborra: Berecz István kenyeret és bort; karácsonyra: id. Zsóry József kenyeret és bort.

Tisza-Oszláron az Urvacsorához szükséges kenyérről és borról, a mint a múlt években, úgy a jelenben is a presbyterium tagjai gondoskodtak, u. m.: Lükő József, Ládi István, Seres István, Csillik József, Kardos László, Kiss Kálmán, Csillik Dávid, Kiss Antal és Csiszár Béla lelkész 36 kor. értékben. A község iskolai segély címen ez évben is 64 kor. adott s ez összeg 1889 óta a község pénztárából folytonosan fizettetik. Csiszár Béla lelkész egy melléképület költségeinek fedezéséhez 114 kor. 30 fillérnyi összeggel járult. Az egyház tagjai »Orgona-alap«-ra eddig 418 koronát ajánlottak meg.

Tisza-Palkonyán az Urasztala ellátására adományoztak: Kalóz Sámuel, H. Kalóz József, Varga János, Kardos Sándor, Szabó István, Kis Károlyné kenyeret; az egyház szükségeinek fedezésére: Kalóz József 4 kor., özv. Pap Andrásné 2 koronát adományoztak.

Tisza-Szederkényben Isten dicsőségére Bódi János presbyter 100 kor. adományozott s a presbyterium tagjai az Urvacsorához szükséges kenyeret és bort adományozták; Beniczky Aladár az iskolák részére Európa térképét, a föld öt képét és a Harschféle természetrajzi ábrákat 30 kor. értékben adományozta.

Onódon Isten dicsőségére adakoztak: néhai Koós Károly miskolci lakos 100 kor.; özv. Kazicska Gézáné, szül. Kökény Ida úrvacsorai kenyeret és bort; Bucsei István az újbori Urvacsorához bort.

Böcsön egyvalaki 2 kor.; özv. Kovanecz Györgyné, szül. Szögedi Juliánna a papszékre egy bársonytakarót készíttetett és a bőjti Urvacsorához bort adott; Kozma János és neje a húsvéti és pünköszi Urvacsorához kenyérre 4—4 koronát adtak; özv. Homolya Jánosné szül. Balla Mária újkenyeri Urvacsorához kenyérre 4 kor. adott; özv. Szabó Károlyné, szül. Keső Emma úrnő újbori úrvacsorához bort és kenyérre 4 koronát adott; Hideg Dániel karácsonyi Urvacsorához bort, özv. Hideg Istvánné pedig kenyérre 4 koronát adott.

Vattán a presbyterium tagjai az Urasztalára felváltva kenyeret és bort adtak.

Harsányban Dianóvszky Ede bérlő és birtokos a jelen évben is 10 méter fát adományozott az iskola részére. Tóth János a karácsonyi Urvacsora-osztáshoz 10 liter bort adott. Az egyházi szolgálmányok megváltására alapított tőkéhez adományokkal járultak: Dianóvszky Ede 10 kor., Dr. Asztalos Kálmán 6 kor., id. Csontó Jánosné. Csorba Mihály, ifj. Kis János, Nagyt. Tóth Dániel esperes, Kurucz Juhász Péter, K. Juhász István, Juhász András 2—2 kor., egyvalaki 4 kor. 70 fillért; továbbá egyes gyülekezeti tagoktól begyűlt: 4 hl. 34 l. tiszta búza, 20 hl. 15 liter gabona. Illyés János eltávozott lelkész úr az egyház híveinél kintlevő hátrálékokat az egyház részére hagyta, melyből eddig befolyt: 3 véka gabona, 2 véka árpa, 3 véka kukoricza és 6 kor. 94 fillér készpénz.

Kisgyőrben Dr. Kovács Gábor miskolci főgimn. igazgató néhai édes anyja emlékére 40 kor. alapítványt tett, mely az egyház javára kamatozik; továbbá Dobay kir. közjegyző 6 kor., Bihari József 8 kor., Alencsik Jánosné (ág. ev.) 4 kor. és Faragó Eszter 4 kor. Az Urasztalára kenyeret és bort adtak: g. Csenge Andrásné 2 alkalommal, V. Bihari István, N. Barsi Istvánné, ifj. Bihari Gy. János. gy. Barsi Sámuel, Fodor Gyula h.-lelkész és Bihari Sámuelné egy-egy alkalommal. Fodor Gyula h.-lelkész a másodtanítói lakáson tűzhely beállítására 12 kor. adott.

Geszten a község, mint az előző években, úgy ebben az évben is tűzkárbiztosításra 36 kor. adott. V. Nagy János, Cseh András, id. Nyitray István 2—2 kor., Dargai Gyula 1 kor. adott. Cseh József az újbóri Urvacsorához bort, ezen és a többi alkalomra a presbyterium tagjai kenyeret adtak, özv. Molnár J.-né az Urasztalára egy bordó selyem kendőt (4 korona értékben), Huszár Tóth Józsefné pedig egy fehér abroszt ajándékozott.

Sályban Farkas Károly községi bíró 4 kor., Nsgs. Gorove János r. kath. vallású földbirtokos 16 kor. adtak. Az Urasztalára bort és kenyeret adtak: Tóth József, Belány János, Édes Ábrahám lelkész; Fekete Istvánné, Ács József és Kocsis István pedig kenyeret adtak. Simon Andrásné az Urasztalára egy kendőt ajándékozott 4 korona értékben.

T.-Darócson özv. Gál Józsefné, Haviár János r. kath. vall. napszámos 2—2 kor., Némethy István 4 kor. adtak. Az Urasztalára kenyeret és bort adnak felváltva már évek óta: Ngs. Bottlik Lajos úr és Ngs. Halasy Józsefné, szül. Szalay Lilla úrnő.

Felső-Ábrányban az iskola javára Mélt. Majthényi Ádám úr 13 kor. 34 fillért adományozott.

Cserépfaluban Isten dicsőségére adakoztak: Kerékgyártó János 10 kor., Virág Istvánné, Lukács Mária 4 kor., Kerékgyártó Jánosné, Tóth Juliánna 2 koronát. Az Urasztalára egyes alkalomra: Mogyoróssy Imre bort, Mízser István, Tóth István, Mízser Péter, Hüvelyes István, Mízser András és Mízser István kenyeret adtak.

Zsérczen V. Pap Gábor, Pap Borbála 2—2 kor., Kovács Teréz, Kis Tóth Lajos 1—1 kor., a konfirmándus növendékek 7 kor. 70 fillért adtak. A cserépfalusi egyház egy kőből készült Urasztalát, Pap Borbála kenyeret és bort, Boros János kenyeret, Czech András lelkész kenyeret és bort, K. Jakab Mihály bort adományoztak egyes alkalommal az Urvacsorához.

Noszvajon özv. Tassi Jánosné, szül. Pintér Mária 200 kor. alapítványt tett az egyház javára; Magyar Pálné, Tassi Sándorné pedig 2—2 koronát adományoztak.

Andornakon a polgári község iskolafűtésre 40 kor., közmunkaváltság czímen 12 kor., ismétlő iskolások tanításáért 10 kor., az egyház szükségeire 10 kor. adományozott.

Egerben az »Egyházi Aranykönyv«-be bejegyezték neveiket: az egri prot. temetkezési társulat 20 kor., özv. Gyulai Pálné 10 kor., Petykó András 2 kor., Kodolányi Dezsőné 20 fill., Kodolányi Mariska 20 fill., Fekete János és neje 5 kor., Schuster Miksa és neje 4 kor., Zsivora György, Zsivora Elvira,

Burns Valéria, Deák Irén 10—10 kor., Kosztolányi Miklós 4 kor., Erdélyi Dániel, Okos Gyula, Kassay Jenő, Mikola Anna 2—2 kor., Isaák Gyula, Kolosy Lajos 1—1 koronával. Zsivora Sámuel az úrvacsorai jegyek beszerzésére tett alapítványát ez éven is 10 kor.-val növelte. Az árva- és szegény-alap növekedett Csík Imréné 8 kor. adományával, Farkas Lajosné alapítványa növekedett 6 kor. 80 fillér adománnyal. Egyházi közcélokra adakoztak: özv. Gyulai Pálné 20 kor., Dabinsen Vilma 59 kor. 20 fill., Lipcsey Péter 20 kor., Jecs Alajosné a templomalapra 4 koronát. Az úrvacsorai kenyeret és bort a következők adták: Csík Imréné, Farkas Lajosné, özv. Gyulai Pálné, Hegedűs Gyula, Horváth Lajosné, Lipcsey Péter, Varók László. Az árvák és szegények karácsonyi felségelésére adakoztak: özv. Gyula Pálné 26 kor. 60 fill., Lipcsey Péter 12 kor., Burns Józsefné 6 kor., Csík Imréné, Kovács Károlyné, Zsivora Sámuelné, Fáy György, Farkas Lajosné, dr. Phillipy Ödön 4—4 kor., Hellebront Béla, özv. Szolcsányiné, Ocsenás Márton, Czérna Jakabné, Orosz Kálmánné, Farkas Kálmán, Magyarné Lakatos Mária, Tahy Mártonné, dr. Cserey Adolfné, Egri nyomda-részvénytársaság, Isaák Gyula, Mátrai Sándorné, özv. Greiner Ottilia, Beniczky Etel, Bajczér Miklós, Billitz Viktor, Tankó Istvánné, Tóth Ágoston, Pfeiffer Albin, Krivos Árpád, Mecsery József, György Jánosné, Kiss Ernő, Kosztolányi Miklós, Pogonyi Sándor, Bohaty Józsefné, Fischer Lajos, Deák Mihály 2—2 kor., Dobó Zoltánné 2 kor. 40 fill., Juhász Antalné 3 kor., dr. Ludányi Béla, N. L., Müller Gyuláné, König Ferenczné, Jecs Lajos, Alexovics Sándor, Erdélyi Jánosné, Katona István, Meczmer Károlyné, Klimsa Immanuelné. Suri Nagy Sándorné, Sztankoné, Berzy László, Harsányi Jánosné, Fekete János, Fischer Lipót, Keresztyéni Imréné, Nánássy Imre, Jeszenszky Béla, Ekhardt János, Tóth Miklósné, Szováthy Istvánné, Oláh Lajos, Ozsvárh Gyula, N. N., X., Y., Böszörményi Sándorné, Szarvas Lajos, Petykó Pál, Tomory István, Eörsy Endréné, dr. Udvardy László, Csanády Ákoska, Gönczy Károly, Csányi Bálint, Breznák Gyula, Orosz Ernő, Johannidesz Ernő, Fekete Árpád, dr. Hibaj György, Veselóvszky Ágostonné, Köllner gyógyszertár, Farczady László, Moszmayer Frigyesné 1—1 kor., Gaál Ferenczné 1 kor. 20 fill., Szathmáry József 40 fill. Záboly Gyuláné, Reinwald Sándorné, Záboly Józsefné, Markasoli, özv. Rihe Mártonné, Petrinka J. né, Szabó Jenőné 60—60 fill., Okos Benőné, özv. Péter Mihályné 50—50 fillért, Gazdik Ferenczné, N. N., Tamási János, Pintér Józsefné, Szilágyi Zsigmond, Gaál Lajosné, N., N., Schmedlné,

Kun Géza, Ambrusz Tamás 40—40 fillért, Horváth Lajosné, Kun Gézáné 20—20 fillért, N., N. 14 fillért, özv. Frank G.-né, Vajda Ilona, Kun Kézáné, Koncz Lajos ruhaneműeket, Károlyi Károly cég 100 drb. irkát adtak.

Az adományok összes értéke: 6,877 korona 14 fillér.

B) Építkezések.

Aranyoson a paplak tetőzete újra zszindelyezett s más egyházi épületek is javítottak összesen 400 kor. értékben.

Mályiban a torony újraépítettett 660·80 kor. költséggel, a melyen felül a hívek 110 korona értékű szekeres és gyalog munkát végeztek.

Sajó-Keresztúrbán a tanítói lakon javítás történt 100 kor. értékben.

Diósgyőrben a templom és torony javítottatott 1000 kor. ért.

Nagy-Mihályban új toronygomb készítettett 400 kor. ért.

Tisza-Nánán 500 kor. erejéig történt építkezés.

Poroszlón az egyház 2 tanítói lakát palával fedette be és más javításokat is végeztetett 1391 kor. 46 fillér erejéig.

Tisza-Kesziben építkezés és javítás eszközöltetett 302 kor. erejéig.

Dorogmán a lelkési és tanítói lakon javítás eszközöltetett 200 korona értékben.

Igricziben a fitanító részére új istálló készült 450 korona költséggel.

Tisza-Oszláron egy melléképület építettett 540 kor. költ.

Tisza-Palkonyán az egyház iskoláját fedette 674 kor. 30 fillér költséggel.

Tisza-Szederkényben a templom tetejét javították 600 kor. költséggel.

Böcsön a lelkész csűrét fedette az egyház 340 kor. költ.

Harsányban az egyház 197 kor. 98 fillért fordított épület javításokra.

Zsérczen épületek javítására 240 kor. 90 fillér fordítottatott.

Mező-Keresztesen építkezésre és javításokra 3413 kor. 82 fillért költött az egyház.

Az építkezések és javítások értékének összege: 11,521 korona 26 fillér.

Egyházaink bevétele volt	202,793	kor. 11	fill.
" kiadása "	178,916	" 19	"
Maradvány: 23,876		kor. 92	fill.

Tőkepénz és alapítvány	135,306	kor. 88	fill.
Adósság	63,722	" —	"
Magtári tőkepénz	16,710	" 12	"

Búza	229'5	hekt.
Rozs	1764'26	"
Árpa	660'04	"
Zab	69'37	"

III. A felső-borsodi egyházmegyében.

A) Adakozások.

Bábonyon az Urasztalára kenyeret és bort adtak: Mikó József, Jászka István, Jászka János, Kocsis József, Szemere István és ifj. Tóth János. A tanító lakon levő épületekhez Pap Zsigmond tanító 50 korona értékű épületfát ajándékozott.

Ecsegen az egyház tagjai önkéntes adakozás útján 2 új harangra és vasállványra 3397 kor. adtak. Névszerint: Csontó Károly lelkész 210 kor., kazinczi Nagy József gondnok, G. Váradi József, Szeghő Ferencz 200—200 kor., Papszász János 140 kor., id. Fazekas József, V. Váradi József, id. Cs. Váradi József, Vattai József, ifj. Kazai János 100—100 kor., P. Vattai János, id. Papszász József, ifj. Vattai Lajos 80—80 kor., Cs. Vattai János, K. Nagy Imre 60—60 kor., Csontó József, Tölczéki Sámuel, Járdánházi Ferencz 50—50 kor., Papszász Dániel, Papszász Lajos, id. Tölczéki József, Járdánházi Gedeon, id. Nagy István, id. Kazai János, Tóth András, K. Nagy Pál, ifj. Nagy István, Vályi Kovács Sámuel 40—40 kor., id. Katona Ferencz, özv. Katona Károlyné 30—30 kor., K. Nagy Dániel, Vattai Ferencz, T. Váradi Sámuel, Csontó Ferencz, legifjabb Váradi Sámuel, Váradi József, özv. Fazekas Jánosné, Fazekas Sámuel, Almási Ferencz, Katona Sámuel, Váradi Károly, K. Váradi József, id. Bodnár Sámuel, Vattai P. Jánosné, ifj. Fazekas József 20—20 kor., Ragályi Lajos, ifj. Bodnár Sámuel, K. Nagy János, id. Fazekas János 16—16 kor., Szabó Sámuel, Gazda József 12—12 kor., Kapusi Ferencz, ifj. Papszász Pál, Mészáros Bálint tanító, Koncsik Mihály, id. Papszász Pál, id. Bárány János, Katona Lajos, Almási János, Gyöngyösi János, V. Molnár József,

B. Váradai Sámuel, Bártfai József, Nagy József, Vattai P. János, Váradai Benjámin, özv. Almási Ferenczné, V. Kovács József, özv. Tölczéki Jánosné, Halász József, Bodnár Benjámin, Papszász Elek, ifj. Konyha János, Vécsei János, özv. Váradai Andrásné, ifj. Katona Ferencz, Kerekes János, Fehér Dániel, Sándor János 10—10 kor., özv. Bodnár Jánosné, Tóth József, özv. Papszász Lászlóné, Váradai Dániel, Kazai Ferencz, V. Kovács Pál 8—8 kor., id. V. Molnár Károly, id. Konyha János, Vattai Károly, Katona János, Tölczéki Bálint, Zsípi János, Tóth Benjámin, Elek József, Zabari István, Nagy Ferencz, özv. Vattai Józsefné, özv. Almási Józsefné, ifj. Csontó Ferencz, V. Molnár Sámuel 6—6 kor., id. Nagy Sámuel, Katona József, özv. Lévai Sámuelné, özv. Csontó Józsefné, Kazai Dániel, ifj. Tóth István, Cselényi József, Vótusz József, Bodnár András, özv. Papszász Jánosné, V. Molnár Bálint, id. Tóth Sámuel, Zabari Sámuel, Demeter Károly, Szilvásy Sámuel, V. Molnár Lajos, Kapusi Károly, ifj. Fazekas János, Konyha József, Sós Sámuel, Lévai Sámuel, özv. V. Molnár Károlyné, ifj. Nyíri József, Ragályi János, Tóth L. 4—4 kor.; ifj. Alacs János 5 kor.; Nyíri János, Nyíri Sámuel, Remenyik József, V. Molnár Mihály, Magyar Pál, ifj. Halász István, Tölczéki Imre, Kurusza Károly, Lévai Péter, Berecz K., id. Halász István 3—3 kor.; Csontó Lajos, V. Tóth István, özv. Antalik Jánosné, Kiszely Károly, Kis András, id. Szabó József, Szabó János, ifj. Bárány János, Papszász István, ifj. Tölczéki József, id. Vattai Lajos, Petus János, Halász Sámuel, Tölczéki László, Bártfai János, özv. Sós Józsefné, Szmik Pál gör. kath., Kelemen József, ifj. Nagy Sámuel, V. Molnár Ferencz 2—2 kor., összesen: 3397 korona. Cs. Vattai János és neje egész évben ellátták az Urasztalát kenyérrrel és borral 36 kor. értékben. Cs. Vattai Jánosné, szül. Csontó Juliánna, az Urasztalára 2 kor. értékű díszes kendőt ajándékozott. Id. Bodnár Sámuel az összes templomi székeket könyöklőkkel látta el 4 kor. 32 fillér értékben és régebbi alapítványának kiegészítésére 100 kor. adott. Kazinczi Nagy József és neje, szül. Csontó Zsuzsánna az Urasztalára egy díszes ezüst kelyhet és kenyérosztó ezüst tálczát ajándékoztak 130 kor. értékben. Járdánházi Ferencz és neje, szül. Tölczéki Lidia, egy díszes márvány Urasztalát készíttetett 90 kor. értékben. Az egyház céljaira id. Kazai János 200 kor., Vattai Györgyné hasonlóképen 200 koronás alapítványt tettek. Nagy Józsefné az Urasztalára 12 kor. értékű díszes kendőt adott. Csontó Károly lelkész az önkéntes adakozások feljegy-

zése céljára saját költségén egy arany könyvet készíttetett 20 korona értékben.

Sajó-Szentpéteren úrvacsorai kenyérre Gombos Pálné, H. Egri János, Lévai Pál és K. Egri József 4—4 koronát, Szabó György pedig egy ízben kenyeret adott. Néhai Czukker József izr. vall. miskolczi lakos iskolai célokra végrendeletileg 100 kor. hagyott. Antóni János templomjavításra 50 kor. adott. Gyászlepel alapra Lossonczy Jenő főgondnok 40 kor., Vattay Bertalan 20 kor. és Vadászi Pál esperes-lelkész 20 kor. ajándékoztak.

Ivánkán Horváth János lelkész neje úrvacsorai kehelyalapra 2 kor. adott. Szabó János, Terge József, Szabon János, Szabon Mihály, Halász Lajos és a lelkész az úrasztalát kenyérral látták el. Völgyesi Halász András új szőlőjének első terméséből és Halász Mihály 1—1 alkalommal bort adtak.

F.-Barczikán az úrvacsorához kenyeret a presbitérium tagjai adtak.

S.-Kazinczon özv. Lőrincz Istvánné a szószéket és papszéket bársonnyal vonatta be 60 kor. értékben, az úrvacsorához kenyeret a presbitérium tagjai adtak.

Berentén Isten dicsőségére néh. Lipták András 100 kor. adott.

Alacskán úrvacsorai kenyérre és borra Szalai János gondnok 7 kor. 44 fill., Tóth Lajos 2 kor. 40 fill., Nagy László 2 kor., Deák Gábor tanító 2 kor. 40 fill. ajándékoztak.

Lászlófalván tiszt. Kökényesdy Pálné, szül. Kenyeres Francziska az úrasztalára 3 drb díszes kendőt ajándékozott 40 kor. értékben. Klein Zsigmond földbirtokos iskolai célokra 24 kor., Madarász György úrvacsorai kenyérre 2 kor. adott.

Kondón egyházi célokra Lossonczy Jenő úr 24 kor., Ngos Bollváry Gellertné róm. kath. vall. úrnő 20 kor. készpénzt, 20 kor. értékű vaskályhát és 6 kor. értékű épület fát, Groszmann József szentpéteri lakos 10 kor., Csapó József 10 kor., a községi előljáróság 4 kor. 80 fill., Tóth Mihály, Kis András, Tamko Jánosné, Boros Mihályné és Poczik János 2—2 kor.-t ajándékoztak. Az Úrasztalára Pap József, Varga István és m. Kis Mihály kenyeret adtak. Az építkezéseknél a hívek a reájok kivetett s befizetett összegeken kívül 800 kor. értékű igás és kézimunkát teljesítettek.

Radistyánban Fodor Istvánné a templom előtti lépcső javítására 10 kor. ajándékozott.

Kápolnán a lelkész és presbitérium az úrasztalát kenyérrel ellátták Gál Eszter egyháztág egy ízben kenyeret, G. Sándor János új szőlőjének terméséből egy ízben bort ajándékozott.

Parasznyán Galló Józsefné úrnő egy ízben kenyeret és bort adott, a többi alkalommal az úrasztalát kenyérrel a presbitérium tagjai látták el. Botos József lelkész 80 kor. értékű épület fát ajándékozott.

Varbón úrvacsorai kenyeret adtak: Bak István, Poczik Mihályné, Rácz Lajos, Üveges József, Járdán István és Apostol Mihály lelkész.

Nekézsenyben egyesek adományoztak 7 kor., a lelkészi lak javítására pedig a hívek közösen adakoztak 200 kor.

Bánfulván ngs Vladár Ervin úr az úrasztalára egész évben kenyeret és bort adott.

Bánhorváton gróf Serényi Béla orsz.-gyűl. képviselő az iskolának 150 kor.-t, Lőrincz Mária az úrasztalához két díszes, boros korsót ajándékozott 22 kor. értékben.

Barczán a község az 1898. évben 5⁰/₀-os iskolai adó czímen bevett 212 koronát az egyháznak adta a tanterem átalakítására felvett kölcsön törlesztése czéljából. Gróf Serényi Béla az iskolának 150 koronát adott.

S.-Velezden Kövér József, Dienes Mária, Sáfrán József, Óvári Miklós, Pogány István 2—2 kor., Kis Jobbágy István 1 kor.; összesen. 11 koronát adtak Isten dicsőségére. Az úrvacsorához kenyeret adtak: Újj Balázs gondnok, Fövenyessy Béla tanító, K. Jobbágy István, Kövér József, Kövér Mihály, Bodnár István lelkész. Bodnár István lelkész a magtárnak egy köből gabonát is adott.

Tardonán Balla Józsefné az úrasztalára egy barna rojtos kendőt ajándékozott.

Mályinkán gróf Keglevich Gyula az egyház szükségeire 100 kor., a miskolci Hitelintézet 50 kor., Kovács Mihály 4 kor., Horovicz Márton 4 kor., a lelkész 16 kor. Összesen: 174 kor.-t adományoztak. Kovács Mihály az úrasztalára 2 díszes korsót ajándékozott.

Visnyón a volt úrbéresek 272 kor. 40 fillért, gr. Erdődy Rudolf 20 kor. értékű faanyagot adott.

Szi/váson A. Molnár József Brassó Máli, Géczi Gábor, Szabó Juliánna, ifj. Brassó Zsigmondné, Boros G. József 2—2 kor., Szert Mihály 1 kor., Varró Bacsó Gyula 5 kor., Brassó András gondnok 6 koronát adtak Isten dicsőségére. Az úrasz-

talára kenyeret adtak: H. Boros István, Berecz Lajos, Orbán József, Boros G. József, Varró János, Brassó Lajos.

Dédes-Tapolcsányban a hívek közadakozásból az Urasztalára két ezüst poharat vettek 90 koronáért és a templomba egy harmoniumot 264 koronáért. Tekintélyesebb összeget adományoztak: Szakács Károly tanító 32 kor. 32 fillért, községi hitelszövetkezet 50 koronát.

Vadnán az úrvacsorához kenyeret a presbytérium tagjai adtak. Egy alkalommal Uray Miklós nyug. százados bort adott, egy más alkalommal Uray Mórné úrnő bort és kenyeret.

Ládbesenyőn Nagy Imre Amerikában élő egyháztag az úrasztalára és a szószékre posztót küldött mintegy 30 kor. értékben.

Borsod. Egyházi célra Tóth Sámuel Amerikában élő egyháztag 100 kor. küldött. Polgár Pálné, szül. Cselényi Magdolna 1040 koronás hagyatékának egy része, 240 kor. befizettetett.

Szendrőben az úrasztalára Kollár Ferencz budapesti lakos egy díszes bársony terítőt adományozott mintegy 80 kor. értékben. Kormos Pálné, szül. Istenes Juliánna az úrasztalára egy díszes korsót adományozott.

Rudobányán a 6 communió alkalmával az összes hívek adakoztak 50 kor. 68 fillért. *F.-Telekesről* Pásztor György 1 kort.

Szuhogyon a 6 communió alkalmával a hívek 56 kor. Fóris Bálint Jánosné, szül. Vido Juliánna egy fehér, körül kivarrott abroszt, 10 kor. értékben. Balog Józsefné, szül. Fóris Erzsébet, egy selyem kendőt 10 kor. értékben. Templom újtásra özv. Kubik Istvánné, szül. Fülek Mária, 10 kor. ajánlott.

F.-Kelecsényben egyházi célra adakoztak: Andó Miklós 2 kor., H. Andó István 3 kor., ifj. Szabó István 1 kor., Dézsik Gy., Szabó József, Szabó István, Dézsik András, Gál Péter, Szabó János 40—40 fillért. A gazdák a tanítói föld megszántásáért kapott összeget, 16 koronát.

F.-Nyárádon Isten dicsőségére Kárpi Gy.-né 2 kor. ajánlott.

Disznós-Horvátban Hubai Lajos 4 kor., Lenkei Pálné 2 kor., Ngos Sárkány Kornél úr az úrasztalára 16 liter bort, N. Kovács Ferencz 10 liter bort adott.

S.-Kazán egyházi célra adakoztak: Báró Radvánszky Béla 1000 drb zsindelet és 200 drb téglát. Ngos özv. Radvánszky Albertné az összes évi communiókhöz kenyeret és bort. Radvánszky Ella baronesz a confirmándusok számára kis bibliákra 10 kor.-t; ugyanezen célra Dobozy Judit kisasszony 2 koronát. Radvánszky Ella baronesz a confirmándusok számára élete fogytáig évenként 10—10 kis bibliát ajánlott.

Edelényben egyházi czélokra adakoztak: Borsod Miskolczi Hitelbank fiókja 40 kor., Berentés János 10 kor., Kis József és Hermin testvérek Amerikából 8 kor., özv. Tóth Pálné 2 kor., Petro Erzsébet 4 kor. Az úrasztalára 1—1 alkalommal kenyeret és bort adtak: Balogh István lelkész, Darvas József, Demeter Pál, Terhes Lajos, Zs. Tóth István, Berentés András.

Finkén Miklós Róza, férjezett Ottlik Istvánné ónagysága az úrasztalára és szószékre aranyrojtal szegélyezett bordó posztóterítőt, Bodnár Károly, id. Takács István 2—2 koronát adományoztak. Az úrasztalára 1—1 alkalommal Gábor András, Takács István, Szendi András kenyeret és bort adtak.

Vámoson Herczeg Odescalchi Gyuláné a templom építésére megajánlott összeg 2-dik részletét, 2000 koronát kifizette; a lelkész és tanítói lakra 2 kályha árába 98 kor.-t; a krajczáros adóba 75 korona 62 fillért, az iskolás gyermekeknek tankönyvre 33 kor. 60 fillért ajándékozott; az egyháztagnak a »Szövétnek« című újságot hordatta 4 példányban 16 korona értékben. A confirmátiói vizsga alkalmával a növendékeknek énekes könyvet ajándékozott 22 korona értékben. Az egyház szegényeinek heti pénz gyanánt lelkész által 1900 január 1-ig vasárnaponként kiosztatott 121 kor. 60 fillért. Összes adakozása 2366 kor. 82 fillér. Urvacsorához kenyeret adtak: Varga Sámuel, Görgei Jánosné, Lenkei Károly; Porcsalmi Sámuel pedig saját termésű bort a szüreti communióhoz. Az erdő fája értékesítésénél a lelkész, Fejes István gondnok, Lenkei Károly, Kisutczai Varga Sámuel, Porcsalmi Sámuel presbyterek hetenként 1—2 napot ingyen töltöttek az egész évben.

Damakon Hegedűs József Isten dicsőségére 20 kor., Veres János 2 kor. ajándékozott.

Szalonnán Dr. Fodor Pál főgondnok 3 ízben adott kenyeret és bort az úrasztalára, Szabó Ferencz jegyző bort egy alkalommal.

Martonyiban néhai Kassai Józsefné, szül. Bak Borbála végrendeletileg 20 koronát hagyományozott. Az egyház hívei egy új harangra 228 kor. adtak össze, a mely összegből 100 kor. a Vadas József adománya.

Meszes. Amerikában gyűjtöttek: Konyha József 200 kor., Konyha István 126 kor., Horváth Lajos 105 kor., Kovács József 120 kor., Nagy József és Pásztor Mihály r. kath 94 koronát, Czibere János 10 kor., összesen: 655 koronát. A főtiszt. egyházkerületől 21 kor. 34 fillért kapott. Kenyeret adott az úr-

vacsorához Csabai János, Dobóczy Kálmán, Máté István, Kovács István 1--1-szer, Horváth József kétszer.

Abod. Amerikában gyűjtöttek: Gecse József 253 kor. 40 fill., Bencze József 104 kor., Puskás László 190 kor.-t, összesen 547 kor. 40 fillért. A főtiszteletű Konventtől tőke-segélyt nyert 1000 koronát. Az egyházkerületől közhirdetésből 20 koronát.

Rakacza-Szenden az úrvacsorához Csányi Zsuzsanna kenyeret és bort, Kertész János kenyeret, Kis József, Juhász Andrásné, Jakab István kenyeret és bort adtak.

Szt.-Jakabon a templom-szentelés alkalmával a hívek 154 koronát adományoztak.

Lakon az úrasztalára kenyeret a presbyterek és egy alkalommal Bőr Bálint egyháztág adtak; a szüreti communióhoz bort Németh József presbiter ajándékozott új terméséből.

Hangácson Dávid Józsefné, szül. Thuránszky Mária a szószékre egy díszes terítőt 50 kor. értékben, továbbá egy alkalommal kenyeret és bort adott. Kenyeret adtak még: Fazekas András, Szankai József; Korlát János Amerikából 20 kor. küldött.

Nyomáron a presbyterek az úrasztalára kenyeret adtak.

Zilizen Senyei János Isten dicsőségére adott 6 koronát.

Az adakozás összege: 12,339 korona 40 fillér.

B) Építkezések.

Bábonyon a tanító-lakon levő melléképületek újítottak 372 korona értékben.

Ecsegen két új harangot és ezekhez vasállványt készítettek 3894 korona értékben.

Sajó-Szentpéteren az iskolánál és a lelkészlaknál 400 kor. értékű kisebb javítások történtek.

Sajó-Ivánkán a lelkészlakon új kerítés húzatott 80 korona értékben.

Sajó-Kazincz templomát példásan kijavíttatta 4000 korona költséggel, az iskolánál és lelkészlaknál építkezett 200 korona értékben.

Berentén a toronytető újra fedetett 200 kor. költséggel.

Alacskán a lelkész és tanítói lakon kisebb javítások eszközöltettek 124 kor. értékben.

Kondó új lelkészlakot épített, a templomot és iskolát kijavíttatta, a melléképületeket és kerítéseket rendbeszedette összesen 2818 korona költséggel.

Radistyánban a lelkészlakon és iskolánál apróbb javítások történtek 60 kor. értékben.

Kápolnán a templom kerítése megújított, a parochiális kert bekerített, a tanítói lak kipadlózott 314 kor. értékben.

Parasznyán a lelkészlak melléképületei javítottak 50 kor. értékben.

Nekézsenyben a lelkészlakon kamarát építettek, kerítkeztek, s az istállót cserép alá vették 419 kor. 30 fillér költséggel.

Bánfalván a lelkészlakon javítások történtek 100 korona értékben.

Bárczán a templomot kerítéssel vették körül, a lelkészi lak tetőzetét kijavították 266 kor. költséggel.

Velezden az iskolán és a paplakon javítások végeztek 240 kor. költséggel.

Mályinkán a templom és a lelkészi lak javítottak 800 kor. költséggel.

Visnyón a tanítói lak és melléképületei újra zsindelyeztettek 466 korona költséggel.

Szilváson a lelkészi lak példaszerű jókarba helyeztetett 3346 kor. 66 fillér költséggel.

Vadnán a lelkészi és tanítói lakon eszközölt javítások 60 koronába kerültek.

Borsodon a tanítói lakon új ablakok, ajtók készültek, az istálló és kerítés javítottak 360 kor. értékben.

F.-Nyárádon az iskola javítottak 100 korona költséggel.

D.-Horváton a templom és a lelkészlak kerítése 100 kor. értékben újítottak.

S.-Kazán a paplakon és az iskolán javítások eszközöltettek 140 korona értékben.

Edelényben a templom kívül-belől megújítottak 1700 kor. értékben. A parochián új csűr és kerítés épült 900 kor. értékben. Az iskolára új ablakok tétettek 48 kor. értékben. Összesen 2648 korona.

Vámoson javításokra fordított az egyház 50 koronát.

Szalonna 333 koronát,

Martonyi javításra és kútcsinálásra 140 kor. költött.

Meszés javításokra 680 kor. fordított

Szt.-Jakab a templomépítésére és a tanítói lak rendbehozására 1254 kor. 12 fillért költött.

Szakácsiban a javítások értéke 300 korona.

Boldván kisebb építkezések történtek 160 kor. értékben,

Nyomár építkezésekre 140 koronát fordított.

Összes építkezési költség: 24,615 kor. 8 fillér.

Az egyházmegye összes egyházainak tőkepénze 99,926 kor. 6 fillér. Adóssága 74,859 kor. 34 fillér. Évi bevétele 110,132 kor. 41 fillér. Kiadása 95,395 kor. 55 fillér. Pénztári maradvány: 14,736 korona 86 fillér.

IV. A gömöri egyházmegyében.

A) Adakozások.

Martonfalán az új paplak építkezése körül a hívek 296 frt 36 kr. értékű ingyen munkát végeztek.

Harmaczon az új paplak körül teljesített ingyen munkák és a téglabeli adomány értéke 1457 frt 30 kr.

Simoniban Isten dicsőségére gyűlt 15 frt 50 kr. *Darnyán* pedig 15 frt.

Serkében a kegyes adakozások összege 38 frt 50 kr. Csorba Endre agg tanító és neje két áldozati korsót adtak az úrasztalára. A három földbirtokos úr minden évben ellátja kenyérrel és borral az úrasztalát.

Feledben Isten dicsőségére gyűlt 4 frt. Feledi András neje Gyuricsko Zsuzsánna a templomi szószéket aranyrojtos bársony lepellel, id. Babics Kovács Pálné Czikora Erzsébet pedig a papszéket ugyanilyen terítővel vonatta be. Az összes női közönség 103 korona költséggel a templom belsejét kifestette.

Rimaszombatban Szabó József régi hűséges algondnok 50 frt tiszteletdíját most is visszaajándékozta az egyháznak, mint már sok évben tette. Jó tanuló szegény gyermekek részére adtak: Végh Mihályné, Molnár József 5—5 frtot és Samarjai János 10 frtot. Az egyház 30 frt értékű vallásos könyvet osztatott ki az iskolás növendékek közt, s minden confirmált gyermeknek adott egyegy bibliát. Samarjai János úr 30 példány téli újságot és 10 drb árvaházi naptárt osztott ki az iparos növendékek közt.

Szűtorban és *Bellényben* 17 frt 40 kr. gyűlt Isten dicsőségére. Mindkét helyen egyes buzgó hívek látták el kenyérrel az úrasztalát. *Bellényben* Imrecze Istvánné, Boholy Zsuzsánna egy Zsoltároskönyvet ajándékozott templomi használatra. *Bellényben* a templom-kerítéshez szükséges faanyagot a Herczeg Cóburg uradalom erdési hivatala tetemesen leszállított áron adta.

Zeherjén és *Pokorágyon* Isten dicsőségére gyűlt 32 frt. Konyha Béla egy értékes ezüst poharat adott az egyháznak

keresztelési célra, Patkó Istvánné, Varga Zsuzsánna pedig egy fehér kivarrott kendőt ajándékozott az úrasztalára.

Uzapanyiton Isten dicsőségére gyűlt 17 frt.

Balagon a buzgó hívek az úrasztalára 75 frt 38 krt adtak össze. Az úrvacsorához való adakozásban egymással versenyeznek a hívek.

Beretkén özv. Hubay Sándorné asszony elhunyt »Erzsike« leánya emlékére 100 frt alapítványt tett. Doro Györgyné g. panyiti lakos elhunyt férje emlékére 5 frtot adott; egyes hívek Isten dicsőségére 14 frt 50 krt adakoztak. *Csoltón* a hívek válás különbség nélkül 41 frtot raktak össze a templom kijavítására.

Berzétén az új iskola építése körüli munkát ingyen végezték, e munka értéke 253 frt 97 kr. A polgári község adománya 211 frt 60 kr.

Zsórban Körösi Mihály gondnok és neje Csizmadia Mária 200 frtért egy harangot öntettek az egyháznak.

Imolán Isten dicsőségére adtak: Diószeghy Dezső 10 frt., Zajdó Antal pedig végrendeletileg hagyományozott 10 frtot.

Alsó-Szuhán Hubay Lajos lelkész az egyháznak 90 frtot adott.

Zádorfalán Dusza Lajos lelkész az úrasztalára 6 frtot ajándékozott.

Putnokon özv. Balogh Sámuelné asszony az egyháznak 100 frtot hagyományozott s ez már be is fizettetett; Farkas Gyula ügyvéd ur 10 frtot adott Isten dicsőségére. Kálniczky Endre lelkész két szép ezüst kelyhet ajándékozott az úrasztalára, 110 frt értékben. A putnoki nők társulata pedig piros bársony úrasztali és szószéki terítőket adtak, melyeknek értékök 150 frt., Balogh Erzsébet az úrasztalára két kendőt adott.

Dubicsányban 180 frtot raktak össze a hívek a templom belső berendezésére s kifestésére; Ruszkai Istvánné, szül. Jobbágy és özv. Ruszkai Pálné egy-egy kendőt adtak az úrasztalára.

Tornallyán a város adott az egyháznak 100 frtot, a helybeli takarékpénztár pedig 40 frtot.

A *királyi* leány-egyháznak adott Szontagh Zoltán 25 frtot, a tornallyai takarékpénztár pedig 10 frtot.

Hubón az asszonyok raktak össze 30 frtot, ebből vettek 23 frtért egy keresztelő edényt, 7 frtot pedig úrvacsorai kehely alapúl tettek le.

S.-Kesziben Nehrer László földbirtokos ur a tőle vásárolt téglá árából 19 frt 63 krt az egyháznak elengedett.

Naprágyban Orgona-alapra gyűlt a múlt évben 76 frt 30 kr.

Kövecsesen a Lukács Géza ur adománya 10 frt.

Szent-Királyon Fükő László az úrasztalára egy korsót ajándékozott.

Hanván a paplak építése körül a hívek 212 frt 70 kr. értékű ingyen-munkát teljesítettek, Dusza János lelkész ajándékozott az építkezésre 200 frtot, a szobák kifestésére és egyebekre 172 frtot, közmunkájának értéke 190 frt, így összes adománya 562 frt. Hevessy Béla ur adott 1000 téglát 15 frt értékben. Isten dicsőségére gyűlt 21 frt 04 kr.

Csizben 69 frt 59 kr., *Lénártfalván* 12 frt 15 kr. Az egyesült egyház asszonyai és leányai 67 kendőt ajándékoztak diszül, a paplak tetőjének fölépítésekor.

Rimaszécsben Isten dicsőségére gyűlt: 30 frt 50 kr. *Iványiban* 8 frt 50 kr., *Czakóban* 4 frt, *Jénében* 1 frt 50 kr., *Susán* 3 frt.

Az iványii énekkar egy harangra adott 469 frt 20 krt.

Jénében. Jénei Bálintné, Sáfrán Zsuzsánna az Urasztalára egy szép porcellán kancsót ajándékozott és ezen edény alá egy rojtos selyemkendőt. *Susán* az új templom szószéke felibe egy díszes koronát csináltatott 60 frtért.

A rimaszécsi egyház egy szegény gyermek neveltetési költségét fődözi.

Zsipben Isten dicsőségére gyűlt 32 frt 36 kr.

Bátkában a hívek az Ur oltárára 18 frtot raktak le. Bornemisza Elemér főgondnok úr egy 30 forint értékű kályhát ajándékozott a paplakra.

Kegyess adományok összege pénzben és az ingyen teljesített közmunkák pénzértékben 5141 frt 18 kr. azaz 10,282 korona és 16 fillér.

B) Építkezések, javítások.

Martonfalán új paplak épült 1805 frt 78 kr. költséggel.

Harmacson új paplak épült 3571 frt 60 kr. kiadással.

Simoniban a paplakon deszkakerítés készült, mely 41 frtba került.

Darnyán a templom előtti tér rácskerítéssel kerítettett el 56 frt kiadással.

G.-Kisfaludban a paplak és iskola körül 205 frt értékű építkezés történt.

Feledben a templom fedésére és a paróchia-csűrre 875 frt 50 kr. költetett.

Majomban a templom és egyéb egyházi épületek javítása 617 frtba került.

Bellényben a templom rácskerítéssel véttetett körül, s erre 94 frt adatott ki.

Zeheryén az egyházi épületek javítása 114 frtot,

Pokorágyon pedig 85 frtot vett igénybe.

Uzapanyiton az egyházi épületek rendbehozása 145 frtba került.

Balagon az egyházi épületek renoválására 186 frt adatott ki.

Berzétén új iskola épült, mely 2735 frt költséget okozott.

Szalócson a paplak egyik szobája kideszkáztatott s az egész paplak kívül-belől kifestetett 71 frt 50 kr. kiadással.

Páskaházán 300 frtért új temető terület vásároltatott.

Visnyó az iskola mellék-épületeit 221 frt 98 kr. költséggel kijavíttatta.

Zsórban egy harang öntetett 200 frtért.

Vályban a templom újonnan fedetett 251 frt költséggel.

Mihályfalván a tanító udvarán egy pincze épült s ez 66 frtba került.

Aggteleken a paplak tetője megújíttatott 61 frt költséggel.

Kelemérben a tanterem kipadozására 63 frt költetett.

Poszobán új iskolai ülőpadok készíttettek 85 frt kiadással.

Dubicsányban a templom belseje kifestetett, a székek alja kipadlóztatott. Ezekre kiadás volt: 180 frt.

Héthben a parochiális és iskolai épületek rendbehozása 2199 frt költséget okozott.

Tornallyán épületek javítására 43 frt 47 kr. költetett.

Hanván új paplak épült 4221 frt 82 kr. költséggel.

Zsítben a parochiális udvar és csűr rendbehozására 42 frt 23 kr. adatott ki.

Újfalú templomát 120 frtba került rácsozattal vette körül.

Iványiban egy 287 kiló súlyú harang öntetett, mely 469 frt 20 krba került.

Építkezésekre kiadatott összesen készpénzben és ingyen teljesített munka értékében: 21,338 frt 28 kr., azaz 42,676 kor. és 56 fillér.

V. A tornai egyházmegyében.

A) Adakozások.

Komjátiban Sándor Juliánna 50 kr., özv. Sándor Istvánné 50 kr., Toboz Béni Amerikából 1 frt, Toboz Dániel Amerikából 1 frt, ifj. Toboz István 50 kr., ifj. Németh József 1 frt, Toboz János Amerikából 1 frt, Toboz Jánosné Nagy Erzsébet

Amerikából 1 frt, Nagy István 50 kr., Molnár András Amerikából 2 frt, Porcs István Amerikából 1 frt, Bencs István Amerikából 1 frt, Gyuró István 50 kr., Toboz János 50 kr., Doszpoly Juliánna 20 kr., Szakal Bálintné 1 frt, s az Urasztalára egy diszes terítő 8 frt értékben, Székely András 30 kr., Bárczi József 20 kr., Pozsga Juliánna hajadon Amerikából 50 kr., Porcs Borbála hajadon 60 kr., Porcs Erzsébet hajadon 20 kr., Szakal Bálint Amerikából 1 frt, Doszpoly Lajos Amerikából 2 frt, Takács István 1 frt, özv. Parti Andrásné 20 kr. Gyuró János 1 frt, özv. Doszpoly Józsefné 25 kr., Darnai András Amerikából 1 frt. — Összesen: 29 frt 45 kr.

Az Urasztalára a kenyeret mindig a hivek adják.

Szilason. Görgei Mihályné 1 frt, ifj. Bencs István Amerikából 1 frt, Török József Amerikában gyűjtött 114 frt 50 krt, Görgei István 1 frt, ifj. Bencs János 1 frt, Török Erzsébet és Rozália Amerikából 2 frt; özv. Balázs Istvánné 1 frt, Szilasi József 1 frt. — Összesen: 122 frt 50 kr.

Az Urasztalára a kenyeret mindig a hivek adják.

B.-Lenkén. Péter János és neje Toboz Mária egy rojtos selyem kendőt, egy kisebb kendőt és karácsonyi Úrvacsorához bort, 15 frt értékben. Péter Ferenczné egy kasmir kendőt 1 frt 50 kr. értékben, Kocsis János, Tóth János s Jakab János lelkész az Úrvacsorához bort ajándékoztak 7 frt 20 kr. értékben. Összesen: 23 frt 70 kr.

Becskeházán. Gál Józsefné egy fekete rojtos kendőt 4 frt értékben. Herman Jánosné egy kasmir kendőt 1 frt 20 kr. értékben. Boros Mária egy Urasztali abroszt 5 frt értékben. Összesen: 10 frt 20 kr.

B. Vendégiben. A confirmándusok 4 frt.

Hv.-Ardóban. M. Szabó József 50 kr., Derján Mária 1 frt, Kovács Dánielné 3 frt, Konfirmáltak 2 frt, Papp János földbirtokos ur 10 frt. N. Papp János nyug. törvényszéki elnök a lelkészi és tanítói fizetés alapjául végrendeletileg 1500 frt. Csáji János kassai lakos egy asztalt és egy kendőt a templomi használatra 5 frt értékben. Csik Zsuzsánna karácsonyi Úrvacsorához kenyeret és bort 2 frt értékben. Összesen 1523 frt 50 kr.

Zsarnón ifj. Kerekes Lajos 3 frt 39 kr. Literáty Béla úrvacsorai borra 3 frt. Kőrössy Dániel úrvacsorai borra 2 frt 16 kr. Csik József ugyan e czélra 2 frt. Mártha Zsuzsánna 1 frt 30 kr. Közhirdetésből nyert az egyház 11 frt 83 krt. Egyházmegyei segély 24 frt 80 kr. Király Jánosné 30 kr. Fazekas Mária úrvacsorai borra 2 frt. Az egyházi persely tar-

talma 4 frt 33 kr. B. Kiss Juliánna Amerikából úrvacsorai kenyér és borra 3 frt. Összesen 58 frt 11 kr.

Szádellőben Páll Béla 1 frt. Józsa András 2 frt. id. Páll István 10 frt. Összesen 13 frt.

Ájban Bartók Dániel 2 frt 20 kr. Olajos József barkai lakos 3 frt. Farkas Jánosné 2 frt, Bábás Mártonné 1 frt. Összesen 8 frt 20 kr.

Barkán Százi János 1 frt, Szanyi József 2 frt, Szabó Andrásné 1 frt, Lukács Zsuzsána 50 kr., Szabó Lajos 1 frt, Olajos József 1 frt. Összesen 6 frt 50 kr. Ezenkívül Kovács Sándor Amerikából egy alkalommal úrvacsorai kenyér és borra pénzt küldött.

Görgön Papp János 5 frt, Bartók Ferenczné 1 frt, Üveges István 2 frt, Lükő Béla lelkész neje 1 frt. Összesen 9 frt.

Méhészen az egyházi persely tartalma 3 frt 34 kr.

Almás Imre Istvánné 2 frt, Pogány Jánosné 1 frt, Gáll Péter 50 kr., Végh Lajos 50 kr., Hanesz Istvánné 50 kr., Kelecsényi Sándor Amerikából 1 frt. Összesen 5 frt 50 kr. Ezenkívül az úrvacsorához szükséges kenyeret a hívek adták.

Körtvélyesen Barna Matild 6 frt, özv. Sárogy Andrásné 50 kr., Szalai Juliánna 50 kr. Összesen 8 frt. Ezenkívül az úrasztalára kenyeret adtak: Toboz Dániel 4 ízben, Hanesz János és Tóth István egy-egy alkalommal.

Jabloncán Tisztelendő Kapossy Györgyné szül. Vattay Katalin asszony az úrasztalára egy 20 frt értékű díszes terítőt ajándékozott, Csobádi Márton 1 frt, Lőrincz István 1 frt, ifj. Cseh János 1 frt. Összesen 23 frt. Ezenkívül Angyal János az úrasztalára 2 ízben kenyeret adott.

Szinben nagys. Gedeon Jenő úr az iskola részére 5 frtot adományozott. Az úrasztalára egy alkalommal kenyeret, Kovács Endréné úrnő, egy alkalommal pedig Kovács Ferencz és Szalóczi József bort adományoztak.

Perkupán a nagym. Ministérium 2000 riparia portalis szőlővesszőt mintegy 25 frt értékben.

Varbóc az egyházi közalapból 50 frt adományt.

Szólós Ardóban a gyülekezet tagjai úrvacsorai kenyérre és borra 24 frt 51 kr. A gyülekezet tagjai, az egyházi épületek rendbehozására egymás közt kivetettek 500 frtot. Ugyancsak az egyházi épületek rendbehozására a község egy közös legelő területet engedett át addig az ideig, míg annak jövedelméből az egyház gondnoka be nem vesz 500 frtot.

Teresztenén Tarczali József és neje az úrasztalára két fehér terítőt adományoztak, értéke 3 frt.

Kápolnán Fakas Mihály az úrasztalára egy alkalommal bort, Mató Márton pedig kenyeret adományozott. Mato János 2 frtot és neje Mató Zsuzsánna az úrasztalára kenyeret és bort adott. A gyülekezet tagjai az egyház szükségleteinek fedezésére kivetés útján adtak 70 frtot. Egyesek adománya 1 frt 20 kr.

Kánon Varga Kovács Andrásné Isten dicsőségére 5 frtot, egyesek pedig 90 krt adtak.

Jósvafő Isten dicsőségére egyesek adtak 2 frt 70 krt; az adakozók közül 2 róm. kath.

Sziliczen a konfirmandus gyermekek 14 frt 70 krt, Kovács Boriska konfirmált leány az úrasztalára egy díszes és értékes kehelyt, Ricz Lénus-Kuna Józsefné gömör-panyiti lakos az úrasztalára egy selyem kendőt adományoztak.

Borzován a konfirmandus gyermekek Isten dicsőségére adományoztak 2 frtot.

Petriben Berecz Droszpoly Pál az úrvacsorához egy alkalommal kenyeret, Varga Andrásné 30 krt, Siffmann Sándorné róm. kath. nő az úrasztalára egy díszes terítőt adományoztak, a lelkészlak átalakítása költségeinek fedezésére a lelkész 66 frttal járult.

Összes pénzbeli adomány 3092 frt 31 kr.

B) Építkezések.

Szinben 299 frtig.

Perkupán 127 frt 3 kr.

Szőlős-Ardóban 136 frt 12 kr.

Teresztenén 9 frt 96 kr.

Egerszögön 11 frt 87 kr.

Kánón 20 frt 85 kr.

Sziliczen 300 frt.

Petriben 112 frt.

Komjátiban 144 frt 76 kr.

Szilason 327 frt 26 kr.

B.-Lenkén 83 frt 62 kr.

Becskeházán 20 frt 35 kr.

B.-Vendégiben 49 frt 74 kr.

Hv.-Ardóban 4 frt 21 kr.

Zsarnón 149 frt 65 kr.

T.-Ujfalu 8 frt 16 kr.

Szádellő 8 frt 80 kr.

Ájban 1328 frt 23 kr.

Görgön 130 frt 68 kr.

Almásón 72 frt 18 kr.

Körtvélyesen 39 frt 89 kr.

Jablóczán 32 frt 35 kr.

Építkezésekre fordított összesen 3416 frt 71 kr.

VI. Az ungi egyházmegyében.

A) Adakozások:

Salamon Galambos Ferenczné, Béres Károlyné, ifj. Berta Károly, Laskodi János, özv. Kovács Ferenczné, Horváth Károly, ifj. Kovács Mihályné, Kis Ferencz gondnok, ifj. Berta Péterné, Kóródi Mária, Berta Honor, Kiss Honor, Egri Erzsébet, id. Győri Mihályné, Kántor Péterné, Kovács József, Kis Eszter, Kovács Rákhel 2—2 koronát, ifj. Tolvaj Jánosné, Tóth Sándor 3—3 koronát, László Pálné, Kis Eszter, Dadai Endréné, Bernáth János Amerika, ifj. Kovács Mihály Amerika, ifj. Tolvaj Károly Amerika, Peczeri József Amerika, Tolvaj Péter 4—4 koronát, Berta József 6 kor., Kántor Mihály Amerika, Szabó Ferencz Amerika, Kovács Ferencz Amerika 10—10 koronát. Összesen 106 korona.

Záhony Pótis András, Mondok Jánosné, Páhor Terézia, Szmuriga Pál, Pótis Andrásné, Bodnár Balázs 1—1 kor., ifj. Béres Pál, özv. Pokol Mihályné, b. Hegedüs Lajosné, Révész Károly, Czető István. özv. Góré Ferenczné, id. Mező Jánosné, Beregszászi Lászlóné 2—2 kor., Mező Eszter 3 kor., cs. Béres Károly, Góré Károly, Beregszászi József, Szabad János 4—4 kor., ifj. Béres József, id. Hajdu Istvánné, ifj. Hajdu Károly, Balog János 10—10 kor., Béres Balázs, özv. Béres Pálné. özv. Pokol Károlyné 20—20 kor., Összesen 141 korona.

Csap ifj. Hegedüs Kálmán, Hegedüs Sándorné 1—1 kor., Szabó Jánosné, Popovits Pálné, Hegedüs Veron, Balog József, Hegedüs Károlyné, Beregszászi Ferenczné, Kántor Ferenczné, Szamai Péter, Szamai Károly, Kántor Ferencz, Hegedüs Andrásné, Halász Péterné, Tallián Zsófi, Kazinczi Ferenczné, Sebők Albert, Magyar Ferenczné, Farkas Istvánné, Balog Jánosné, Kántor Mihályné, Popovics Istvánné, Toronyi Sándorné, Molnár Istvánné 2—2 kor., Koncz Andrásné 3 kor., Hegedüs József, Badó Istvánné, Révész Ferenczné, Szücs Andrásné, sz. Hegedüs Ferenczné, Pándi Jánosné, Szerényi Honor Amerika, Toronyi

Honor, Berczik József róm. kath., Amerika, Szabó Gizella orgona alapra, 4—4 kor., Halász József 5 kor., Bado Ida Amerika, Kis Mihály Amerika 10—10 kor., özv. Kis Jánosné 14 kor. Összesen 130 kor.

Ásvány. Kára Józsefné, n. Kovács Ferenczné, ifj. Kovács Károly, Kovács Józsefné, Tóth Mihály, Kertész András, Kis Kovács Józsefné, Sebők Miklósné, Szallár Juliánna, özv. Sebők Miklósné, Szallár Juliánna, özv. Sebők Jánosné, Legeza Erzsébet, Pócsik Juliánna, Pócsik Andrásné Kovács Erzsébet, Sebők Erzsébet, özv. Kis Sebők Jánosné, Kovács Imréné. Kádas Juliánna, Szallár Juliánna 1—1 kor., Fábíán Sándor, Badó Gábor, Badó Józsefné, m. Kovács Ferenczné, Erdő János, Jakubát Ferencz, n. Varga János, Balog Eszter, ifj. Imre István, Balog János, k. Varga Józsefné, Téglá Lajos, Jakubát Gábor, n. Kovács Ferencz 2—2 kor., Kádas Ferencz 4 kor. összesen 51 korona.

Eszeny. f. Badó Ferenczné, szül. Bátor Mária, özv. Perjessy Kálmánné, szül. Kádas Juliánna 2—2 korona, Kádas Józsefné, szül. Kovács Juliánna, Kun Mihályné, szül. Patai Erzsébet, Szabó József lelkész 4—4 kor. Összesen 16 korona.

Szalóka. Márton Lajos az úrasztalára 10 liter bort ajándékozott.

Ágtelek. Sándor Józsefné, ifj. Jakab Józsefné, Györke Ádám, Györke András 2—2 kor., id. Gyüre Ferenczné, Györke Lidia, Bán Sándor, Györke Teréz 4—4 kor. Összesen 24 korona.

Kis-Dobrony. Szabó Jánosné kopócsapáthii lakos, Jáger Eszter Amerika 4—4 kor., Kis László Amerikából 10 kor., Torma István gyűjtése Amerika 70 kor., Solymos Albert gyűjtése Amerika 100 kor. Összesen 188 kor.

Nagy-Dobrony. Id. Ráti Miklósné, Benedek Sándor, id. Szanyi Mikó Sámuel 1—1 kor., özv. Kis Katalin Jánosné, Molnár Jánosné 2—2 kor., Benedek András 4 kor. Összesen 11 korona.

Csomonya. Sándor József 60 koronát ajándékozott, oly czéllal, hogy azon keresztelési edényt vásároljanak.

Csapon Garai Ignác mőzes vallásu az úrasztalára 24 kor. értékű bort ajándékozott.

Pinkócson. Isten dicsőségére »offera« czimen egyesek adtak 28 frt 90 krajczárt.

Zaharban. Isten dicsőségére »offera« czimen egyesek adtak 72 frt 82 kr.

Bezöben. Isten dicsőségére ›offera‹ czímen egyesek adtak 155 frt 35 kr.

Jenkén. Klaczik Borbála végrendeletileg hagyományozott az egyháznak templom-építésre 55 frtot, egyesek ›offera‹ czímen adtak 100 frtot.

S.-Polyánkán. A polgári község 6 frttal segélyezte az egyházat, offera czímen adakoztak 11 frt 16 krt.

Reviscsén. Balázs Borbála adományozott 20 frtot, egyesek 157 frtot adtak offerára.

Lucskán. A hivek az iskola építésből eredt adósság törlesztésére kivettek 320 frtot és ezt be is fizették; ezen felül egyesek offerára adtak 139 frtot. Ugyanitt Balázs Mihály végrendeletileg hagyományozott $\frac{1}{4}$ földet és belsőséget, a mely már az egyház nevére be is kebeleztetett. Ugyanott néhai Szabó Győző szobranci ügyvéd és egyházmegyei tanács bíró 100 frtot hagyományozott az egyháznak ›Harangalapra.›

Pályinban. Oelbert Károlyné szül. Tomcsányi Emilia urnő hagyományozott az egyháznak 200 frtot egyházfentartási célra. Egyesek offerára összeraktak 132 frt 10 krt.

Solymoson özv. Balázs Mihályné gézseni lakos 15 frt, Gyurán Pál 5 frt, Petrocsik Jánosné 4 frt, a községi bíró 4 frt 50 kr., Sórik György zavatkai lakos 2 frt és egyesek offerára adtak 34 frt 95 krt. Összesen: 81 frt 05 kr.

Szeretván egyesek offerára adtak 20 frt 10 kr., ugyanott Szentimrei Dánielné egy porcellán tálat és kancsót adományozott az egyháznak keresztelési célra 3 frt értékben.

Csicser. Varga Jánosné, Csanak Erzsébet, Szemán András, Fodor János (Amerika) 2—2 kor., ifj. Ádám János (Amerika), Pallai Péter és fia (Amerika) 4—4 kor., Kosztyu Erzsébet, Vaji Jánosné 2 kor 50 fillér, Szűcs Gábor (Amerika) 4 kor., Pallai Péter, Kovács Mihályné, Debreczeni Józsefné, Varga Erzszi 2—2 kor. *összesen 26 kor. 50 fillér.* Orgonaalapra Szabó János és Kosztyu József (Amerikában) gyűjtöttek s küldtek 200 kor. ugy szintén Lengyel János (Amerikában) gyűjtött 30 kor. Szűcs Gábor (Amerikából) küldött 4 kor. *összesen 234 koronát.* Krajnyik Jánosné szül. Jakab Erzsébet egy kamuka urasztali abroszt ajándékozott.

Bés. Zahari Zsuzsánna (Amerikából) 2 kor. Jáger Kalán Jánosné 1 kor., Kovács József (Amerikában) gyűjtött és küldött 234 kor. *összesen 237 korona.* Jesi István (Amerikából) az Ur asztalára küldött egy rózsaszínű haraszt kendőt 10 kor. értékűt.

Iske. Varga István, Popély József 2—2 kor. Gyüre István, Kaszonyi János, Sípos Sándor 4—4 kor., Jesó István (Amerikában) gyűjtött és küldött 140 kor. szintén Szallár János (Amerikában) gyűjtött s küldött 140 kor. összesen 296 korona.

Vaján Gyüre kat. Péter (Amerika), Nagy Ferencz (Amerika) 2—2 kor., Gacsala Borbála (Amerika) 3 kor., Krajnyik Gyula (Amerika), Gyüre Juhász Mihály (Amerika), Ráti Mihály (Szegedről) 2—2 kor. összesen 13 korona.

Mokcsa. Bálint Józsefné szül. Gyüre Mária (Amerikából) 10 koronát.

Mogyorós. Kovács Józsefné harangra 10 koronát ajándékozott. Az iskola részére pedig a miniszterium két térképet adományozott.

Bajánháázán olera czímen adakoztak egyesek összesen 124 kor. 24 fillért.

Veskóczon templomra adakoztak (Amerikából) Kássa Kálmán 80 kor. Timkó István (Amerikából) 92 kor. 50 fill., Kígyósy Károly N. Kaposról 10 kor. Eszterhai István 2 kor. összesen 184 kor. 50 fillér.

A földmívelési minisztérium az ungvári kincstári erdőből Nsgos Komjáthy Béla egyházmegyei gondnok közbenjárása folytán a veskóczi templom építéséhez szükséges összes faanyagokat ingyen adományozta.

Cseppelyben Tóth János (Amerika) 1 kor. Literáti Sándor (Amerika) 4 kor. összesen 5 kor.

A lelkész a szobákat a saját költségén kifestettette 40 koronáért s szintén a lelkései udvaron 32 méter hosszú rácsos kerítést csináltatott s ez 80 koronájába került.

Nagy-Kaposton Geczi István (katona), Asztalos István, Basa Bertalan, Vékási Juliánna, Buza István, Kiss János (Amerika), Beregi Rozália, Geczi István, Asztalos István (Amerika), Geczi Józsefné, Basa István és Erzsébet (Amerika), Gyüre Károly 4—4 kor.; Geczi János (Amerika), Simon Károly (Amerika), Geczi Rozália hajadon (Amerika), P. Kiss Mária és Erzsébet hajadonok (Amerika), Eszterhai Sándor, ifj. Kiss István, Cseh István Gyüre Erzsébet férje (Amerika) 10—10 koronát; Eszterhai Erzsébet (Amerika), Balog József (Amerika) 20—20 kor.; Pap Kálmán és Kiss József 6 kor., Eszterhai Juliánna hajadon (Amerika), Kovács Károly 6—6 kor.; Eszterhai József 5 kor.; özv. Balog Ferenczné, Végső Rozália iskolás leány, Nagy I.-né, özv. Szőlőssy Dánielné 2—2 kor. adományoztak. A nagy-kaposvidéki hitelszövetkezet szegény gyermekek részére tankönyvre 16 kor. 60 fillért adott. Összesen

205 kor. 60 fillért adtak. Néhai Szőlőssy Ferencz és neje Basa Éva, a lelkészi földek adójának fizetésére 200 koronás alapítványt tettek, hogy ezen összegnek kamata a lelkész használatában levő föld adójára fordíttassék Balog Károlyné, szül. Kelény Sára, Amerikából az úrasztalára harasztal kivarrott kék posztó kendőt ajándékozott. A lelkész az udvaron 12 méter hosszú rácsos kerítést csináltatott a saját költségén, a mi 12 koronába került. — Orgona-alapra adakoztak: Eszterhai Dániel és neje Sarkadi Zsuzsánna, Amerikából 20 kor.; Nyisztor Mária és Asztalos Erzsébet Amerikából, Ladányi Zsigmond és neje Amerikából, Báncs Sándor Amerikából 10—10 koronát; Tóth József Amerikából 4 kor. át; Varga Erzsébet 2 kor.-át, összesen: 60 koronát

Ungváron néhai Ölberg Károlyné, szül. Tomcsányi Emilia, 200 frtot; Fidi Béláné, s egy magát megnevezni nem akaró 10—10 frtot; néhai Mihajlovics ezredes gyermekei 7 frtot; Csúri Bálint 5 frtot; özv. Molnár Jánosné 2 frtot; Szalontai Imre 1 frtot adományoztak. Dr. Levi Józsefné egy művesziesen faragott perselyt adott 25 frt értékben. Az úrvacsorához kenyeret adtak: Berta István, dr. Levi Józsefné, P. Horváth Dezső, özv. Dorgai Gyuláné, Katona Sámuel, özv. Bocz Dánielné. Összes adakozás 260 frt, azaz 520 korona.

Tarnóczon Kuklincza Mária 2 frtot; Traski István, Traski György, Péntek Györgyné, Pataki Pál lelkész neje, Péntek Sándor 1—1 frtot; Domonyi Jánosné, Péntek Istvánné, Kis Istvánné, Bodnár Jánosné, Péntek Sándorné, id. Péntek Ferenczné, özv. Domonyi Mihályné, özv. Péntek Ferenczné, Balázs István 50—50 krt; a Tarnóczi hitelszövetkezeti bank 15 frt adtak.

P.-Helmeczin Fegyverneki Jánosné, Beregi Ferenczné 2—2 frtot; Biró Ferenczné, Lisznyai Elekné, ifj. Katona Ferenczné. Dancs Juliánna Amerikából, Szanyi Juliánna, Kozma Lászlóné 1—1 frtot; összesen: 10 frtot adományoztak. Az úrvacsorához a bort nagys. Plotényi Nándor lázi földbirtokos adta.

Nagy Geöcön Kára Gyula (Amerika), Kára István, Ritók Sándor 5—5 frtot; id. öz. Kára Péterné, Blizko József r. kath. (Amerika), Klaczik György (Amerika), Kára István (Amerika), Tóth Mihály (Amerika) Antal András g. kath. (Amerika), Tóbiás Mária (Amerika), Ur Ferencz (Amerika), Szalontai József (Amerika), Varga Mihály (Amerika), ifj. Kára Györgyné 2—2 frtot, néh. özv. Varga Józsefné hagyománya 2 frt; özv. Kára András J.-né, ifj. Víg János, Bálint Antal, Gere Éva, Gere Juliánna, Karabély Istvánné, id. Béres József, Szaplóczay Gábor, Györke Istvánné,

ifj. özv. Kára P.-né, id. Jenei Sámuel, Bodnár Ferencz, Kára S. Józsefné kenyeret és 1 frtot, Szalontai Péter, Jenei Istvánné, Szalontai István, Ur Ferencz (Amerika), ifj. Varga János (Amerika), özv. Kára J. né, Balla András, ifj. Víg János, id. Györke József, Kára Andrásné kenyeret és 1 frt, Kára János (Amerika), Kára Sándor, Bálint Bertalanné, Péter Györgyné, Györke J.-né, id. Víg János, Bálint Péterné kenyeret és 1 frtot, Kára Imre, id. Szíjjártó I., Jenei Gábor, Jenei Ágnes (Amerika), Kára estók János (Amerika), özv. Szalontai Istvánné, ifj. özv. Kara Péterné, Molnár Józsefné, Kára Vas Péterné kenyeret és 1 frtot, Kára Imre, ifj. Györke József, Györke Istvánné, Kára Varga Sándor, özv. Kára Józsefné, ifj. Víg János, Szalontai István, Klaczik Györgyné, Homoki Ambrusné, Béres János (Amerika), Kára Ádám, özv. Bálint Andrásné, Györke Sándor, Kára Sándor József, Varga János, id. Györke József, Kára János, ifj. özv. Kára Péterné kenyeret és 1 frt, özv. Roháj Jánosné, Hajdú János r. kath. (Amerika), ifj. Varga Péter (Amerika), ifj. Varga János (Amerika) 1—1 frtot, összesen: 105 frtot adományoztak.

Kis-Geóczben Ngs. Petrovay Draveczy Matild úrnő ág. ev., az egyházmegyétől iskolajavításra 50—50 frtot; Ritok Lajos 20 frtot; Róth Abrahám izr., Róth Herman izr. 10—10 frtot; özv. Benkő Ferenczné, Konyecsnyi Konstantinné r. kath., Szopó József és neje K. Rátból 5—5 frtot; ifj. Halász Mihályné, H. Ladányi János, Mihalovics József 3—3 frtot; Benkő Dániel (Amerika), Pankotai István (Amerika) 2—2 frtot, összesen: 169 frtot adományoztak.

Szürthében Nagy Ferencz 20 frtot; Simon János 10 frtot; özv. Nagy Istvánné, Nagy András, Kovács István 5—5 frtot; Szakács Jánosné, Huszti Istvánné, Ádám Gáborné, Huszti István 2—2 frtot; Varga András 3 frtot; Bacsó Juliánna 1 frt 50 krt; Kovács Mária 1 frt 40 krt; Klaczik Pál, Szanyiszló Ferenczné, Varga Juliánna, özv. Varga Ferenczné, ifj. Szűcs János, Kovács András, Nagy Ferenczné, Pál Józsefné, Szanyiszló Gábor, Borsó Juliánna, Kiss Jánosné, Huszti Erzsébet, Borsó József 1—1 frtot, Hajdú Györgyné 50 krt, összesen 73 frt 93 krt adományoztak.

Gálacson ifj. Ladányi Istvánné egy úrasztali fehér nagy abroszt kivarrva 10 frt értékben, Szabó Jolánka 1 kis úrasztali kendőt 3 frt értékben.

Pallón Isten dicsőségére Csengeri Juliánna, Ferencz Erzsébet (Csengeri J.-né), Csengeri Juliánna (Kovács Jánosné), Csengeri Péter, Bódi Zsuzsánna, Csucska Istvánné 1—1 frtot összesen 6 frt.

Bátfán Isten dicsőségére Nyisztor Ferencz 50 kr.

Vajkócson Isten dicsőségére Kazsméri Juliánna, Csucska Jánosné, 1—1 frtot, Szentimrey Mihályné egy úrasztali terítőt 15 frt értékben.

Nyarádon néhai Demjén Ferencz alapítványa 20 frt, Morvai József, Pápai Jánosné, szül. Kecskeméthy Etelka, Nagy János (Amerikából), Tóbiás Erzsébet, Kovács Sándor és neje Varga Erzsébet, m. ifj. Tóbiás György, Varga István (Amerikából), Kovács Ilona (Amerikából), Köblös Juliána (Amerikából, Köblös István (Amerikából), Nagy János (Amerikából), 2—2 frtot, m. Tóbiás János, Gilányi Erzsébet, m. Kovács Ferencz, Tóbiás István (Ptruksa), özv. Kovács gy. Jánosné, ifj. Varga Sándor (Amerika), Tóbiás János, k. Tóbiás Ferencz, b. Kovács József, Vass Lujza, Horváth Péter (Ruszka), Horváth Gábor (Ruszka), Tóbiás Mária, Tóbiás András, Hajdú József 1—1 frtot. Összesen. 57 frtot.

Szelmenczen Isten dicsőségére Nagy Mária 3 frtot, ifj. Nagy Jánosné, ifj. Stefán János, Jakab Ferencz, r. Balog Jánosné, özv. Stefán Györgyné 2—2 frtot, Veres István, Mondok Péter, özv. Stefán Györgyné, Nagy György, k. Balog János, m. Éles Péterné, Kiss Károly, Ádi János, Stefán Erzsébet, Éles Márton, Sz. Balog János, Varga István, k. Éles János, Varga István 1—1 frtot, Bódi Péter, özv. Nagy Jánosné, Nagy György 50—50 krt. összesen 28 frt 50 kr.

Ptruksán Isten dicsőségére özv. Pásztor Györgyné 10 frt, Tóth Péter 3 frt, Marczi Zsófia 2 frt, Jakab I. János, Simon János, Marczi Györgyné, Jakab I. Istvánné, Gábor András, Csóka Mária, ifj. Gilányi György, ifj. Csóka András, Marczi Imre 1—1 frtot, id. Gilányi István 5 frt, Gábor Mihály, Tóth Rebeka, Rosenblüth Mártha (izraelita), legifj. Gilányi György, Gilányi Mária, Marczi Juliánna, ifj. Marczi Sándor, Jakab Károly, Marczi Péter. r. Kovács János, Marczi Honor, ifj. Jakab Péter, Jakab Imre, Jakab Károlyné, id. Jakab Péter, Huszti János 1—1 frtot, Szentimrei Klára, Magyar Péter, Tóth Rebeka, özv. Gábor A.-né, ifj. Tóth István 50—50 krt. Összesen 4 frt 50 kr.

Palágyon Isten dicsőségére (Amerikából) Pulkó Urbán János és Komoróczi Nagy János 5—5 frt, B. Varga Sándor 2 frt 50 kr. Jesztrebki Sováb György (gör. kath.), Nagy Istvánné, özv. Varga Györgyné, Pallai György, Pallai István, id. Varga Mihály (Amerika) id. Pallai Istvánné, Szanyi Erzsébet Am, Öreg Marczi Varga Istvánné, Kiss István (Am), kv. Varga György (Am.), Varga Jankó János (Am.), Kis Eszter (Am.), Varga István,

ifj. Urbán István (Am.), özv. Varga Istvánné (Am.) Varga István (Am.) Palkó Urbán István (Am.) Nagy Istvánné 2—2 frt; Pallai János, Takács Györgyné, Nagy Lajos, Nagy Jánosné, id. Balog Istvánné, Csontos Jánosné, Józsi Szanyi István, id. Nagy István, Nagy Lajosné, Takács Gáborné, ifj. Marczy Varga Jánosné, ifj. Nagy Istvánné, Komoróczy Szanyi János, Szanyi Johanna (Am.), özv. Marczy Varga Jánosné. özv. Kis Jánosné, id. Zs. Varga István, Öreg Balog István, Józsi Szanyi Gyögy, Nagy Lajosné, Zsellér Szanyi Jánosné, Tóth Pálné, Komoróczy Urbán István, Cs. Tóth Jánosné, Varga Sámuelné, Kiss Józsi, Varga György, Jankó Varga Mihály (Am.), Urbán Istvánné 1—1 frtot, Varga István presbiter 1 frt 50 kr. Összesen 80 frtot.

B) Építkezések.

Ágteleken a lelkész-lakot egészen újból bezsindelyezték 295 kor. 52 fill. költséggel, továbbá a funduson levő csúrt renoválták a mi 98 koronába került.

Kis-Dobronyban a templomtetőt renoválták, a mi 369 kor. 80 fillérbe került.

Csomonyán az előző évben megújított templomot 320 kor. költséggel deszka kerítéssel vették körül.

Ásvány. A kor kívánalmainak mindenben megfelelő lelkési lakot csináltattak, alapja kő, fala téglá és vályog, tetőzete vaspléh, mely építkezés készpénzben 3800 koronába került, nem számítva ez összegbe a fuvar és gyalog napszámot mit a hívek magok teljesítettek, melynek értéke 700 korona.

Csicseren a paplakra 8 új ajtót és 8 ablakot csináltattak 362 kor. 88 fillér költséggel.

Vaján az iskola és tanítói lak renováltattak, a mi 459 kor. 68 fillérbe került.

Bajánházában a lelkési funduson egy fatartószínt csináltattak, a mi 138 kor. 20 fillérbe került és a templomot deszka-kerítéssel vették körül 106 kor. költséggel.

Cseppelyen a lelkész a szobákat a maga költségén kifestette, a mi 40 kor. került és a régi ól helyén szintén a maga költségén 32 méter hosszúságban rácsos kerítést csináltattak 80 kor. költséggel.

Nagy-Kaposton az iskola újból vakoltattak 50 kor. 88 fillér költséggel. A lelkész pedig a lelkési funduson 12 m. hosszú rácsos kerítést csináltattak a saját költségén.

Ungvár a lelkészlakon, a templomon, iskolán, tanítói és kápláni lakáson 654 frt 53 kr. értékű javítást eszközölt.

Tanócz a lelkészlakon a csűrűt újból fedette, ugyanott 108 öl hosszú kerítést készíttetett 80 frt 18 kr. értékben.

P.-Helmeczen a lelkész- és tanítói lakon 60 frt értékű javítás eszközöltetett.

Minaj a lelkészlakot újból vakoltatta; új kutat épített, a csűrű fedelzetét kijavította; a parochián és a templom körül kerítést állított 590 frt 87 kr. költséggel.

Kis-Geőcz a tanítói lakot melléképületeivel és a lelkészlakon az istállót új tetőzettel látta el 960 frt 47 kr. költséggel. Templomát és tornyát, a munkaerőn kívül, 5300 frt értékben renováltatta.

Pinkócz az iskolát és tanítói lakást javította 80 frt költséggel.

Jenke a paplak északi oldalát palánkkal kerítette 163 frt 93 kr. költséggel.

Revisce a paplakon javításokat eszközölt 145 frt 55 kr. költséggel.

Lucska az iskolaépítésből eredt 320 frt adósságát kivetésből kifizette.

Pályin szép templomát hozzáálló díszes kerítéssel vette körül 134 frt 85 kr. költséggel.

Solymos iskoláját kipádimentomoztatta és a tanítói lakáson javításokat csinált 140 frt költséggel.

Pallón templom-kerítés 60 frt 19 kr.; magtár aljának kiöntése czeментtel, és új fiókok 124 frt 71 kr. költséggel.

Vajkóczon új kerítés és sertésól 203 frt 55 kr.; istálló, kút és csűrű javítás 36 frt 5 kr. költséggel.

Szelmenczen a paplak fedőléke kijavítva 83 frt 1 kr.; költséggel; a csűrű újra fedve, a mihez a hívek maguk adták az anyagot: 300 mangli zsúpot.

Ptruksán javításokra 40 frt fordítottatott.

VII. Az alsó-zempléni egyházmegyében.

A) Adakozások.

Megyaszőn a hívek templomépítésre ajánlottak 6000 frtot; gr. Andrassy Dénes úr ugyane célra 10,000 frtot; néh. Napkori Mihályné 200 frtot; nsgos Deréky Gyula úr 30 frtot; K. Balogh Miklós 5 frtot, a megyaszói énekkar 5 frt. Ezen kívül a tanítói lakban Bajusz Imre tanító 27 frt pótlással egy cserépkályhát készíttetett.

Kis Dobszán a gyülekezet szőlőültetés czímen 80 frtot; a közbirtokosok legeltetési czímen 64 frtot; közmunka teljesítés czímen 39 frtot; egyesek 9 frt 89 krt; a szószék feletti korona-alapra 1 frt 40 krt adtak.

Gesz'elyben a király Ő Felsége 100 frtot adományozott templomépítésre oly feltétellel, hogy ez az építés befejezése után adassék ki. Ngos Kóczán Miklós úr 14 frtot; Csipán Veres M. harangra 100 frtot; táncmulatságból befolyt 38 frt 60 kr; hitvallást tett növendékek 55 kr.; presbyterium gyűjtése 4 frt 95 krt; Magyar Pál, özv. Nagy Andrásné 2—2 frtot; Kántor Lajos 1 frtot; tanyai lakosok 50 krt; orgonaépítésre Kőrösi J. és neje s Kántor Lajos és neje 1 frtot; Németh János 1 drb szép követ, templom küszöbnek.

Berzéken Kauzsai Károlyné 25 frtot; Molnár Ida 5 frtot; Major Sándor, P. L., M. N. 1—1 frtot; N. N. 1 frt 20 krt,

Takta-Harkányban Kovács János 10 frtot adományoztak.

Takta-Szadán Pócsi Dániel és Tóth Imre 2 frtot; orgona-alapra Kárász Jánosné 1 frtot; Tasonyi Jánosné az úrasztalára 2 fekete kendőt adott 10 frt értékben.

Vajdácskán Ő Felsége 100 frtot; a zemplénmegyei közművelődési egyesület 400 frtot; Rásky Jánosné, Szilágyi Jánosné 10—10 frtot; Kis Mihály 2 frtot; Boros Ferencz 1 frt 50 krt; Kis Ferencz, Csomós Mihály, Mózes Mihályné, Szabó János, Erdei Mihályné 1—1 frtot; a templomfedésre a hívek önkéntes adakozása 418 frt 70 kr.

Alsó-Bereczkiben Sütő János 5 frtot; Mariovics Mihály felső-bereczkii templomra 100 frtot; Biacsko János 50 krt; Sütő Péterné az úrasztalára 1 selyemkendőt 3 frt értékben; az alsó-bereczkii nők 1 díszes szószék terítőt 34 frt értékben.

Nagy-Kövesden egyesek Isten dicsőségére 21 frtot, s közmunkával a hívek 90 frtot szereztek.

Szomotoron Bélteky Albert 6 frtot, egyesek 4 frtot adtak.

B.-Szentesen Isten dicsőségére boji lakos özv. Molnár J.-né 50 frtot; id. Kulcsár János 2 frtot, H. Hajdú István 1 frtot,

Király-Helmeczen pedig egyesek 24 frtot adtak.

L. Polyánban ifj. Fekete János Amerikából 80 frtot; Szabó József Amerikából 60 frtot; egyesek 18 frtot; Katocs Klára, ifj. Fekete Józsefné 80 frt értékű úrasztalát készíttetett.

Leleszen egyesektől Isten dics. 27 frt.

Bacskában egyesek Isten dicsőségére többnyire Amerikából 61 frt.

K.-Tárkányban egyesek 12 frt.

Agárdon Barati Sámuelné 65 frt ért. szószék-terítőt adott, egyesek Isten dics. 39 frt 50 kr.

Perbenyikben egyesek Isten dics. 85 frt.

K.-Géresben hagyományok és adományok 81 frt 60 kr.

N.-Géresben adakozás 2 frt.

Czigándon Isten dicsőségére és halottak emléke czímen 171 frt 10 kr.

Karádon egyesek 16 frt, S. Bata Bálint emlékére 50 frt.

Lukán adakozás 15 frt.

Karosban Gecse András 10 frt, egyesek 6 frt.

Karcsán adakozás 25 frt 50 kr.

Páczinban adakozás 33 frt.

N.-Rozvágyon ngs. Miklós Béla főgondnok s egyházmegyei tbíró lelkészlak építésre 450 frt. Tiszt. Ölbey János lelkész ugyan e célra 861 frt 27 kr. Egyesek Isten dicsőségére 15 frt 50 kr.

Semjénben egyesek 12 frt.

Lácán egyesek 34 frt.

Ricsén Isten dics. 38 frt 10 kr. Sípos Juliánna egy bársony katedra terítőt 20 frt ért. s egy fehér úrasztali kendőt 4 frt ért. s M. Körmöndi István szintén egy asztalterítőt 3 frt értékben.

B.-Keresztúrtban a templom építési alapra gyűlt 32 frt 42 kr.

Tokajban a Tokaj Hegyaljai-Takarékpénztár 10 frt, néh. Tóth Györgyné 28 frt, Liptai Jenő 3 frt, Kudász Kálmán 10 frt.

Erdő-Bényén Rátkai István főgondnok faragott kő-alapon vasrács kerítéssel vétette a templom elejét körül 900 frt költséggel. Sípos Sámuel 50 frtos alapítványt tett, melynek kamatai egyházi közszükségletekre fordítandók, Spissák Gyula 10 frtot adott orgona javításra.

Bodrog-Olasziban Tomori Ferencz 5 frt, Csellák Pál 1 frt, id. Ungvári Mihály 1 frt, özv. Szabó Ferenczné 15 frt, Szabó János 10 frt.

Bodrog-Halászon Petro Györgyné 10 frt, Tóth Ferencz Amerikából 144 frt 50 kr.

Sárospatakon Brzorád Mariska, konfirmálása emlékére, 50 frt értékű selyem úrasztali futó szőnyeget adott.

Visson közadakozásból 23 frt, Konkoly Károly tanító fizetéséből évenként mintegy 40 frtot ajánlott fel oly célból, hogy az évente összegyűjtött adomány Konkoly Károly alapítványa czímen kezeltessek mindaddig, míg ezen összeg kamatja a díjlevélben megállapított 40 frt értékű termény-illetéket fedezni

fogja, amikor is ezen fizetési kötelezettség a hívek vállairól leveendő.

Kenézlőn Farkas Ferencz 50 frt, Szabó Karolina 20 frt. A hívek közadakozásból a templomot újból zsindelezetették.

Monokon az országos gyűjtésből 248 frt s egy régibb kivetésből az egyház tagoktól 24 frt 50 kr. gyűlt.

Tállyán Balázs Ilona és Balázs Borbála szegény tanulók javára 60 frtos alapítványt tettek.

Ondon Sennyei Bálintné (presbiterné) egyházi szükségletekre 10 frt, Kresz János kassai lakos, ondi birtokos a templomhoz 2200 darab keramit lapot ajándékozott 60 frt értékben. A papi szőlőföld beültetésére dr. Sennyei József 71 frt 90 krt. gyűjtött. Órás Kálmán lelkész ugyane célra 5 frtot adott.

Mádon a közalaphól 29 frt 89 kr. id. Szabó István szőlőépítésre 5 frt. A szőlőműves társulat szőlőépítésre 193 frt 58 kr. A földművelési miniszter 2000 darab gyökeres oltványt és 2500 darab gyökeres portalis vesszőt 280 frt értékben Órás Kálmán ondi lelkész a konfirmáló gyermekek közt kiosztandó kis bibliára 3 frt.

Tarcalon Gecse Lajos segéd lelkész az iskolának 1 Európa fali térképet adott 7 frt értékben.

T.-Ladányban a község templomkerítésre 40 frt, iskolai czélokra 25 frt. A hívek templomkerítésre önként adtak 37 frtot, báró Vay Arnold orgonára 10 frtot, Dobos Imre szolgabíró 3 frt, Nagy Lajos állatorvos 2 frt, Mikecz Gyula megyei főszámvevő 5 frt, Krecsák Lajos csobaji jegyző 2 frt, Macsi Sándor és társai 1 frt 5 kr. A hívek ugyan-e célra befizettek 50 frtot, özv. Várkonyi Péterné egyházi szükségletre 2 frtot.

Csabajon a község pénztára 60 frtot, egy multság tiszta jövedelme 33 frt 38 kr.

Bájon orgonajavításra a hívek 80 frtot, a község 20 frt adtak.

B) Építkezések.

Legyes-Bénye templomjavításra fordított 2554 frt 49 krt.

Hernád-Németi tanítólakra 1800 frtot adott

Berzék templomát fedette 655 frt 79 kr. költséggel.

Luka egyházi épületeit fedette 250 frt költséggel. Templomát fedette s lelkészlakot javíttatta 2796 frt 88 krral.

Páczin kisebb javításokra 140 frtot költött,

Nagy-Rozvány új lelkészlakot épített 2569 frt 93 krral.

Ricsé tantermét fedette 530 frt költséggel.

B.-Keresztúr kisebb javításokra 120 frtot fordított.
Erdőbénye templomát kerítettette 258 frt 40 kr. költséggel.
Tolcsva templomfedés és kerítésre kiadott 600 frtot.
Erdő-Horváti iskolát épített 1546 frt költséggel.
Ónd többféle javításra költött 210 frtot.
Szerencs szintén javításra kiadott 350 frt.
Mád javításra 469 frt 96 krt adott.
Tarcsal javításokra fordított 679 frt 11 krt.
Tisza-Ladány szintén javításokra 173 frt 44 krt adott.
Csobaj lelkészlakot épített 1818 frt 3 kr. költséggel.
Báj javításra fordított 226 frt 33 krt.
Pthügy apróbb javításra 150 frt 64 krt adott.
 Építkezésekre fordítottatott összesen 17,899 frt — kr.

VIII. A felső-zempléni egyházmegyében.

A) Adakozások.

Málczán Isten dicsőségére adakoztak a hívek 96 kor. 50 fillért. Ezenkívül következő adományok voltak még: Bötös S. gyógyszerész és neje Vékey Piroska úrnő a templomba 2 drb ének-kirakó táblát vett 16 kor. értékben. Ugyancsak ő az úrasztalára borkancsót vásárolt 8 kor. értékben és egy remek bor és kenyértartó kendőt 70 kor. értékben. E takarón a következő felírás van: »Próbálja meg azért minden ember magát és úgy egyék abból a kenyérből s úgy igyék abból a pohárból!«
 »Ajánlották Bötös Sámuel és neje Vékey Piroska.«

Kis-Ráskán Soltész Gyula lelkész egy keresztelési edényt és poharat ajándékozott az egyháznak 30 kor. értékben. Mindkettő china-ezüstből készült.

Szalókon a helybeli közrendű hívek 10 koronát adtak Isten dicsőségére. Thuránszky Tihamér 6 kor., Stépán Gábor málczai földbirtokos 20 koronát, Janócsik János Amerikában élő hitsorosunk 90 koronát gyűjtött. Thuránszky Ferencz főgondnok az egyház földjének bevetéséhez egy köből árpát ajándékozott. Matisz Andrásné a papi székre egy bársony terítőt ajánlott. Ugy szintén ngos Kossuth Mihályné, szül. Báró Horváth Leopoldina úrnő ugyancsak egy bársony terítőt az úrasztalára.

Deregyőn Isten dicsőségére 36 kor. gyűlt be.

Lasztmérban Isten dicsőségére adakozás volt 268 kor. 94 fillér. Ebből a nagyobb adományok: Bindász Mihály 20 kor., Butka János 12 kor., Brunyo Mihály 10 kor., özv. Balázs Mihályné gézsenyi lakos 30 kor., Tüdős Gyula nagy-mihályi

lakos 20 kor., Szemere Géza 10 kor., Sáró Mihály nagy-mihályi lakos 18 kor. Egyes vallásos szívű nők az úrasztalát és szószéket következő adományaikkal díszítették fel: Szemere Géza főgondnok úr leányai: Berta, Emma, Jola és Eta úrnők egy meggyszín bársonyból való, aranynyal gazdagon hímtett, saját készítményű terftőt ajánlottak az úrasztalára, értéke 500 korona. Olchváry Gizella úrnő nagy-mihályi lakos, szintén az úrasztalára ajánlott egy fehér damaszk selyemmel hímtett kendőt 20 kor. értékben. Végül Magyar Borbála asszony, jenkei lakos egy fekete bársony szószéki terftőt és egy koszorút ajánlott fel, értéke 10 kor.

Morván Isten dicsőségére begyűlt 16 kor. 10 fillér.

Vásárhelyen 100 kor. 76 fillér offera volt. Ezenkívül templomépítésből származott adósság törlesztésére 1661 kor. 38 fillért vetettek ki magokra a hívek.

Bánóczon Isten dicsőségére adakoztak a hívek 168 kor. 50 fillért. Kazinczy Arthur főgondnok berettői földbirtokos, mint az előző években, úgy tavaly is adott bort és kenyeret az úrvacsorához, mely ajándék mintegy 60 kor. értékű.

Hardicsán az otthon lévő hívek 56 koronát adtak Isten dicsőségére. Amerikából küldtek 28 koronát. Ifj. Jankópál Jánosné Amerikából küldött egy úrasztali abroszt 10 kor. értékben. Szladek Károly r. kath. vallásu, a Felső-Bodrog vízszabályzó társulat igazgató-mérnöke a szüreti úrvacsorához 5 liter bort ajándékozott. A templomszentelés alkalmával 204 kor. adomány volt. A leányok és ifjak az úrasztalára és szószékre, valamint a papszékre selyem plüsből sötét piros színű s arany rojttal ellátott terftőket vettek 145 kor. és 20 fillér összegben.

Kazsuban Isten dicsőségére adakoztak: Kosztrub Bódi András, Dúcs Erzsébet 2—2 kor., Stefán András 3 kor., Kosztrub Bódi József Amerikából 10 kor., Izsépy Vilmos gondnok 80 kor. Perselypénz: 3 korona 40 fillér volt.

Kisztén 22 korona offera volt.

Magyar-Izsépen 28 kor. és 06 fill. adomány volt. Ezenkívül a paplak rácskerítésére és a tanítói lak körüli palánk-kerítésre 100 koronát adtak a hívek.

Kis-Azarban következő adományok voltak: Arday Klára férj. Palásthy Jánosné r. kath. vallású úrnő 200 kor.-t adott az egyház javára. Nagy András 10 kor., özv. néh. Szenczy Gusztávné 10 kor., Resko Imre 4 kor., Resko János 2 kor., Péter Dániel Amerikából 28 kor. 58 fillért adott az egyház czéljaira. Zemplénnvármegye közigazgatási bizottsága a közművelődési alapból iskola építésre 800 kor.-t, Szenczy Etelka sáros-hermányi

lakos egy monogramjával ellátott arany rojtos és selyemmel sajátkezűleg kivarrt, bársonyból való úrasztali terítőt ajándékozott 30 kor. értékben. Az iskola felszerelés költségeit Péter Mihály lelkész fedezte.

Gálszécsben Isten dicsőségére begyűlt 13 kor. 80 fillér. S ezenkívül perselyekben volt 39 kor. 74 fillér.

Migléczen offera volt 58 kor. 10 fillér.

Tussán 190 kor. gyűlt be Isten dicsőségére.

Homonnán. Egry Ferencz harangöntő, kis-geőczyi lakos 32 kor. 10 fill. kamatot engedett el az egyháznak. Horváth István m. á. v. i. vizsgáló lakatos 36 kor. gyűjtött az egyház számára. Géczy Istvánné úrnő gyűjtés útján 80 koronás szőnyeget vásárolt az úrasztala alá. Durcsinszky Gyuláné úrnő piros bársonyból készített aranyval hímzett értékes szószékterítőt ajándékozott, Adorján Endréné úrnő hímzett úrasztali kendőt ajándékozott, Steinfeld Jenő sárospataki nyomdász nyomtatványokat készített ingyen. A templom és torony-felavatási ünnepély alkalmával rendezett hangverseny 240 koronát jövedelmezett az egyháznak.

Kolbásán Isten dicsőségére adakoztak: Székely Mária 2 kor. Bekényi Mihály 6 kor. ifj. Székely András 4 kor., ifj. Kudré Mihály 4 kor., Szegi Lajos 2 kor., Magyorán Jánosné 2 kor., Dudás Mária 2 kor., özv. Székely Istvánné 2 kor., id. Dudás Mihályné 4 kor., Kovács Borbála átutazónő 50 fillér, Paulik Pál kozmai hívő 2 kor., Kövér András 2 kor., Persely pénz volt 13 kor. 44 fillér. Gönczy Károlyné szül. Mészáros Emilia (Amerikából) hozott hímzett terítéket ajándékozott az úrasztalára.

Legenyén Isten dicsőségére következő adományok voltak: ifj. Pap István (Amerikából) 70 koronát küldött, továbbá Boldizsár István, Soltész Mihály és ifj. Papp István az úrvacsorához kenyeret és bort adtak egy-egy alkalommal.

Mihályiban 48 korona kegyes adomány volt, még pedig a következők adakoztak: Pekáry Gyula állomásfőnök 10 korona, Babóczy András 2 kor., Tóth István 20 kor., Zámbo Jánosné 2 kor., Kassai Józsefné 7 kor., özv. Kövér Istvánné 7 kor.

Nagy-Toronyán alábbiak adakoztak az Isten dicsőségére: Kozora András 2 kor., Pápai András 16 kor.

Kis-Toronyán Nagyczky János gör. kath. vallású egyén 10 koronát adott Isten dicsőségére. A vármegyei közművelődési alapból 200 kor. nyert az egyház az iskola rendbehozatalára.

Csernahón Horváth András és neje, szül. Tóth Zsuzsanna, Zádori Ferencz és neje szül. Varannai Sára, L. Kalán András

és neje, szül. Kiss Zsuzsanna egy-egy alkalommal kenyeret és bort adtak az úrasztalára. Isten dicsőségére adakoztak Varannai Mihály, L. Kalán Andrásné, Községi előljárósági büntetés-pénzből 4—4 kor. s többen 14 kor. 74 fillért raktak össze.

Kis-Bárin offerát adtak: Gönczy András 4 kor., Jurkó András 2 koronát. Az úrvacsorai jegyeket a hívek közadakozásból adják.

Nagy-Báriban a templomépítéshez gróf Vay Tihamér 30 [ ]-öl követ adományozott. Ezenkívül a templomépítésre még a következő adományok gyűltek be: Rácz Józsefné, szül. Kassai Mária 4 kor. Molnár János Bereczkiből 4 kor. Kovács László 10 kor., Rácz József Amerikában gyűjtött 200 koronát, Kiss József Amerikából küldött 164 kor., Kaposy András S.-A.-Uj-helyi lakos 40 koronát küldött. Csernahói hívek adománya 5 kor. 40 fillér. Kis Bárii hívek adománya 48 korona 60 fillér. Könyöradomány gyűjtésből bejött 216 korona. Tőkebefizetés 1400 korona. A hívekre kivetett összeg templomi székek után 1600 korona.

Bodzás-Ujlakon a hívek adakozásából begyűlt 89 korona, mely összeghez járultak: Tóth János 6 kor., Szoatak Mihály (Amerikából) 6 kor., Lajos Boczán Mihály (Amerika) 2 kor., Szakál Mihály 8 kor., Hornyák István (Amerika) 6 kor. Hornyák György (Amerika) 2 kor., Vinczlér János 4 kor., Lajos Gergely Mihály (Amerika) 2 kor., ifj. Lajos Mihály (Amerika) 12 kor., özv. Csonka Andrásné, ifj. Hornyák János, özv. Tóth Istvánné, Kisztei Varga András (Amerika), Molnár Mariska, id. Szakal Ségá János, Lajos Kiss András, özv. Varga Mihályné, özv. Dúcs Istvánné, Szakál Béres János, Lajos János, Kisztei Varga Mihály (Amerika), Lajos István, Estu Erzsébet, utczai Lajos Mihály, Szakál Béres István 2—2 kor., Kovács János (Amerika) 3 kor., Fónusz András, Zámbo János (Amerika) 4—4 korona.

Garanyban 376 korona adakozás volt az egyház céljaira, ezen összegben benne van özv. Bartha Andrásné, szül. Estu Erzsébet 200 kor. adománya, melyet az örökösök készséggel kifizettek.

Imregen szintén voltak buzgó adakozások az egyház céljaira.

Összes adomány volt 7184 korona 64 fillér.

Kis-Ráskán van 94 köből 36 liter magtári vagyon.

Kis-Azarban van 973 korona értékű magtári vagyon.

B) Építkezések.

Málczán az egyház épületein több rendbeli javításokat végeztek; így nevezetesen: a templomot díszesen renoválták, mely a festésen kívül belekerült 2387 koronába. Maga a festés 400

kor.-ba. Ezenkívül a padlás tapasztás 68 és a templom ablakai 161 koronába; a lelkész lak teteje egészen újra fedetett 1006 kor. értékben. A csűr javítása 304 kor. át igényelt. Az összes építkezés 4490 koronával terhelte az egyházat. Erre fedezet: néhai Stépán Borbála 610 kor. adománya. Az egyháztagokra kivetett 3232 korona. Ócska anyagok eladásából befolyt 108 kor. Külbirtokosoktól 350 kor. A hívek fuvarozásának értéke 179 kor. 60 fillér. Kivetésen kívül adakoztak e célra: Szőke Mária úrnő 16 kor., Láner András 5 kor. Összesen: 21 kor.

Szulókon a templomot és haranglábat újonnan bezindelyezték. Értéke 400 korona. Ehez járul a hívek fuvaros és gyalog munkája mintegy 30 kor. értékben.

Lasztomérban új templomot építettek. A templom úgy kívül, mint belül aethetikailag is kellemesen hat a szemlélőre. Az építési költségek 8300 kor.-ra voltak előirányozva, de az építkezés közben rájöttek, hogy némely szükségleteket előre nem láttak, így a költségvetés keretén kívül kellett gondoskodni a következőkről, u. m.: új székek készíttetéséről, vasoszlopokról a karzat alá és egy szószékről. Ekképen eddig kiadatott már a templomra 10,708 kor, 78 fillér, de még mindezek mellett is lesz némi kiadás. Az előirányzott 8300 kor.-ba különben nem volt beszámítva az anyag, mely az egyházat terhelte.

Kis-Toronyán az iskola a kor igényeinek megfelelőleg átalakított s kipadlózott 200 kor. költséggel, mely összeget a vármegyei közművelődési alapból nyerte az egyház. Ugyancsak itt az egyházi szőlőterület újra építtetett s ehez a vesszőt nagyrésztben Szemere József adományozta, Dr. Thuránszky Zoltán pedig 500 drb karót adott.

Csernahón az iskola kideszkázott s a tanítói belhelyen kamara és sertésöl építtetett 178 kor. 68 fillér kiadással. Ezenkívül egyéb javítás 141 koronába került.

Nagy-Báriban a templom renováltatott 6019 kor. költséggel.

Hardicsán a leégett templom, paplak felépíttetett s ezenkívül a parochián egy csűr is épült. Az egész építkezés került 9600 koronába.

M-Izsépen a templom 358 kor. költséggel bezindelyeztetett. Ezenkívül az iskola 71 kor. 40 fillér költséggel kipadlózott.

Cseleghen a templomépítés folyamatban van.

Kis-Azarban az orgona 220 kor. költséggel kijavított. Ugyancsak itt egy tiszta kőanyagból való, zindelytetővel fedett s egy tágas, világos tanteremből, 2 szép padlózott szobából, konyhából és kamarából álló iskola épült. Az egész építkezés

2600 kor.-ba került. Zemplén vármegye közigazgatási bizottsága 800 kor.-át adott a közművelődési alapból.

Tussán a leégett istálló zsindelelyel fedetett be s az építkezés került 538 koronába.

Homonnán a templomhoz díszes torony épült. A templom pedig belsőleg átalakítottatott és kidíszítettetett. E célra az egyház — a múlt évben kimutatott összegzen kívül — ez évben 1852 kor. 42 fillért fordított.

Szölőkén az egyházi szőlő 280 kor értékben újra telepítettetett. Ugyancsak itt az iskola kipadlóztatott 120 kor. költséggel. Az iskolai padok megfelelőleg átalakítottak 60 kor. költséggel. A tanítói belhelyen új sertésól s aprómarhaól épült 120 kor. költséggel. S ezeken kívül több rendbeli kisebb javítás eszközöltetett a lelkész és a tanítói lakon. Az egész építkezés 380 koronába került.

Kis-Ráskán az iskola 560 kor. költséggel bezsindelelyeztetett; ehez járult a hűvek 80 kor. értékű fuvarja. A lelkészlakon egy sertésól építettetett. 60 kor. költséggel.

Deregyőn az iskola zsindelelyeztetett s egyéb apró javítások is végeztettek 300 korona értékben.

Összes építkezés 39,775 kor. 68 fillér értékű.

6. Elnöklő püspökünk évi jelentéséből örömmel értesült egyházkerületünk közgyűlése arról, hogy *Gr. Andrassy Dénes*, a jótékonyágáról és nagy áldozatairól országszerte ismeretes főúr, a *megyaszói* egyházközség részére, régi s építészetileg is figyelemre méltó templomának kijavítása s illetőleg átalakítása végett 20,000 korona segélyt ajándékozott.

Az áldozat-készségnek eme fejedelmi megnyilatkozásaért, miként a megyaszói egyház és az a. zempléni egyházmegye, úgy egyházkerületi közgyűlésünk is a legmélyebb tisztelettel mond forró köszönetet Andrassy Dénes grófnak, a ki nek szíve ajtaja előtt nincsenek felekezeti válaszfalak s a ki az ügyefogyottak, árvák, özvegyek könyeinek törölgetésében, a nemzeti szempontból drága romok felépítésében s nemzeti hagyományaink hazafias megbecsülésében keres és talál krisztusi szeretettől áthatott lelkének felcséges élvezetet. Buzgón kívánja egyházkerületünk, hogy emberileg meg nem hálálható áldozatainak gyümölcseit — amaz örök szeretetnek

kegyelméből a melynek prófétájaként működik
— teljes földi boldogságban sokáig élvezze.

7. Múlt évi őszi közgyűlésünk jegyzőkönyvének 5-dik pontja *egyházkerületünk lelkészi özvegy-árva gyámintézetének* alapszabályait azzal a felhívással tette le az egyházmegyékhez, hogy véleményes javaslataikat vagy legalább egyszerű nyilatkozataikat ez alapszabályokról jelen gyűlésünkre multhatatlanul beadják. A véleményes javaslatok s illetőleg nyilatkozatok beérkezvén, s az alapszabályok megfelelő pontjaival kapcsolatban felolvastatván:

Kimondja egyházkerületi közgyűlés, hogy az alapszabályokat az alábbi szövegben törvényerőre emeli s azoknak külön füzetben leendő kinyomatásával és szétküldésével az egyházkerületi pénzügyi választmányt bízza meg.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület
lelkészi özvegy- árva- gyámintézetének
ALAPSZABÁLYAI.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület az 1843-ik évben „Pap özvegy- árvatár“ czímen alapított intézetét, a kebelében működő lelkészek özvegyeinek és árváinak gyámolítására ezentúl is fentartja és abból, az alábbi §§-ban megállapított föltételek korlátai között, az özvegyeket és árvákat állandó évjáradékban részesíti, a befolyó jövedelmek egy részének tőkésítése által pedig az alapot növeli, hogy az intézet fejlődését előmozdítsa.

2. §.

Az intézet czíme: „*A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület lelkészi özvegy-, árva-gyámintézete.*“

3. §.

Kötelezett tagjai: A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület területén jelenleg működő, vagy ezután szolgálatba lépő rendes lelkészek és állandóan alkalmazott, vagy alkalmazandó missziói lelkészek és

oly lelkészek vagy okleveles tanítók, mint vallásoktatók (katekheták) és énekezők, a kik az országos tanári, vagy tanítói nyugdíj-intézetnek nem tagjai és állomásuk rendszeresített.

4. §.

Segélyezésre igényt nem tarthat azon lelkészi özvegy, vagy árva, kinek néhai férje, illetőleg atyja, állásáról önként lemondott, vagy egyházi bíróság jogerős ítéletével az egyházi törvény 303. §. e) pontja értelmében hivatalától véglegesen megfosztatott, kivéve, ha az illető díjfizetéseit haláláig folytonosan teljesítette, máskülömben özvegyének, vagy árváinak csupán a befizetett összegek adatnak vissza kamat nélkül.

5. §.

Az egyházkerület kötelékéből más egyházkerületbe távozott intézeti tagnak az általa befizetett összegek kamat nélkül visszaadnak.

6. §.

Más egyházkerületből jött lelkészek kötelesek belépési és tagsági díjait hivatalba léptüktől számított 5⁰/₀-os kamat és kamatok kamatjával 3 év alatt egyenlő részletekben befizetni.

7. §.

Az alacsonyabb díjosztályból magasabba lépni csak a 6. §-ban meghatározott mód szerint lehet, ellenben a magasabb díjosztályból alacsonyabba nem lehet átlépni.

8. §.

A gyámintézet tagjainak özvegyei és árvái, a belépési járulék és 5 évi tagsági díj befizetésének kötelezettsége mellett, tekintet nélkül az elhalt intézeti tag szolgálati idejére, mindnyájan évjáradékban részesülnek s a mennyiben a belépési járulék és 5 évi tagsági-díj be nem fizettetett volna, az azokból hiányzó összeg az özvegy és árvák évjáradékából 2 év alatt egyenlő részletekben visszatartatik.

9. §.

Az özvegyek és árvák évjáradékai a kegyeleti év tartamának lejártá után, mindenkor május 1-ső napjától kezdve tételnek folyóvá s évenként utólagosan fizettetnek ki, de azon évtől kezdve, melyben a jogcím elenyészett, még félévi járadék kiadásával megszüntetendők.

10. §.

A jogosítottnak állandó évjáradékra való fölvétele felett, az illető esperes indokolt előterjesztésére, az egyházkerület pénzügyi

választmánya határoz, mely határozat ellen egy éven belül az egyházkerületi közgyűléshez lehet felebbezni.

11. §.

Az évjáradékban részesülők az arról kiállított nyugtákon, az illetékes ev. ref. lelkészi hivatal által igazoltatni kötelesek az életben lételt, özvegyi állapotot, ev. ref. vallásu voltukat s az árváknál a 14. §. föltételeinek fenállását,

II. FEJEZET.

Az özvegyek és árvák segélyezéséről.

12. §.

A gyámintézet tagjainak özvegyei és árvái együtt, egy egységet képezve, a férj, illetőleg az atya elhalálózása után állandó évjáradékban részesülnek.

13. §.

Az évi járadék áll:

a) minden intézeti tag után (3. §.) egyenlően megállapított évenkénti 80 korona járulékból és

b) a 4, 8, 12 koronás tagsági-díj arányában való részesedésből, mely a tőke-állomány 6%-os kamatainak és az évi tagsági-díjaknak az egyes osztályokra eső osztalékából 5 évről 5 évre állapítatik meg a törzskönyvbe vezetett jogosultak száma szerint. Ezen részesedés, az 1900-ik év május 1-sejétől kezdve, a következő 5 évre, 40, 80, 120 koronában határozatodik meg, mely szerint az özvegyek és árvák évjáradéka összesen 120, 160 és 200 korona leend.

14. §.

Az özvegyre nézve megszűnik az évjáradék: a) ha meghal; b) ha ismét férjhez megy, azon félév végével, melyben halála, vagy férjhezmenetele történt; c) ha az ev. ref. egyházból kilép; az árvákra nézve: a) ha meghalnak; b) ha a fiúk 24 évet betöltöttek, vagy 20 éves korukban is, ha állandó keresethez jutottak. A nőkre nézve pedig, ha férjhez mentek, sőt előbb is, ha megélhetésüket biztosító állandó keresethez jutottak; c) ha az ev. ref. egyházból kiléptek. Testi vagy lelki fogyatkozás miatt teljesen kereset-képtelen árvák a megszabott koron túl is részesítendők az évjáradékban.

15. §.

Özvegyi évjáradékra a fentebb jelzett föltételek megléte esetén is csak az az özvegy tarthat igényt, ki néhai férjével tényleges szolgálati ideje alatt, vagy azt megelőzőleg kelt egybe, annak haláláig vele együtt élt és kifogástalan életet folytat. Lelkészi árvákul viszont csak az elhalt lelkész törvényesen leszármazott gyermekei tekintetnek.

16. §.

Ha az özvegy két vagy több házasságból származott árvát tart, úgy ő húzza ezen árvák illetményét is; ha azonban egyik vagy másik házasságából származott árváit nem ő tartja, az ezekre eső járadék azokat megosztva, vagy ha csak egy az árva, azt illeti. Ha mindkét szüle elhalta után több árva maradt, azok között az évjáradék megosztandó.

17. §.

Azon özvegyek, kik néhai férjükkal ennek 60 éves kora után keltek egybe, évjáradékra csak akkor bírhatnak igényvel, ha néhai férjükkal legalább 5 évig éltek házasságban. Kivéve azt az esetet, ha már előbb is évjáradékosok voltak, a mikor is korábbi évjáradékukat kapják. Ugyanez áll hasonló esetben a már elébb évjáradékos leány-árvákra is.

Azon özvegy, a ki néhai férjével nem élt együtt, vagy attól törvényesen elvált, a férj után semminemű ellátásra nem tarthat igényt, kivéve, ha igazolja, hogy az együtt nem élés nem az ő hibájából következett be; az árvák azonban, ha a föltételek különben megvannak, igényvel bírnak a segélyre.

Azon özvegy, a ki erkölcstelen életet folytat, vagy büntett miatt a polgári bíróság által elítéltetett, évjáradék iránti igényét nem érvényesítheti, vagy ha már azt bírta, elveszti, azonban a lelkésztől származott árvái igényvel bírnak a segélyre.

18. §.

Azon lelkészeket, a kik testi, vagy lelki fogyatékoság miatt hivatalviselésre alkalmatlanokká lesznek, addig, míg az ilyenekről az országos nyugdíj-intézet gondoskodnék, esetről-esetre a gyámin-tézet részesíti az intézet viszonyaihoz mért, időnkénti vagy éven-kénti segélyben, a melyet megadni az egyházkerületi közgyűlés jogosított, de a mely az egyes tagokat illető évi járadéknál kisebb nem lehet.

III. FEJEZET.

A gyámalap és annak kezelése.

19. §.

Az özvegy-árva gyámin-tézet alapja áll:

1. A „Papi özvegy-árva tár“ összes tőkéiből.
2. Ezen tőkéknek és az évenkénti tőkésítésnek kamataiból.
3. Az intézetbe belépő tagok által egyszer s mindenkorra fizetendő 20 kor. belépési járulékból.

4. A tagok által szabad választás szerint évenként fizetendő 4, 8, 12 korona tagsági-díjából.

5. Kegyes alapítványokból.

6. Az egyházkerületi tűzkárbiztosítási pénztár 800 korona évi járulékából.

7. Az egyházkerület által rendelt gyűjtésekből.

20. §.

A 19. §. 3. 5. 6. 7. pontjai alatt foglalt jövedelmek évenként a tőkéhez csatolandók, ellenben az összes tőkék kamatai és az évi tagsági-díjak a 13. §-ban meghatározott módon évjáradékokra fordítandók, úgy azonban, hogy a 6°/_o-on felüli esetleges több kamatjövedelem is a tőkéhez csatolandó.

21. §.

A belépési járulékot a lelkészi tagok a fölszentelés alkalmával egyszerre tartoznak befizetni, ugyancsak egyszerre fizetik azt be a vallástanítók és énekvezérek is az intézetbe belépésük alkalmával.

22. §.

A tagsági-díjak fizetési kötelezettsége a rendes állomás elfoglalásakor veszi kezdetét. Az évi tagsági-díjakat az egyházlátogatóság szedi be.

23. §.

A gyámintézet ügyeinek legfőbb intézése, a gyámintézeti alap és egyéb kezelési ügyek ellenőrzése az egyházkerületi közgyűlés hatáskörébe tartozik; ez határozza meg 5 évről 5 évre a 13. §. b) pontja értelmében a részesedés arányát, valamint a tőkealap nagyobb növekedése után ugyancsak a 13. §. a) pontja értelmében az egyenlő jutalék emelését is.

24. §.

A gyámintézet tőkei és pénzei az egyházkerületi pénztár által kezeltetnek a pénzügyi választmány közvetlen ellenőrzése és felelőssége mellett. A pénzügyi választmány intézi a gyámintézet összes ügyeit, melyekről, az évi számadások eredményének s a következő évi költség-előirányzatnak bemutatása mellett, az egyházkerületi közgyűlésnek évenként részletes jelentést tesz.

Kezelési szabályok:

Egyházkerületi pénztárnok által törzskönyv vezetendő, a melybe az igénynyel bírók kivétel nélkül bevezetendők s külön lappal bírnak.

Hasonló törzskönyv vezetendő az egyházmegyéknél is az illető dékánok által.

Az évi ellátással bíró özvegyek és árvák fizetési ívekkel látatnak el. Ezen fizetési ívek beküldése s a dékánok ellenjegyzése nélkül az évjáradék ki nem fizethető; nem fizethető ki akkor sem, ha a fizetési ív megfelelő rovatában a 14. §-ban megszabott föltételek bizonyítva nincsenek.

A fizetési ívek névre állítandók ki és így az özvegy elhaltával, vagy igényei megszűnésével annak fizetési íve megsemmisítendő s ha utána árva, vagy árvák maradnak, ezeknek nevére állítandó ki a fizetési ív.

Az évjáradékok minden év május elején utólagosan fizetendők ki az egyházmegyei dékán által, azonban a fizetési ívek már január elején beküldendők az egyházmegyei dékánokhoz, a kik ezeknek alapján értesítik az egyházkerületi pénztárnokot a hozzájuk küldendő illetmények összegéről.

Az egyházmegyei dékánok a nyugtákat a kerületi pénztárba tartoznak beküldeni.

Az intézeti tagok, valamint az özvegyek és árvák haláláról az egyházmegyei dékánok 14 nap alatt tartoznak értesíteni az egyházkerületi pénztárnokot, hogy a törzskönyv megfelelően vezetethessék.

IV. FEJEZET.

Átmeneti határozatok.

25. §.

Tanárok, tanítók többé intézeti tagokul föl nem vétetnek, a mennyiben pedig ilyeneknek özvegyei és árvái az 1899. év végével megfelelő évjáradékra már fölvétettek, azon járadék 2 korona tagsági-díj után 40 kor. jutalékban és 30 kor. részesedési összegben, együtt tehát 70 kor.-ban, a 4, 8 és 12 kor. tagsági-díj után pedig a 13. §. b) pontjában megállapított összegben fog részökre kiadatni. Ezen özvegyekről és árvákról külön törzskönyv vezetendő.

26. §.

Azon életben lévő tanárok és tanítók, a kik jelenleg az intézetnek tagjai, fizetési kötelezettségük fentartása mellett, továbbra is tagjai maradhatnak az intézetnek, a mely esetben özvegyeiknek és árváiknak a 25. §-ban megállapított évjáradék biztosittatik.

Tanároknak és tanítóknak azonban a kilépés is megengedettik, a mely esetben addig befizetett pénzök évi 5°/_o-os kamatos kamattal visszaadtván, igényük a törzskönyvből kitörültek.

Az ezen §-ban említett intézeti tagokról is külön törzskönyv vezetendő.

27. §.

Azon lelkészi özvegyek és árvák, a kik a tagsági díjosztály alapján 60, 120, 180 kor. évi járadékban részesültek, az 1900. évtől kezdve mindnyájan a 13. §-ban meghatározott módon fogják élvezni évi 120, 160, 200 kor. járadékaikat. Az ezentúl kiháló lelkészek özvegyei és árvái is hasonló módon veendik évjáradékaikat.

28. §.

Azon lelkészek, a kik az 1899. év végén az intézetnek fizető tagjai lettek, belépési járulék fizetésére nem kötelesek, ellenben az 1900. évtől belépő tagok a 20 kor. belépési járulékot is fizetik.

29. §.

Jelen szabályzat megfelelő példányokban kinyomatandó s a lelkészi hivataloknak s az intézet tagjainak megküldendő.

8. Őszi egyházkerületi közgyűlésünk 6. sz. határozata folytán jelenti az egyházkerület pénzügyi választmánya, hogy az egyes egyházak által az egyházkerületi jegyzőkönyvek és a névtárért évenként fizetett összeget leszállítani csak akként lehetne, ha az egyes egyházak e czímen, tekintet nélkül a költség nagyságára, évenként csak 2 koronát fizetnének, az ekként előállandó veszteséget pedig az egyházkerület közigazgatási pénztára viselné. Előterjeszti továbbá azt a meggyőződését, hogy az egyes egyházak jobban megbírnák a 2 koronán felül levő összeg fizetését, mint a közigazgatási pénztár az előállandó veszteség fedezését.

Egyházkerületi közgyűlésünk, tekintetbe véve a pénzügyi választmány jelentésében kifejtett azon aggodalmat, hogy a fizetési mód ajánlott megváltoztatása a közigazgatási pénztárt nagyobb mértékben terhelné: a beterjesztett módosítást nem fogadja el, hanem határozatilag kimondja, hogy az egyházak továbbra is az eddig követett régi gyakorlat szerint fizessék a jegyzőkönyvek és névtár árát.

9. Ugyancsak a múlt évi őszi gyűlés 10-ik jegyzőkönyvi pontjában a főiskolai igazgató tanács a sárospataki állami tanítóképezdei vallástanárság szervezésére hivatván fel, miután a

nevezett igazgató-tanács összekapcsolta e feladatot a s.-pataki főgimnáziumi vallásstanárság szintén megoldandó kérdésével s a kettős feladat még eddig nem volt megoldható:

a megbízást egyházkerületi közgyűlésünk továbbra is fentartja s a kettős tárgyúvá lett feladat mielőbbi megoldását az igazgató-tanáctól bizalommal várja.

10. Ugyanazon közgyűlés 16. sz. határozata folytán jelenti a sárospataki főiskola igazgató tanácsa 1900. febr. 5—8. napjain tartott ülésének 110. sz. jegyzőkönyvi határozatával, hogy a sárospataki főiskolánál a párhuzamos osztályok felállítása következtében szükségessé vált építkezések tervezését Dókus Gyula algonodnok benyújtotta és erre úgy a köziskolai szék, mint a gazdasági választmány megtette és beadta a maga észrevételeit. Kimondja, a két munkálatban felhozott indokok figyelembe vételével, hogy ez idő szerint a nagyobb építkezés tervétől eláll. A konviktus kihelyezését elvben elfogadja, de annak keresztúlvitelét akkorra halasztja, mikor a Mudrány-alap jövedelmezőbbé válik. Megbízza azonban már most a gazdasági választmányt, hogy a konviktus és internatus részére alkalmas helyiségről gondoskodjék s a Dókus-féle tervezet figyelembe vételével s a régebbi határozat értelmében készíttessen tervezetet és költségvetést, számítva 30 benlakó növendék elhelyezésére is. A gazdasági választmány azon javaslatát, hogy a nyomda a főiskolai épületből máshová helyeztessék és ennek helyiségei ideiglenesen étkező helyiséggé alakíttassanak át, a tetemes költség miatt el nem fogadja. Végre az építkezés ügyében készített munkálatok és tervek levéltárba helyezését elrendelte.

Egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács jelentését tudomásul veszi, intézkedéseit a maga részéről is megerősíti.

11. Ugyanazon gyűlés 17-dik jegyzőkönyvi pontja szerint a sárospataki főiskolai igazgató-tanács meghatalmazást kért arra, hogy a be nem tölthetett gimnáziumi tanszékre a pályázatot a jelenlegi közgyűlést megelőzőleg úgy hirdethesse ki, hogy a választást már ugyanez a közgyűlés megejthesse.

Miután e tárgyban a főiskolai igazgató-tanács — a változott viszonyok miatt — érdemileg nem intézkedhetett, közgyűlés a megha-

talmazást, a netaláni szükséghez képest, továbbra is fentartja.

12. Ugyanazon gyűlésünkben a 18-ik jegyzőkönyvi pont alatt a sárospataki jogakadémia ügyében kiküldött nagy bizottság elnöksége jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt a fogadásra kieszközölt határnapon, 1899 október 31-ikén megjelent s püspökünk betegsége miatt a kerület nézeteit *Fejes István* főiskolai algondnok tolmácsolta. Adott válaszában kijelentette a közoktatásügyi miniszter, hogy a jogakadémiák reformja tárgyában ismeretessé vált országos tervezet még csak előadói munkálatnak tekintendő, a melyet ő az erre adott különböző vélemények s bírálatok figyelembe vételével kíván átdolgozni s ezt az újra dolgozott tervezetet — hozzászólás végett — az érdekelt jogakadémiák fentartó testületének is megküldi. Biztosította egyszersmind a küldöttséget, hogy jól ismeri és őszintén tudja méltányolni a felekezeti iskolák érdemeit s mindenkor nagyrabecsülte a protestáns egyházak által fentartott felsőbb iskolák jó szolgálatait.

A bizottság elnökségének jelentését s ezzel együtt a közoktatásügyi miniszter válaszát megnyugvással veszi egyházkerületi közgyűlésünk tudomásul, egyszersmind pedig felkéri saját elnökségét a kerületünket s főiskolánkat mélyen érdeklő ügy további fejlődésének figyelemmel kísérésére és a felmerülhető szükség által javasolt lépések megtételére.

13. Ugyanazon gyűlés 22-dik jegyzőkönyvi pontjára vonatkozólag jelenti Radácsi György, mint a „Sárospataki Irodalmi Kör“ megbizottja, hogy a „Sárospataki Lapok“ anyagi sorsának biztosítását célzó javaslattal a megbizott Irodalmi Kör nem készült el; de ezt a kedvezőre fordult viszonyok között nem is tekinti ezuttal sürgetőnek.

Örvendetes tudomásul szolgál.

14. Az egyházkerület történetének megírásához szükséges *Adalékok* című rovatos íveket, őszi gyűlésünk 46. számú jegyzőkönyvi sürgetésére már majdnem valamennyi egyház lelkésze kitöltvén, s azok esperesi úton a püspöki hivatalhoz beküldetvén, előállott annak a szüksége, hogy az egyházkerületi közgyűlés a rovatos ívek elhelyezéséről vagy feldolgoztatásáról is intézkedjék.

Kimondja egyházkerületi közgyűlés, hogy a *rovatos ívek*, valamint a püspöki irattárban található s az egyházak történetére vonatkozó összes régibb és újabb okmányok (püspöki látogatásról szóló jegyzőkönyvek s az egyes egyházak külön története) áttekintés és véleményezés végett áttétetnek a sárospataki főiskola theol. tanári karához; miután pedig az ezekben foglalt adatok alapúl szolgálhatnak az egyes egyházak további történetének megírásához; elegendhetetlennek tartja egyházkerületi közgyűlésünk, hogy a rovatos ívek tartalma, a czélnak megfelelő könyvben valamennyi egyházközségünkben is feljegyeztessék; épenazért utasítja a lelkészeket az általok összeállított adatoknak a jelzett módon való megőrzésére. A mennyiben pedig szükségök lenne az adatok bejegyzése végett a felküldött rovatos ívekre, azok esperesi úton — záros határidőre — lesznek kikérendők. Azok a lelkészek, a kik az *Adalékok* kitöltésével hátrálékban vannak, őszi közgyűlésünkig kapnak a beküldésre végső határidőt.

15. Múlt őszi egyházkerületi közgyűlésünk 43. számú jegyzőkönyvének 2-ik és 3-ik alpontjában felhívtak az egyházmegyék tanügyi-bizottságai, hogy jelen gyűlésünkre adjanak véleményes jelentést egyházmegyéik útján arra nézve, hogy a népiskolában a magyar-nyelv olvasókönyvből, vagy kézi könyvből, továbbá, hogy a számtan is kézi-könyvből vagy pedig számtani vezérkönyv vagy jó példatár alapján taníttassék-e?

Az ungi és tornai egyházmegyék a magyar-nyelv miként tanításának kérdésére már őszi gyűlésünkre beadták feleleteiket, a többi egyházmegyék — Alsó-Zemplén kivételével — most válaszolnak s azok nagy többsége a magyar-nyelvnek olvasó könyv alapján való tanítása mellett foglal állást.

A számtan miként leendő tanítására vonatkozó nyilatkozattal is csupán az alsó-zempléni egyházmegye maradt adós s a többiek mind a heten azt kívánják, hogy a kézi-könyv mellőzésével, a számtan jó példatár vagy alkalmas számtani vezérkönyv alapján taníttassék.

A beérkezett szakértői vélemények kerületünk tanügyi bizottságának azon felhívással adatnak ki, hogy ezek figyelembevételével a bizottság a magyar nyelvek és számtannak a népiskolában miként leendő tanítása iránt véleményes javaslatát őszi közgyűlésünkre terjeszse be.

16. Múlt évi tavaszi közgyűlésünkre (a 65. sz. jkönyv szerint) a gömöri egyházmegye a *Rozsnyón létesítendő ev. ref. vallástanárság és tanítósg javadalmazása* iránt egy felterjesztést adott be, a mely azzal az utasítással adatott vissza a gömöri egyházmegyének, hogy *először* szerezzé és terjeszse be a hiteles statisztikai adatokat az illető tanintézetek igazgatóitól mind az állami népiskolákban, mind a főgimnáziumokban tanuló ev. ref. vallású növendékekről; *másodsor*, a rozsnyói leányegyház meghallgatása után adjon véleményes javaslatot arra nézve, hogy nem látja-e még itt az idejét annak, hogy az 1898. évi XIV. t.-cz. 2. §-a alapján az állami segítség igénybevételével, Rozsnyón rendes lelkészi állomás szerveztessék; és *harmadszor*, adjon véleményt arról is, hogy a kántorság és énektanítósg kérdése miként volna ott legkönnyebben megoldható?

A gömöri egyházmegye beadott jelentésében kimutatja, hogy a rozsnyói népiskolában 40, az ipariskolában 25, a róm. kath. zárdában 3, az ág. ev. leányintézetben 1, a róm. kath. főgimnáziumban 2, az ág. ev. főgimnáziumban 46, s az összes tanintézetekben *117 ev. ref. vallású növendék nyert oktatást a múlt 1898/9. tanévben.*

A második kérdésre jelenti az egyházmegye, hogy az önálló lelkészség felállítása a rozsnyói leányegyháznak rég táplált forró óhajta. Rozsnyón a 70-es években volt már egy ízben szervezve külön segédlelkészség, de az, 1874-ben, az egyház szegénysége miatt beszünttetett; külön egyházi anyakönyvvvel bír most is s viszonya a berzétei anyaegyházzal, illetőleg a lelkészszel egyoldalulag is felbontható szerződésen alapúl. A hívek száma bent Rozsnyón 294, a hozzátartozandó szórványokban 155, e szerint a hívek összes száma 449. Mivel azonban itteni hitfeleink nagy részét az idegenből beköltözött cselédek, munkások, szegény iparosok és hivatalnokok alkotják, a kik szegénységök miatt az egyház érdekében nagyobb áldozatra egyáltalán képtelenek, s az egyház

650 frtnyi bevételét 500 frt rendes évi kiadás terheli, *csupán évi 150 frt állna a létesítendő lelkészi állomás javadalmazása végett rendelkezésre*, a többi hiányzó összeg az 1898. évi XIV. t.-cikk alapján az államkormánytól lenne kérelmezendő. *Az egyházmegye a rozsnyói református lelkészség felállítását egyházi, nemzeti és kulturális szempontból szükségesnek és halaszthatatlannak tartja.*

A kántori teendők és énektanítás ellátásának kérdését pedig az egyházmegye akként véli megoldhatónak, hogy kéretessék fel a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, hogy a rozsnyói állami elemi iskolában, — mivel abba az ev. ref. hitfelekezet iskolája is beleolvadt, — a meglevő 5 tanítói állomás közül egy hely mindig az ev. ref. kántori teendők végzésére is képesített ev. ref. vallású tanítóval töltsék be, kinek aztán eme szolgálatáért valamely közpénztárból némi külön díjazás is nyújthatnék.

Egyházkerületünk közgyűlése, tekintve a rozsnyói leányegyház híveinek elég tekintélyes létszámát, a mely a szórványok lakóival együtt a 400-at meghaladja; tekintve azt, hogy évenként 117 ev. ref. vallású növendék vallásos oktatásáról s egyházunkban való megtartásáról kell gondoskodni, — s a lelkész ott érdekeink szolgálatában fontos egyházi és nemzeti missiót teljesít: a rozsnyói önálló lelkészség felállításához hozzájárul, azt elvileg helyesli, óhajtja, s a maga részéről is szükségesnek tartja s lehető felállítása iránt akként intézkedik, hogy az egyházmegye jelentésében a lelkész javadalmazására feltüntetett 150 frtnak 600, illetve 800 frtra leendő kiegészítése végett, az 1898. évi XIV. t.-c. alapján az államsegély vétessék igénybe.

Ebből a célból, valamint azért is, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak az 1898. évi XIV. t.-cz. 2. §-a alapján a rozsnyói leányegyház anyaegyházzá tételéhez, illetőleg ott önálló lelkészség felállításához való szíves hozzájárulása kieszközöltessék, felkéri kerületünk a püspök urat, hogy az ez ügyre vonatkozó összes iratokat, a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz felterjeszteni méltóztassék.

Mivel azonban a rózsnyói egyház a lelkesízi fizetés alapját képező 150 frtról külön díjlevelet nem állított ki, utasíttatik a gömöri egyházmegye esperese, hogy ezen díjlevélnek a kiállításáról s annak a konventi utasítások értelmében leendő felszámításáról s hiteles hatósági bizonylatokkal való felszereléséről gondoskodják úgy, hogy azok a felterjesztendő iratokhoz idejében hozzácsatolhatók legyenek.

Kerületünk, a kántorság és énektanítás kérdésének megoldása iránt előadott javaslatot is helyesléssel fogadja s ha a rózsnyói egyház indokolt kérelmét kerületünkre beadja, az pártólólag fog a minisztériumhoz felterjesztetni.

17. A f.-borsodi egyházmegye az őszi közgyűlésünk 66-dik pontjában nyert megbízatására nézve jelenti, hogy az *egyházfegyelmi szabályzatokkal* csak az őszi közgyűlésre készülhet el annyira, hogy azokat tárgyalásra felterjeszthesse.

Tudomásúl szolgál s a jelzett munkálat őszi közgyűlésünkre beváratik.

18. Olvastatott a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak 28052/1892. számú leírata, melyben értesít, hogy Finkey József miskolczi ev. ref. főgimnáziumi tanár részére 1822 frt évi rendes nyugdíjat engedélyezett és utalványozott.

Ezen leírat tartalma a nyugdíjazott főgimn. tanárral már elnöki úton közöltetvén, az e helyen örvendetes tudomásúl vétetik.

Ezzel egyidejűleg közgyűlésünk Finkey Józsefet közhasznú tanári működésének befejezése, s jól megérdemelt nyugalomba lépése alkalmából, a tanügy terén hosszú időn át szerzett kiváló érdemeinek hálás elismerése és jegyzőkönyvbe foglalása mellett, a legszívesebben üdvözli, kívánván és óhajtván, hogy közhasznú tevékenységének jól megérdemelt jutalmát erőben és egészségben hosszú ideig élvezze.

19. Tárgyaltatott a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak az eperjesi állami tanítónőképző intézetnél ev. ref. hitoktató megbízása, illetőleg alkalmazása tárgyában 74938/

1899. szám alatt kelt leírata, valamint Frenczel Bertalan vajkóczi lelkésznek azon kérelme, hogy a vallásitanítással egybekötött teendői díjazása és költségei megtérítése fejében részére 200 frt évi segély szavazzassék meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk helyeslő tudomásul veszi a főtiszt. püspök úrnak azon intézkedését, hogy az eperjesi állami tanítóképző-intézetnél a hitoktatói teendők ellátásával Frenczel Bertalan ab.-vajkóczi lelkészt bízta meg s ezzel egyidejűleg részére a missiói körben teljesítendő hitoktatói teendők ellátásaért eljárás és költségmegtérítés fejében az 1899/1900 iskolai évre a missiói segélyből 100 frt összeget készséggel, de átmenetileg megszavaz.

Egyidejűleg felhívja azonban az abaúji ev. ref. egyházmegye esperesét arra, hogy az állami tanítónőképző-intézetben teljesített hitoktatói teendők méltányos és megfelelő díjazása iránt a közoktatási kormányznál a szükséges lépéseket haladéktalanul tegye meg.

20. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 1899 évi 88228 szám alatt kelt leíratában intézkedést kér az új középiskolai tantervnek folytatólagos végrehajtása ügyében.

A miniszteri leíratban kívánt intézkedések már elnöki úton megtétetvén, a leírat tudomásul vétetik.

21. A m. kir. földművelésügyi miniszter úrnak $\frac{105020}{IV. 189.}$ sz. alatt s a gazdaságtannak a sárospataki theol. akadémián leendő tanítása ügyében kelt leírata

Megfelelő javaslatlattétel végett a nevezett főiskola igazgatóságának adatik ki, jelentése és javaslata az őszi közgyűlésre bevértván.

22. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a hazai ipartermékek pártolása ügyében 5069/1899. eln. szám alatt kelt leírata

úgy az egyházmegyék útján a népiskolai előljárókkal, mint elnökileg a fő- és középiskolák igazgatóságaival közölve levén, — tudomásul vétetik.

23. Olvastatott a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 21186/1900. számú értesítése arról, hogy ő cs. és apostoli királyi Felsege a bodrog-olaszii ev. ref. egyházközség részére, új templom építésére, magán pénztárából 200 kor. segélyt legkegyelmesebben engedélyezni méltóztatott.

Uralkodó királyunk Ő Felségének ezen nagylelkű elhatározása, alattvalói hódolattal és hálás köszönettel tudomásul vétetik.

24. Egyetemes konventünk f. év április 24—26 napjain tartott gyűlésének 7-ik jegyzőkönyvi pontjában felhívja a kerületeket, hogy az 1900—1903 évi cyclusra képviselőiket válaszsák meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk teljes bizalommal lévén mostani konventi képviselői iránt, azokat, névszerint: Fejes Istvánt, Radácsi Györgyöt papi, Bernáth Elemért és Meczner Bélát világi részről *rendes*, — Kérészy Barnát és Révész Kálmánt papi, Dókus Ernót és Ragályi Bélát világi részről *póttagoknak* egyhangúlag megválasztja s erről az egyetemes konventet jegyzőkönyvi úton értesíti.

25. Ugyancsak a konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 8-dik pontjában a közalap bevételeinek folytonos és aggasztó csökkenése miatt felhívja a kerületeket 1-ször arra, hogy tegyenek tanulmányt és adjanak részletes javaslatot az iránt: milyen törvényhozási intézkedések volnának ajánlandók a zsinatnak a közalapi kirovás, kezelés és a járulékok behajtása körül a nagyobb eredmény biztosítása végett? 2-szor pedig arra, hogy figyelmeztessék az egyházmegyéket, hogy egyetemes konventünk mind az esperesektől, mind a lelkészeiktől a legnagyobb buzgóságot várja el a közalap érdekében addig is, míg törvényhozási úton a kívánt változtatások megtehetőek volnának s kívánja, hogy a hanyagúl eljárók ellen a kerületek megfelelő intézkedéseket hozzanak s az öt évi átalány megállapításánál ne csak a minimális 5 kr. fejenkénti terhet, de a hívek általános teherviselési képességét is tekintetbe véve, igyekezzenek a közalap érdekeit megőrizni.

Egyházkerületi közgyűlésünk megnyugvással tudja ugyan, hogy a közalap jövedelmének

csökkenésében a tiszáninneri reformátusoknak a lehető legkevesebb részök van; mindamellet a maga részéről is megdöbbenéssel látja a nagy czélokot szolgáló intézmény iránt mutatkozó lanyhaságot s épen azért az egyetemes konvent által az 1-ső pont alatt kívánt tanulmány és javaslat megtételére egy, a holnapi ülésben választandó bizottságot nevez ki, a 2-dik pont alattiakra nézve pedig felszólítja az egyházmegyéket, hogy a maguk körében kövessenek el minden lehető a közalapi járulékok s illetőleg ajánlatok fokozására, abban a felemelő tudatban is, hogy az által egyetemes ev. ref. egyházunknak tesznek jó szolgálatot.

26. Ugyancsak az egyetemes konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 10 dik pontjában a papi özvegy-árva gyámügyi hátrálékok miatt felhívja a kerületeket és püspöki hivatalokat, hogy a közalapi segélyeket és a papi javadalmakat kiegészítő összegeket azzal a szigorú utasítással küldjék meg az egyházmegyei hatóságoknak, hogy azokból a gyámintézeti járulék az egyes lelkészekről előzetesen levonandó, a földhitelintézethez felküldendő s erről a kerület előtt jelentés teendő.

Egyetemes konventünknek ezt a határozatát egyházkerületi közgyűlésünk is hathatósan ajánlja az érdekeltek figyelmébe s a jelentéseket e tárgyban időről-időre elvárja.

27. Ugyancsak az egyetemes konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 15-dik pontjában felhívja egyházkerületünket a sárospataki főiskolánál a tanári fizetéseknek bármily törvényes úton megkezdendő szabályszerű rendezésére.

Miután e tárgyban a holnapi ülésre a főiskolai igazgató-tanácsnak is lesz felterjesztése, a határozat-hozatal a holnapi ülésre halasztatik.

28. Az egyetemes tanügyi bizottság által a konvent jóváhagyása mellett tervezett *Adattár*hoz, a konventi jegyzőkönyv 16-dik pontja értelmében, a sárospataki főiskola még nem küldhetvén fel az anyagot,

egyházkerületünk a maga részről is figyelemzeti nevezett főiskola igazgatóságát, hogy a

konvent által újabban kitűzött határidőig, f. év december hó 31-ig a kívánt adatokat okvetlenül küldje fel. Ugyancsak figyelmezteti mind a sárospataki főiskola, mind a miskolczi főgimnázium igazgatóságát az *alapítványok* rovatos kimutatásának szintén f. év decz. 31-ig leendő felküldésére.

29. Ugyancsak az egyetemes konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 36-odik pontjában *b)* alatt hozott határozatában nem találván megnyugtatónak *a miskolczi ref. egyháztanácsnak* a vallástanár fizetése ügyében felterjesztett határozatát, elvárja az egyháztanácstól, hogy a jövő évi rendes konventre megnyugtató jelentést terjeszt be; *d)* alatt hozott határozatával pedig felhívja a sárospataki főgimnázium igazgatóságát, hogy a vallástanár helyzetére vonatkozó jelentését a legközelebbi rendes konventre okvetlenül nyújtsa be.

Egyházkerületi közgyűlés a miskolczi vallástanár fizetésének mielőbbi megnyugtató rendezését a maga részéről is melegen ajánlja a fentartó hatóság úgyszeretetébe s a sárospataki főiskola előljáróságát felhívja a konvent kívánásának teljesítésére.

30. Ugyancsak az egyetemes konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 38-dik pontjában felszólítja az egyházkerületeket, hogy tanintézeteik tanári karait a vallástanár működésének odaadó és benső támogatására utasítván, tegyék lehetővé, hogy az evangyéliomi tudat megszilárdításában a tanári karok minden egyes tagja összhangzatosan közremunkáljon.

Egyházkerületi közgyűlés melegen üdvözlí egyetemes konventünknek a vallásos és egyházas szellem ápolása és fejlesztése végett hozott határozatát s a maga részéről készséggel ajánlja azt a miskolczi, rimaszombati és sárospataki főgimnáziumok tanári karának beható figyelmébe, nem kételkedvén a felől, hogy a mai viszonyok között minden egyes tanár magától is tudja, hogy mivel tartozik e tekintelben ev. ref. anyaszentegyházunk jó szellemének.

31. Ugyanazon konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 42-dik pontjában a theol. akadémiák tanárait — a mi egyház-

kerületünk korábbi javaslata értelmében is — felvételre ajánlja az 1894. XXVII. t.-cikk által létesített országos nyugdíjintézetbe.

Midőn a konventnek ezt a határozatát egyházkerületi közgyűlésünk megnyugvással veszi tudomásul, ugyanakkor felkéri saját elnökeit, hogy — esetleg a többi egyházkerületek elnökeivel együtt is — igyekezzenek személyes befolyásukat a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban lehetőleg úgy érvényesíteni, hogy a theol. tanároknak a nevezett nyugdíjintézetbe való felvétele még a folyó évben megtörténhessék.

32. Ugyanazon konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 43-dik jegyzőkönyvi pontjában, az ág. hitvallású evangélikusok egyetemes közgyűlésének kezdeményezésére, a budapesti tudomány-egyetemen felállítandó *prot. theol. fakultás kérdésével* is foglalkozván, miután ennek alkotmányos úton való előkészítése a mi egyházunk részéről még nem történhetett meg, azaz a felhívással teszi le az indítványt az egyházkerületekhez, hogy a budapesti egyetemen felállítandó *prot. theol. fakultás* kérdését minden irányú kihatásában tanulmányozván és megvitátván, véleményöket — esetleg a gyakorlati megvalósítás módozatainak tüzetes kifejtése mellett — lehetőleg már a jövő évi rendes konventre küldjék be.

Egyházkerületi közgyűlésünk úgy vél legjobban megfelelni a konvent felhívásának, hogy a nagy kérdésnek minden irányú tanulmányozására a sárospataki theol. tanári kart kéri fel, azzal a megjegyzéssel, hogy véleményes javaslatát, a főiskolai igazgató-tanács útján, a jövő évi tavaszi közgyűlésünkre terjeszse fel.

33. Ugyanazon konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 49-dik pontja értelmében egyházkerületünknek az a javaslata, a mely szerint a tőkesegélyek ezentúl ne a kerületek pénztárára, hanem a konventére utaltassanak ki, azért nem volt elfogadható, mert egyetemes konventünk a saját korábbi határozatai és a földhitelintézetrel szemben fenálló kötelezettségei által e tekintetben kötve van.

Egyetemes konventünknek e határozatát egyházkerületünk sajnálattal veszi tudomásul s tekintettel arra, hogy a mi pénztárunknak e nemű

segélyekre már elegendő pénzösszege nincs, felhívja az egyetemes konventet, hogy jövőre a saját pénztárából annyi összeget bocsásson majd az egyházkerületek rendelkezésére, a mennyivel azok az e nemű szükségleteket időről-időre fedezhetik.

34. Ugyanazon konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 53-ik pontjában az *adózási reform ügyében* felterjesztett egyházkerületi javaslatok figyelembe vételével, felhívja az egyházkerületeket, hogy adjanak véleményt arra nézve: mily módon lehetne annak ellenőrzését biztosítani, hogy az e czímen nyerendő segélyösszegek, tényleg az egyetemes konvent által kitűzött cél értelmében, a legsúlyosabb adóterhek enyhítésére és pedig effectiv eredménnyel használtassanak fel.

Egyházkerületi közgyűlés e tárgyat is ahoz a bizottsághoz utalja, a mely a holnapi napon a közalap jövedelmének miként lehető fokozása ügyében adandó javaslat készítésére fog megválasztatni.

35. Ugyanazon konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 59. pontjában magáévá tevén az ev. ref. és ág. hitv. evangélikus egyházat közösen érdeklő ügyek szabályozására nézve a közös értekezlet által elfogadott egyességi szöveget, azt olyatén felhívással küldi le az egyházkerületekhez, hogy azt, — miután az, mint felekezeti egyesség, részleteiben már nem módosítható, — fogadják el és záradékával együtt illeszszék bele egy, saját hatáskörükben alkotandó olyan statutumba, melyben annak bármennemű megsértése fegyelmi vétségnek lesz nyilvánítandó.

Egyházkerületi közgyűlés a nevezett egyességi szöveget elfogadja s a szükségesnek jelzett statutum megkészítésével s az egyesség szövegének e statutumba leendő beillesztésével *Radácsi György* főjegyző elnöklete alatt egy bizottságot bíz meg, a melynek tagjaiul Debreczeni Bertalant, Dr. Finkey Józsefet, Szinyei Gerzsont és Dr. Finkey Ferenczet legott meg is választja. A bizottság munkálata az őszi közgyűlésre adandó be.

36. Ugyanazon konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 60. pontjában, tekintettel a dunántúli egyházkerületnek az államségély felemelése iránt tett indítványára s a közjogi bizottság-

nak e tárgyban adott javaslatára, felhívja a kerületeket, hogy az államsegély felemelését indokoló jelentéseiket a jövő évi konventre okvetetlenül adják be.

Egyházkerületünk a kivánt jelentés megkészítésével Kun Bertalan püspököt és Radácsi György papi főjegyzőt bízta meg.

37. Ugyanazon konvent ugyanazon jegyzőkönyvének 67. pontjában a közalapi végrehajtó bizottságot az 1899 juniusi konvent 9. jegyzőkönyvi számában nyert megbízatása alól feloldozván, a lelkészi fizetések kiegészítési ügyének minden irányú gondos tovább intézését az egyes egyházkerületek kezébe teszi le.

E sokoldalú feladat teljesítésére egyházkerületünk egy bizottságot küld ki, a melynek elnökeül Kun Bertalan püspököt kéri fel, tagjaiul pedig Tóth Dánielt, Nagy Ignácot és Bizony Ákos egyházkerületi ügyészt választja meg.

38. A közalap jövedelmének miként lehető fokozása s az ezzel kapcsolatos feladatok megoldása, valamint az adózási reform ügyében felterjesztendő munkálat megkészítése végett egyházkerületi közgyűlésünk tegnap hozott határozata értelmében a mai napon egy bizottság lévén választandó: ennek elnökeiül püspök és főgondnok, tagjaiul az esperesek, egyházmegyei gondnokok, Bizony Ákos egyházkerületi ügyész, jegyzőjeül pedig Czinke István egyházkerületi papi aljegyző választattak meg.

39. Bizony Ákos egyházkerületi ügyész jelenti, miszerint a néhai Papp János hidvég-ardói örökhagyó által tett 1500 frtos hagyomány, a végrendelet némi részben homályos szövegezése miatt, az örökösök által vitássá tétetett ugyan, azonban a hagyatéki eljárás során mégis sikerült az örökösök kifogásaik elejtésére reábirni, minek folytán eme hagyomány ügye az egyházkerületre nézve kedvező elintézést nyert s a hagyományozott takarékpénztári betéti könyvek az egyházkerületi pénztárban rövid időn elhelyezhetők lesznek.

Közgyűlésünk eme jelentést örvendetes tudomásul vevén, Papp János nagylelkű adományozónak emlékéért jegyzőkönyvbe foglalni és megörökíteni rendeli.

40. Olvastatott az egyházkerületi pénzügyi választmány által Miskolczon 1900 évi márczius hó 13-és következő napjain az 1899. évi számadások megvizsgálása végett tartott számvevőszéki ülésről felvett jegyzőkönyv. Mely megvizsgált számadás és bemutatott jegyzőkönyv adatai a következők:

I. Közigazgatási pénztár.

Bevétel.

1. Múlt évi pénztári maradvány	918	frt	83	kr.
2. Visszafizetett tőke	4,318	"	18	"
3. Kamatokból	5,854	"	26	"
4. Hirdetések és jegyzőkönyvekből	1,530	"	16	"
5. Vegyesekből	225	"	—	"
Összes bevétel	12,846	frt	43	kr.

Kiadás.

1. Kikölcsönzött összeg	4,160	frt	—	kr.
2. Tiszti fizetések	3,310	"	90	"
3. Alapítványok kamatai	1,385	"	30	"
4. Vegyesekre	3,798	"	31	"
Összes kiadások	12,654	frt	51	kr.

A tár állása.

1. Kint lévő tőkék	77,913	frt	73	kr.
2. Kamathátrálék	4,288	"	22	"
3. Pénztári maradvány	191	"	92	"
Összesen	82,393	frt	87	kr.
kellene lenni	82,885	"	59	"
hiány	491	frt	72	kr.,

mely a tűzkárbiztosítási pénztárból lesz megtérítendő.

II. Tűzkárbiztosítási pénztár.

Bevétel.

1. Múlt évi pénztári maradvány				
2. Visszafizetett tőke	1,825	frt	—	kr.
3. Kamatokból	1,432	"	07	"
4. Biztosítási díjakból	6,910	"	30	"
Összes bevétel	10,167	frt	37	kr.

Kiadás.

1. Kikölcsönözött	770	frt	—	kr.
2. Biztosítási díjakban	4,233	"	57	"
3. Tiszti fizetések	210	"	—	"
4. Vegyesekre	4,604	"	57	"
Összes kiadás	9,818	frt	14	kr.

A tár állása.

1. Kint levő tőke	22,465	frt	--	kr.
2. Kamathátrálék	1,321	"	56	"
3. Előlegezett biztosítási díjak	4,233	"	57	"
4. Pénztári maradvány	349	"	23	"
Összesen	28,369	frt	36	kr.
Ezen tár tartozása	500	"	—	"
Marad	27,869	frt	36	kr.
1898 végén volt	26,244	"	62	"
Szaporodás	1,624	frt	74	kr.

*III. Vay-Mocsáry alaptvány.**Bevétel.*

1. Múlt évi pénztári maradvány	252	frt	85	kr.
2. Visszafizetett tőke	20,188	"	24	"
3. Kamatokból	17,766	"	71	"
Összes bevétel	38,207	frt	80	kr.

Kiadás.

1. Kikölcsönzött összeg	25,550	frt	—	kr.
2. Sárospataki főiskolának	7,000	"	—	"
3. Tiszti fizetések	715	"	—	"
4. Vegyesekre	316	"	80	"
Összes kiadás	33,581	frt	80	kr.

A tár állása.

1. Kint levő tőke	314,308	frt	94	kr.
2. Kamathátrálék	13,220	"	—	"
3. Pénztári maradvány	4,626	"	—	"
Összesen	332,154	frt	94	kr.
1898 végén volt	321,392	"	38	"
Szaporodás	10,762	frt	56	kr.

IV. Teleky-Szeremley alapítvány.*Bevétel.*

1. Múlt évi pénztári maradvány	565	frt	13	kr.
2. Kamatokból	1,213	„	42	„
3. Visszafizetett tőke	580	„	—	„
Összes bevétel	2,358	frt	50	kr.

Kiadás.

1. Kikölcsönzött összeg	570	frt	—	kr.
2. Sárospataki főiskolának	1,000	„	—	„
Összes kiadás	1,570	frt	—	kr.

A tár állása.

1. Kint levő tőke	17,007	frt	—	kr.
2. Kamathátralék	1,123	„	08	„
3. Pénztári maradvány	788	„	55	„
Összesen	18,988	frt	63	kr.
1898 végén volt	18,634	„	95	„
Szaporodás	283	frt	68	kr.

V. Papi özvegy-, árva tár.*Bevétel.*

1. Múlt évi pénztári maradvány	153	frt	98	kr.
2. Visszafizetett tőke	26,023	„	80	„
3. Kamatokból	12,039	„	07	„
4. Részvények után	1,465	„	50	„
Összes bevétel	39,682	frt	35	kr.

Kiadás.

1. Kikölcsönzött	27,640	frt	—	kr.
2. Részvények után	8,592	„	—	„
3. Tiszti fizetések	300	„	—	„
4. Vegyesekre	184	„	80	„
Összes kiadás	36,716	frt	80	kr.

A tár állása.

1. Kint lévő tőke	189,279	frt	18	kr.
2. Kamathátralék	12,590	„	64	„
Átvitel	201,869	frt	82	kr.

Áthozat	201,869	frt	82	kr.
3. Pénztári maradvány	2,965	"	55	"
4. Márkus László alapítvány	12,000	"	—	"
Összesen	216,835	frt	37	kr.
1898 végén volt	198,323	"	02	"
Szaporodás	18,512	frt	35	kr.
Márkus alapítvány	12,000	"	—	"
Valóságos szaporodás	6,512	frt	35	kr.

VI. Szükösi-Hollandi tár.

Bevétel.

1. Múlt évi pénztári maradvány	180	frt	11	kr.
2. Visszafizetett tőke	5,205	"	50	"
3. Kamatokból	8,537	"	71	"
4. Egyházmegyéktől	235	"	35	"
5. Lelkészi fél-jövedelem címén	185	"	41	"
Összes bevétel	14,344	frt	08	kr.

Kiadás.

1. Kikölcsönözött	7,630	frt	—	kr.
2. Szükösöknek	474	"	81	"
3. Segélyezettek	3,371	"	—	"
4. Vegyesek	929	"	50	"
Összes kiadás	12,405	frt	31	kr.

A tár állása.

1. Kint levő tőke	118,128	frt	18	kr.
2. Kamathátrálék	6,025	"	—	"
3. Pénztári maradvány	1,938	"	77	"
Összesen	126,091	frt	95	kr.
1898 végén volt	121,556	"	02	"
Szaporodás	4,535	frt	93	kr.

VII. Tolcsvay-Nagy Gedeon alapítvány.

Bevétel.

1. Múlt évi pénztári maradvány	342	frt	41	kr.
2. Visszafizetett tőke	3,273	"	—	"
3. Kamatokból	1,756	"	10	"
Összes bevétel	5,371	frt	51	kr.

Kiadás.

1. Kikölcsönözött	2,460	frt	—	kr.
2. Segélyekre	1,200	„	—	„
Összes kiadás	<u>3,660</u>	frt	—	kr.

A tár állása.

1. Kint lévő tőke	22,786	frt	—	kr.
2. Kamathátralék	854	„	26	„
3. Pénztári maradvány	1,711	„	51	„
Összesen	<u>25,351</u>	frt	77	kr.

VIII. Alalmazna-pénzek.

1. Bevétel	664	frt	05	kr.
2. Kiadás	<u>664</u>	„	05	„
Maradvány				semmi.

Jelenti továbbá a pénzügyi választmány, hogy a számvévőszék mindezen pénztárakra vonatkozó számadásokat úgy bevételi, mint kiadási tételeikre nézve helyeseknek és okmányokkal igazoltaknak találta, a miért is javasolja, hogy Pataki Sándor egyházkerületi pénztárnoknak az 1899 évi számadásokra nézve a szükséges felmentmény megadassék.

Végül indítványozza pénzügyi választmány, hogy az egyházkerületi pénztárnok kiváló szorgalma és ügybuzgósága, főként pedig időközben nagy mérvben felszaporodott hivatalos teendőire való tekintettel, részére eddigi fizetésén felül, lakbér czímén, évi 200 frt összeg szavaztassék meg, melynek fedezetét a tűzkárbiztosítási pénztár nyújtaná.

Egyházkerületi közgyűlésünk, a pénzügyi választmány jelentésének tudomásul vétele mellett s ennek alapján, a Pataki Sándor egyházkerületi pénztárnok által vezetett 1899 évi számadásokat jóváhagyja és megerősíti s részére a szokásos felmentvényt ezennel megadja, egyidejűleg pedig buzgó és szakavatott működésért neki köszönetet és elismerést szavaz.

Ugyancsak a pénzügyi választmány indítványa folytán közgyűlésünk, a megszorodott pénztárnoki teendőkre való tekintettel, Pataki Sándor egyházkerületi pénztárnoknak eddigi 1400 frt fizetését, már az 1900 évvel kezdődő-

leg évenkénti 200 frt lakbérrel felemelni határozza s eme lakbér-illetményt a tűzkárbiztosítási pénztárból fedezni rendeli.

41. Elnöklő püspökünk felolvasott jelentésében előadja, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1898. évi XIV. törvényczikk alapján egyházkerületünk egyes lelkészei számára már három csoportban, mintegy 62 ezer korona államszegélyt fizetett ki; azon lelkészek részére pedig, akiknek a fizetési kimutatása a miniszteriumban eddig még felülvizsgálható nem volt, egy összegben mintegy 71 ezer koronát utalványozott ki a püspök úr kezeibe. Ezen összeg most a miskolczi takarékpénztárban van elhelyezve. Püspök úr indítványozza, hogy tekintettel kerületünk lelkészeinek nehéz anyagi helyzetére, határozza el a közgyűlés, hogy ezen összeg a lelkészeknek az 1899. évre, a miniszteri intézkedés leérkezése előtt is osztassék ki oly formán, hogy minden lelkész csak $\frac{2}{3}$ -dát kapja meg azon összegnek, a mely számára a múlt évi júniusban tartott Konvent közgyűlésének 9. számú jegyzőkönyvében megállapított; a visszatartott $\frac{1}{3}$ -ad rész pedig szolgáljon esetleges kiegyenlítésére annak a különbözetnek, a mi a konventi megállapítás és a miniszteri kiutalás közt felmerülhet.

Püspökünk indítványát a közgyűlés helyesséssel fogadja s a miniszterium által kiutalt 71 ezer koronának az illetékes lelkészek közt a jelzett módon való kiosztását elhatározza.

42. Olvastatott a sárospataki főiskola Igazgató-tanácsa által 1900 február hó 5—8 napjain Sárospatakon tartott rendes ülés jegyzőkönyvének 5, 6, 15—20. szám alatt foglalt határozatában a főiskola 1899 évi számadásainak megvizsgálásáról, vagyoni állásáról és az 1900 évi költségvetés tervezetéről szóló következő jelentés:

I. Az 1899. évi számadás:

a) közpénztári bevétel .	156·046 frt 10 kr.	
a tápintézeti pénztáré	21·378 „ 06 „	
Összes bevétel .		177·424 frt 16 kr.
A közpénztár kiadása	147·877 frt 75 kr.	
a tápintézeti pénztáré	21·640 „ 89 „	
Összes kiadás .		169·518 „ 64 „
Pénztári maradék 1899 évről . .		7·905 frt 52 kr.

Ezen összegből illeti:

a köz-, képezdei- és Horváth Mária-pénztárt	5-238 „ 22 „
a theol. tanári nyugdíj-pénztárt . . .	1-769 „ 96 „
a volt tanári nyugdíj-pénztárt . . .	897 „ 34 „

Összesen . . . . . 7-905 frt 52 kr.

II. A tőkék állása 1898 év végén . . . 360-187 „ 74 „

III. A tőkék állása az 1898 évvel szemben:

1898 év végén volt . . . . . 350-395 „ 29 „

1899 év végén volt . . . . . 360-187 „ 74 „

Többlet . . . . . 9-792 frt 45 kr.

IV. A tőkék állása az elrendelt tőkésítéssel szemben:

megállapított tőke . . . . . 379-749 frt 92 kr.

elhelyezett tőke . . . . . 360-187 „ 74 „

pénztári készlet . . . . . 7-905 „ 52 „

Hiány . . . . . 11-656 „ 66 „

Ebből a múlt évben kimutatott hiány . . . . . 7-546 „ 07 „

Idei hiány . . . . . 4-110 „ 59 „

Összesen . . . . . 11-656 frt 66 kr.

Miután az idei hiányból, a mi . . . . . 4-110 „ 59 „

3-493 „ 33 „

a Zsindely-féle birtok vételárába fizetett, tehát tőkebefektetés; az 1899.

év hiánya . . . . . 617 „ 26 „

V. Evidentiában tartandó tőke . . . . . 34-914 „ 99 „

VI. Jövedelmező vagyon és teher:

ingatlan . . . . . 646-885 „ 78 „

ingó . . . . . 396-154 „ 26 „

Összesen . . . . . 1,043-040 frt 04 kr.

Teher . . . . . 57-560 „ 33 „

tiszta jövedelmező vagyon . . . . . 985-479 frt 71 kr.

VII. Az 1898. és 1899. évi vagyonmérleg összehasonlítása:

tiszta vagyon 1898-ban . . . . . 982-504 frt 84 kr.

„ „ 1899-ben . . . . . 985-479 „ 71 „

Többlet 1899-ben . . . . . 2-974 frt 87 kr.

VIII. Az 1899-re előirányzott bevételek és kiadások összehasonlítása a tényleges eredménnyel:

bevételi előirányzat	106·839 frt 41 kr.
eredmény	105·680 „ 68 „
kevesebb	1·158 frt 73 kr.
kiadási előirányzat	106·762 „ 53 „
eredmény	100 512 „ 95 „
kevesebb	6·249 frt 58 kr.
bevétel	105·680 „ 68 „
kiadás	100·512 „ 95 „
maradvány	5·167 frt 73 kr.
IX. Az 1900. évi költségvetés előirányzata:	
bevétel	213·557 K. 05 fill.
kiadás	213·018 „ 34 „
maradvány	544 K. 71 fill.
X. A tápintézet 1900. évi költségvetése:	
bevétel	43·424 K. 10 fill.
kiadás	42·532 „ 92 „
maradvány a múlt évekről felmerült deficitiek törlesztésére	891 K. 08 fill.

Egyházkerületi közgyűlésünk az Igazgató-tanács előterjesztéseit jóváhagyólag tudomásul veszi; a beterjesztett számadások eredményét jegyzőkönyvébe foglalja; az 1900. évi költségvetési előirányzatot megerősíti; végre Soltész Ferencz főiskolai pénztárnokot az 1899. évi számadások terhe alól, hű és pontos működésének elismerése mellett, az Igazgató-tanács javaslata alapján és értelmében, a maga részéről is felmenti.

43. A főiskolai Igazgató-tanács ugyanazon ülésének 71. számú határozatával jelenti, hogy Dókus Gyula végrendeleti végrehajtónak és vagyonkezelőnek a Mudrány András hagyatékának kezelésére vonatkozó összes számadását, a főiskolai gazdasági választmány jelentése folytán, átvizsgálta és rendben találta. A hagyaték 1895—1899 évi jövedelme 15,638 frt 90½ kr., mely összeget a végrendeleti végrehajtó 15 drb betéti könyvön átadott. Ez összegből azonban levonandó a hagyatékhoz tartozó bor megvételére kiadott tőke és kamat 10,405 frt 58 kr., így a tiszta jövedelem: 5233 frt 32 kr. A számadás átvizsgálása után Dókus Gyula végrendeleti végrehajtót a

számadás kötelezettsége alól felmenti és néki a hagyaték pontos kezeléseért elismerését és köszönetét nyilvánítja. A gazdasági választmány azon intézkedését, hogy Debreczeni Bertalan főiskolai jogigazgatónak a „Poklos“ szőlő betelepítési költségeire két darab 5233 frt 32 kr. és egy darab 2146 frt 91 kr. értékű betétkönyvet átadott, helyben hagyta. Végre kimondotta, hogy a Mudrány-hagyatékból eddig befolyt és ezután befolyandó összeg a „Poklos“ szőlő betelepítésére fordíttassék, ennek folytán felhatalmazta a főiskolai pénztári hivatalt, hogy a betelepítésre időnként szükséges összegeket elnöki utalványra Debreczeni Bertalan jogigazgatónak fizesse ki.

Egyházkerületi közgyűlésünk az Igazgató-tanács intézkedéseit jóváhagyja, megerősíti, Dókus Gyula végrendeleti végrehajtónak pedig buzgó, pontos működéseért a maga részéről is hálás elismerését és köszönetét nyilvánítja.

44. A főiskolai Igazgató-tanács ugyanazon ülésének 100. számú jegyzőkönyvi határozatával jelenti, hogy megengedte dr. Finkey Ferencz jogtanárnak, hogy előadásait április végén befejezhesse, miután részére a vallás- és közoktatási miniszterium külföldi tanulmányi útra szóló ösztöndíjat utalványozott.

Egyházkerületi közgyűlésünk Dr. Finkey Ferencz vállalkozását elismeréssel, az Igazgató-tanács intézkedését helyesléssel veszi tudomásúl.

45. Ugyanazon Igazgató-tanács Miskolczon 1900 május 15-én tartott rendkívüli ülésének 3. jegyzőkönyvi számú határozatával jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti a sárospataki főiskola előljárósága és Csikai Bálint t.-ladányi lakos között 1889 április 28-án kötött adás-vevési szerződést, melyben a főiskola eladja a t.-ladányi 238. sz. tjkben 561/b. hlyrsz. alatt foglalt ingatlanát Csikai Bálintnak 88 frt vételárért.

Egyházkerületi közgyűlésünk a felterjesztett szerződést, miután a vevő a vételárat kifizette, jóváhagyja és megerősíti.

46. A sárospataki főiskola Igazgató-tanácsa 1900 febr. 5—8. napjain tartott ülésének 50. számú határozatával jóváhagyás és megerősítés végett felterjeszti: a) a sárospataki főiskola részéről özv. Mudrány Jánosné, szül. Bekény Francziska, javára kiállított nyilatkozatot, melyben a főiskola megengedi,

hogy a bodrog-keresztúri 198. sz. tjkben 399. é 571. hlyrsz. alatt foglalt ingatlanok tulajdonjoga felerészben özv. Mudrány Jánosné javára kebeleztessék be a bemutatott vázlatrajz szerint, miután ezen felerész tulajdonjoga tévesen kebeleztetett be Mudrány András, mint a főiskola jogelődje javára; b) a sárospataki főiskola és özv. Mudrány Jánosné között kötött adás-vevési szerződést, melyben a főiskola eladja a bodrog keresztúri 188. sz. tjkben 399. hlyrsz. alatt foglalt belsőségnek őt illető felerészét 600 korona vételárért.

Egyházkerületi közgyűlésünk a bemutatott nyilatkozatot, a mellékelt vázlatrajzot és az adás-vevési szerződést jóváhagyja és megerősíti.

47. Olvastatott a sárospataki főiskola Igazgató-tanácsa által f. év és hó 15-én Miskolczon tartott rendkívüli ülés 2. számú jegyzőkönyvi határozata, melyben a vallás- és egyh. tud. kar, illetőleg az akadémiái szék javaslata alapján kéri az egyházkerületi közgyűléstől, hogy Warga Lajos theol. tanár részére, betegeskedése miatt, egy évi szabadságot adjon és ez időre tantárgyainak előadásával *Rohoska József*, s.-a.-újhelyi segédlelkészt, a ki akadémiái tanulmányait a sárospataki főiskolában jeles eredménnyel végezte, ott theol. segédtanár volt, később 2 évet az utrechti egyetemen az egyháztörténelmi tudományok tanulmányozásával töltött s kinek theol. magántanári vizsgája már folyamatban van, bizza meg, *mint helyettes tanárt.*

Egyházkerületi közgyűlés őszinte részvétellel értesül Warga Lajos theol. tanár betegeskedéséről; részére az ajánlott egy évi szabadságot készséggel megadja. Helyettes tanárnak az ak. szék és az Igazgató-tanács ajánlata tolytán Rohoska József, s.-a.-újhelyi segédlelkészt évi 2400 kor. fizetéssel megválasztja, s utasítja őt, hogy állását f. é. szeptember hó 1-én foglalja el; az esetleg megüresedő tanszék végleges betöltéséről pedig később intézkedik.

48. A sárospataki főiskolai Igazgató-tanács jelenti, hogy a Kolener József s.-a.-újhelyi örökhatározó által tett 590 frtos hagyomány a főiskola pénztárába immár befolyt s hogy emez alapítvány rendeltetése az alapító akaratának megfelelőleg meghatározottat.

Az Igazgató-tanács ezen jelentése helyeslő tudomásul vétetvén, Kolener József nemeslelkű hagyományozó emléke jegyzőkönyvileg megörökíttetni rendeltetik.

49. Ugyanazon Igazgató tanács jelenti, hogy Jablonovszky József, a főiskola egykori növendéke a tápintézet részére 25 frtos alapítványt tett.

Közgyűlésünk ezen jelentést örvendetes tudomásul veszi s a nemeslelkű adományozónak hálás köszönetét nyilvánítja.

50. Ugyanazon Igazgató-tanács jelenti, hogy a Csőke Lászlóné, szül. Szemere Amália által a tápintézet részére tett 1000 frtos alapítvány a főiskola pénztárába befizettetett s hogy ezen alapítványnak a kamatok tőkésítése által 1500 frtra leendő kiegészítése lett elhatározva.

Az igazgató-tanácsnak ezen jelentése helyeslő tudomásul vétetik, egyszersmind pedig Csőke Lászlóné, szül. Szemere Amália, nemeslelkű alapítónak emléke jegyzőkönyvileg megörökíttetni rendeltetik.

51. Ugyanazon igazgató-tanács jelenti, hogy Oelberg Károlyné, előbb Böszörményi Józsefné, szül. Tomcsányi Emilia, a főiskola részére 400 frt hagyományt tett, mely összeg a közpénztári tőkék közé lett bejegyezve.

Örvendetes és helyeslő tudomásul vétetik s a nemeslelkű hagyományozó emléke jegyzőkönyvileg megörökíttetni rendeltetik.

52. Ugyanazon igazgató-tanács jelenti, hogy csabacsüdi Dókus Gyula cs. és kir. kamarás, a sárospataki ev. ref. főiskola világi algondnoka és neje hadusfalvi Spillenberg Zsófia úrnő a főiskola részére 1000 korona alapítványt tett, a mely alapítványi tőke kezelése és rendeltetése az alapítók által egyidejűleg kiállított alapító levél értelmében szabályoztatott.

Közgyűlésünk ezen jelentést örvendetes tudomásul veszi s ezzel egyidejűleg a nemeslelkű alapítóknak hálás köszönetét és elismerését nyilvánítva, nemes tettüknek jegyzőkönyvi megörökítését elrendeli.

53. A sárospataki főiskola akadémiai tanári kara, az ak.

szék 1899 nov. 18-dik napján tartott ülésére beadott indítvány alapján, a gazdasági választmány és főiskolai igazgató-tanács útján, azzal a kérelemmel járul kerületünk közgyűléséhez, hogy az akadémiai tanárok fizetését, a mely most a lakáspénzzel együtt 1600 frtra megy, az egyházi törvények 489-ik § a értelmében, 1800 frtra, mint a törvényben megállapított minimumra felemelni kegyeskedjék.

A gazdasági választmány, tekintettel arra, hogy a főiskolai pénztár az özv. Fráter Sándorné részére járó évi 2000 kor. fizetési kötelezettsége alól az 1902-ik évben megszabadul, s tekintettel arra, hogy a királyhegyi szőlő már az 1903-ik évben a főiskola használatába visszajut s így a főiskola jövedelme a közel jövőben tetemesen növekedni fog: ajánlja, hogy a főiskolai tanárok fizetésének rendezése már most kezdessék el.

Az igazgató-tanács az akadémiai tanárok kérését az egyházi törvények alapján állónak tartja ugyan, — de a kellő fedezet hiánya miatt, — a fizetés rendezését, az idősebb tanárokon kezdve, akkor véli csak megvalósíthatónak, a mikor a gazdasági választmány által megjelölt jövedelmi forrás a főiskolának tényleg rendelkezésére fog állani.

Egyházkerületünk közgyűlése beható s a tárgyat minden oldalról megvilágító tanácskozás után kimondja, hogy a sárospataki akadémiai tanári kar kérelmét jogosnak s egyházi törvényeinkben gyökerezőnek tartja, s fizetésöket már a jövő 1901-ik évre az 1800 frtos minimumra felemelni óhajtja; mivel azonban annak eszközölhetése végett a főiskola költségvetésében megfelelő fedezetet nem lát: utasítja a főiskolai igazgató-tanácsot, hogy jövő évre, a főiskola költségvetésének szükségleti részébe a fizetésemeléshez s illetőleg a gimnáziumi tanárok fizetésének rendezéséhez is megkivántató összeget illessze be, s a netalán mutatkozó hiány miként leendő fedezhetőse iránt egyházkerületünkhöz javaslatot terjeszzen, hogy így egytetemes konventünk felhívásának is lehetőleg elégtétessék.

54. Olvastatott a *sárospataki ev. ref. főiskolai igazgatóság jelentése*, a mely szerint Sárospatakon az 1899/1900-ik iskolai évet befejező vizsgálatok június 19-től bezárólag július 2-ig fognak megtartatni, az évzáró ünnepély pedig június 24-én lesz.

Tudomásúl vétetik.

55. *Dr. Kovács Gábor, a miskolczi ev. ref. főgimnázium igazgatója* jelenti, hogy a jelen évi országos költségvetés az állammal kötött szerződés maximális összege, évi 15 ezer frt segély, a főgimnázium számára már biztosított, a tanári kar fizetése az ott megszabott fizetési osztályok szerint rendezve van. Az 1820 frttal nyugdíjazott Finkey József tanár helye több pályázó közül Vértesi Sándor, volt egi főgm. tanárral töltetett be s ez évi sikeres munkálkodásától tétetett függővé további véglegesítése. A reformáció emlékűnepe okt. 31-én ünnepélyességgel megtartatott. Géresi Kálmán debreczeni tanker. főigazgató április havában meglátogatta a tanintézetet s a tapasztaltak felett teljes megelégedését nyilvánította. Ez iskolai év folyamán ajándékoztak az iskolának: a miskolczi takarékpénztár 200 frtot, a miskolczi takarékegyelet 100 frtot, a borsod-miskolczi hitelbank 50 frtot, a borsodmegyei takarékpénztár 10 frtot, Fleischer Ferencz 25 frtot. Számadások es költségvetések a miniszterium által jóváhagyattak.

Jelentés tudomásul vétetik.

56. *Bodor István, a rimaszombati egyesült protestáns főgimnázium igazgatója* jelenti, hogy a tanügyi kormány e tanintézet részére a 200,000 korona építkezési kölcsön fedezésére szükséges törlesztési részleteket engedélyezte, az igazgatótanács az új tanépület számára már vásárolt egy 3240 □öl területű telket, mely a város legmagasabb és legegészségesebb pontján fekszik, 26,220 koronáért. A mostani tanépület, ha illendő áron eladható nem lesz, internátusnak fog berendeztetni. A tanügyi kormány az eddig élvezett 14,000 kor. államszegélyt beszüntetvén, az újabb szerződés értelmében, május 2-án 32,000 korona évi fentartási segélyt utalványozott. Özv. Csider Lászlóné, szül. Dapsy Ema 2000 korona alapítványt tett boldogult férje emlékére. Ez alapítvány kamatait évről-évre két szegénysorsú, jó magaviseletű ev. ref. tanuló fogja kapni.

Jelentés örvendetes tudomásul vétetik.

57. *A rimaszombati egyesült protestáns főgimnáziumról beadott jelentéssel kapcsolatban indítványoztatott, hogy mivel egyházkerületünk elnöksége a rimaszombati főgimnázium felett felügyeleti jogát nagymérvű elfoglaltatása és a távolság miatt mindenkor kellő módon nem gyakorolhatja, a gömöri ev. ref. egyházmegye részére, ezen iskola ügyeinek intézése körül némi felügyeleti jog biztosíttassék.*

A középiskolák igazgatását, egyházi törvényeink 478 §-a az egyházmegyék mellőzésével közvetlenül az egyházkerületek hatáskörébe utalja ugyan; mivel azonban ugyanazon egyházi törvények 483 §-a alapján a kerület a gimnáziumi oktatásra való felügyeletről belkörüleg is intézkedhetik: kerületi közgyűlésünk a felhozott okoknál fogva megbizza a gömöri ev. ref. egyházmegye esperesét, hogy mint egyházkerületünk megbízottja és képviselője a rimaszombati egyesült prot. főgimnáziumban a vallásvizsgákon mindenkor jelen legyen, a vallástan oktatását évközben is ellenőrizze vagy kiküldött helyettese által ellenőriztesse, s tapasztalatairól egyházkerületünknek időről-időre jelentést tegyen.

58. Olvastatott a *miskolczi felsőbb leánynevelő intézet felügyelő bizottságának* 1900. év április 8-án tartott ülésében felvett 1 számú jegyzőkönyve, melyben pártolólág terjeszti fel *Balló Adélnak*, az intézet segédnevelőjének a folyamodványát eddigi fizetésének, 400 koronának 600 koronára való felemelése iránt.

Egyházkerületünk a felügyelő bizottság jelentéséből arról győződve meg, hogy Balló Adél, intézetünknek már évek óta egyik hű, buzgó és lelkiismeretes munkása, a felügyelő bizottság ajánlásához hozzájárul, s fizetését e jelen iskolai évtől kezdve 600 koronára felemeli s azt a folyó évi pénztár terhére utalványozza s jövőre a rendes költségvetésbe felvétetni határozza.

59. Ugyanazon *felügyelő bizottság* 2 sz. jegyzőkönyvében indítványozza, hogy *Tóth Pálnak*, miskolczi felsőbb leánynevelő intézetünk igazgatójának törzs fizetése 400 koronával emeltessék fel.

Egyházkerületünk közgyűlése, méltányolva azt a hű, buzgó és fáradhatlan tevékenységet, amelyet Tóth Pál, leánynevelő intézetünk igazgatója, ezen intézet felvirágoztatása körül közel 30 év óta kifejtett, rendes törzsfizetését, e jelen iskolai évtől kezdve, 400 koronával felemelni határozza.

60. Egyházkerületünk 1898. évi tavaszi közgyűlésének 36. sz. jegyzőkönyvében, Tóth Pál leánynevelő intézeti igazgató részére, 200 frt személyi pótlékot állapított meg.

Tóth Pál intézeti igazgató fizetése, a jelen közgyűlés 59. számú határozata szerint más-ként levén rendezve, fizetéséből az 1898. évben megállapított 200 frt személyi pótlék töröltetni rendeltetik.

61. *Leánynevelő intézetünk felügyelő-bizottsága* f. évi április 8 diki üléséből a következő *jegyzőkönyvi határozatot* (3. sz.) terjeszti közgyűlésünk elé:

Elnöklő püspök úr előadja, hogy *Tóth Pál* az intézet igazgatója a „Sárospataki Lapok“ folyó évi 11-ik számában egy figyelemre méltó, meleg hangú czikket írt, a főtiszteletű egyházkerület s a nagytiszteletű egyházmegyék figyelmébe ajánlva azt. Ebben a czikkben felhívja az egyházkerület és az egyes egyházmegyék figyelmét, hogy minden lehető áldozattal, buzgósággal oda kell törekednünk, hogy miskolczi felsőbb leányiskolánk *ötödik, hatodik osztályát* már a legközelebbi jövőben létesítsük, a mely intézkedés által intézetünk I-ső rendű felsőbb leányiskolává emelkedvén, a szülők jogos igényeinek, de az állam követelésének is eleget teszünk, a mely már a közel jövőben egységessé kívánja tenni a felsőbb leányiskolákat s ilyenekül csakis a *hat osztályú* intézeteket ismeri el. Ez által iskolánk tekintélyét is emelni fogjuk, melynek hatodik osztályából az államnak ide vonatkozó 1887. évi 28,989. számú miniszteri rendelete alapján, — föltéve, hogy a növendékek jó sikerrel végezték azt, a neveléstanból is előkészületet nyertek, életöknek 16 évét betöltötték s a tanítónői pályára egészségileg is alkalmasak: a tanítónőképző intézet III-ik osztályába felvételi vizsgálat nélkül fölvehetők.

Az illető czikk írója egy más, nagy fontosságú, de már meszszebb jövőben kivihető kérdést, illetve tervet fejteget, t. i. egy egyházkerületi, Miskolczon a felsőbb leányiskolával szerves összefüggésben levő tanítónőképző intézet felállítását, mely tehetséges, szegény sorsú leányaink előtt nyitna biztos kenyérkereseti pályát, nevelvén, erősítvén protestáns, közelebről református egyházi érdekeinket.

Felügyelő-bizottság örömmel veszi tudomásul püspök úr előterjesztését, a melyben egyházkerületi felsőbb leányiskolánk s református felekezeti érdekünk erősödését, intensivebb hatását látja jövőbben s mivel miskolczi felsőbb leányiskolája 6 osztályúvá emelését maga is óhajtja,

szükségesnek tartja: megbízza Tóth Pál intézeti igazgatót, hogy ebben a fontos kérdésben kimerítő s a tavaszi kerületi közgyűlésre fölterjesztendő *emlékiratot készítsen.*

A tanítónőképző intézet tervét illetőleg, annak lehető létesítését felügyelő-bizottságunk elvben nem ellenzi; de most az ötödik és hatodik osztályok szervezését elégnék tartja s véleményezi, hogy a tanítónőképző intézet jövőben lehető létesítése egyházkerületileg a hivek figyelmébe ajánlandó s annak alapjára gyűjtés indítandó.

E jegyzőkönyvben említett s beadott emlékirat a következő:

Főtiszteltű Egyházkerületi Közgyűlés!

Miskolczi felsőbb leánynevelő intézetünk multja, fokozatos fejlődése, életképessége, jelenlegi virágzó állapota önként annak jövőjét juttatják eszünkbe abban az alakban, azon a színvonalon, a melyben és a melyen kell lennie, hogy teljesen megfeleljen az annak a nagy erkölcsi erőnek, tekintélynek, melyet az egyházkerület képvisel; az általános, a magasabb műveltség követelményének; a nemzeti nőnevelés iránt az állam részéről méltán támasztott igényeknek.

Református, egyetemes egyházunk s ebben első sorban tisztán-
 inneri egyházkerületünk, megértve mindig idejében a kor intó szavát, fennen lobogtatta a haladás zászlóját. Protestáns, nemzeti nőnevelésünk nagyérdekű ügyében is a mi kerületünk volt az első, a mely a felsőbb leánynevelést már nem egyes egyházak belügyének hagyta meg, hanem kerületivé emelte azt s ma már példáját követve, a két testvérfelkezet különböző helyeken, a soha ki nem apadó protestáns buzgóság kútfejéből merítve, egymás után állítja fel magasabb fokú leányiskoláit, szolgálva első sorban a protestáns érdekeknek, vele együtt az élet gyakorlati érdekeinek is, megélhetést biztosítván a kenyérkereseti pályák, állások elnyerhetése által.

Miskolczi, kerületi felsőbb leányiskolánk fentebb említett multja, kedvező földrajzi, vidéki viszonya, Miskolcz város nagy, forgalmi, de kulturális haladása, mindenek felett egyetemes református egyházunk, ebben kerületünk felekezeti érdeke szent kötelességünkké teszik, mint a főtiszt. egyházkerület által bizalommal megajándékozott felügyelő-bizottsági tagoknak, hogy a miskolczi leánynevelő intézet szellemi és anyagi érdekei felett híven őrködve, annak jövőjéről gondoskodjunk s azt a főtiszt. egyházkerület nagybecsű figyelmébe, erkölcsi és anyagi pártfogásába ajánljuk.

Az idő teljesen megértett arra, hogy miskolczi II-od fokú, vagyis

négy osztályú leánynevelő intézetünk I-ső fokú, vagyis hat osztályú felsőbb leányiskolává emeltessék.

Most keletkező, felekezeti felsőbb leányiskoláink, mint a milye- nek a pápai, a nagyváradi, a nyiregyházi mind oly alapon szervezkednek, hogy azokat hat osztályúvá fejlesztésük, internátussal berendezve. Minden vonalon buzgósággal, áldozatkészséggel tanácskoznak, terveznek a magasabb leányoktatás érdekében, a melyben a felekezeti érdekek megóvását, előmozdítását látják. Meggyőződéssé vált a vélemény, hogy a nőt, ki természet szerint legigazabb nevelője a családnak, abban a szellemben kell nevelni, a melyet fiainktól és leányainktól várunk méltán a jövőben. Megállapodni nekünk sem lehet, nem szabad, a kik eddig például szolgáltunk másoknak, annival inkább, mivel az állam is azzal a tervvel fejleszti a felsőbb leányoktatást, hogy egységes hat osztályú leányiskolák legyenek, vagyis csak az ilyeneket ismeri el felsőbb nőnevelő tanintézeteknek.

De a mindennapi élet a tapasztalat, a gyakorlat s a fentebb kenyérkereső pályák hangosan követelik azt.

Rendes körülmények közt 14—15 éves korában végzi a leányka intézetünk negyedik osztályát. Sokkal inkább gyermek még, hogy sem a háztartásban tevékeny részt vegyen. A szülő szívesen taníttatná, neveltetné tovább, de nincs megadva a mód, az eszköz. Nehány elmegy az ipartanműhelybe, néhány a női kereskedelmi tanfolyamra. Kevés perczent a tanítónőképző intézetet keresi föl, hová azonban meg van nehezítve a föl vétel még ily zsenge korban, úgy szintén a pösta- és táviró hivatalnál.

Hat osztályú felsőbb leányiskolát végzett növendékek előtt hamarabb nyílik meg a kenyérkereső pálya; — sőt az állam még eddig azt a kedvezményt is biztosította, hogy a hat osztályt végzett növendékek egyenesen mehettek a tanítónőképző intézet harmadik osztályába.

De van egy eddig kevésbé említett és talán csekélynek ítélt érdek, a mely az ötödik és hatodik osztály szervezését sürgeti és kötelességünk-ké teszi. Ez a túlterhelés kérdése. Most ugyanis egyes tantárgyakból ugyanannyit tanítunk a négy osztálynak, a mennyit kellene a hat osztályú I-ső rendű iskolában tanítanunk, mivel negyedik osztályt végzett növendékeinknek valami bevégezett, teljesebb egészlet alkotó ismeretet kívánunk adni. Míg, ha hat osztályunk lenne, ezt a tananyagot megosztanánk még a két felsőbb osztály között.

A hat osztályú felsőbb leányiskola szervezését azonban össze kell kötni, — ismét egyházkerületünk javára, általános protestáns érdekeink szempontjából *tanítónőképző intézettel*, melybe négy, illetőleg

hat osztályú leánynevelő intézetünk növendékeinek belépése biztosítva lenne s oly jutányos feltételek mellett, a melyek lelkeszeinkre, tanárainkra és tanítóinkra nézve elviselhetők, kedvezményesek lennének.

Igy a főtiszt. egyházkerületnek lenne egy főiskolája ismét a nőnevelésre nézve, mely nemcsak hitfelekezeti érdekeinknek újabb erőssége, vára, de szegényebb sorsú családaink leánygyermekéinek valódi kenyeret adó intézménye lenne.

A mi a kivitelt, a szervezést, a fölszerelést, illetőleg az építkezést s az ezekkel járó költséget, kiadást illeti, ezekre nézve most még csak tájékoztatóul van szerencsénk a főtiszt. Egyházkerület elé a következőket fölterjeszteni :

A felsőbb leányiskolák és a tanítónőképző intézetek mostani szervezete olyan, hogy az általunk tervezett *ötödik* és *hatodik* osztályok a tanítónőképzők *első* és *második* osztályának is megfelelnek; így, a midőn felsőbb leányiskolánk *ötödik* és *hatodik* osztályait létesítjük, ugyanakkor létesítettük a *tanítónőképző intézet első* és *második* osztályát, mely utóbbiból a harmadik osztályba, az államnak ide vonatkozó 1887. évi 28,999. számú miniszteri rendelete értelmében, — feltéve hogy a növendékek sikerrel végezték azt, a neveléstanból is előkészületet nyertek s életök 16-ik évét betöltötték s a tanítónői pályára egészségileg is alkalmasak: felvételi vizsga nélkül fölvehetők.

A tanerők számát illetőleg, az állami felsőbb leányiskolák 1888. évi szervezete ide vonatkozó pontja azt mondja: „a rendes tanerők száma, az igazgatón kívül, nem lehet kisebb a fennálló osztályok számánál.“

Egyházkerületünk miskolczi felsőbb leányiskolájánál az igazgatón kívül négy rendes tanerő van, így az állam kívánalmának megfelel. Ha intézetünket 6 osztályú, I-ső rendű felsőbb leányiskolává emeljük, az igazgatón kívül, legalább 6 rendes tanerő szükséges. Így nekünk két rendes tanerőt kell majd beállítani, kik közül egy férfi, középiskolai, a másik nő, legalább polgáriskolai tanképesítéssel bírjon.

Tervünk keresztülvitelénél két főtényező: a pénz, a melylyel és a hely, a melyen építkezni kell.

A pénzre nézve azt véleményezzük, hogy:

1. Minden egyházmegye tegyen alapítványt, fele részben az iskola, fele részben az internátusra nézve.
2. A főtiszteletű egyházkerület terjeszsze ki pártfogását segélynyújtása által.

3. Kerestessék meg a főtiszteletű és méltóságos Konvent, hogy a leánynevelést a missiói tárgyak közé sorozván, évenként a domesztikából megfelelő segélyben részesítse az internátussal összekötött felsőbb leányiskolákat.

4. Intézzen a főtiszteletű egyházkerület feliratot a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz állami segélyadás végett.

5. Kerestessék meg Borsodmegye, Miskolcz városa, hogy a mint segélyezte a miskolczi református főgimnáziumot, terjessze ki jótékonyágát a miskolczi felsőbb leányiskolára is, a mely a főgimnázium után legrégebben szolgálja úgy a megye, mint a város nevelési érdekeit.

6. Felszólítás intézendő hitsorsosainkhoz, hogy a kiket Isten anyagi javakkal megáldott, áldozzanak arra az általános jótékony-ságot terjesztő, illetőleg gyakorló intézményre, mely az egyháznak és hazának fog nyújtani gazdag kamatot.

Szóval tenni, hatni kell minden irányban.

Az építkezésre nézve véleményünk az, hogy az ötödik, hatodik osztály tantermeinek adassék át a mostani elemi tanító lakása. Ez természetesen önként azt vonná maga után, hogy az elemi tanító és családja számára lakásról kellene gondoskodni a városban.

Költségvetésünket tisztelettel mellékeljük, kérvén a főtiszteletű egyházkerületet, méltóztassék már most átengedni nekünk az intézet rendes évi jövedelme gyanánt azt az összeget, mely az egyházak által befizetett tüzkárbiztosítási díjak és Fonciére biztosító intézetnek kifizetendő díj közötti különbözetből előáll.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! Protestáns egyetemes, — ebben református egyházunkra oly válságos idő jött, hogy annak minden egyes üterébe egészséges vért kell adnunk, hogy az megerősítse a testet, megelevenítse a szellemet. Tennünk kell serényen, buzgósággal s együttes erővel és nem kételkedve, kétségkedve, vagy épen kétségbeesve panaszkodni összetett kezekkel.

Meg vagyunk győződve, hogy magasabb nőnevelésünknek egyházkerületenként való rendezése, virágzásra emelése, a midőn egyetemes egyházunk életébe új erőt önt, annak jövője épületét is szilárdabbá teszi, a leggyöngédebb erkölcsi szálakkal fűzvéen össze a családokat egyházzal és iskolával, a melyekben le van téve a jövő élet üdve, boldogsága.

Midőn kerületi felsőbb leányiskolánk jövőjére vonatkozó emlékiratunkat a főtiszt. egyházkerület kegyes jó indulatába ajánljuk, mély tisztelettel maradunk

Miskolcz, 1900 május 14-én

a főtiszteletű egyházkerületnek alázatos szolgálói:

a miskolczi felsőbb leányiskola felügyelő-bizottsága tagjai.

Ezeknek nevében:

Tóth Pál,
az intézet igazgatója.

Kun Bertalan,
ev. ref. püspök.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület miskolczi felsőbb leányiskolája 5., és 6-ik osztályának költségvetése.

I. Kiadás.

1. Egy rendes tanár fizetése	2400 kor.
2. Ugyanennek lakpénze	600 „
3. Egy rendes felsőbb leányiskolai tanítónő fizetése	1600 „
4. Ugyanennek lakpénze	400 „
5. Egy rendes rajztanár fizetése	1600 „
6. Ugyanennek lakpénze	400 „
7. A református vallástanár fizetése	200 „
8. Az énektanár fizetése	200 „
9. A felsőbb leányiskolával kapcsolatos elemi tanító lakáspénze kárptólásául	600 „
10. A 5- és 6-ik osztályok fölszerelése	1200 „
11. Ezeknek az osztályoknak fűtése és világítása	300 „
12. Egy szolgáló fizetése	100 „

Összesen: 9600 kor.

Mely összegből az egyszersmindenkorra tett fölszerelési (10. sz.) tételt levonván, évenkénti kiadás lenne . . . . . 9000 kor.

Ha a fentebbi összeghez még hozzá vesszük az elemi tanítói laknak átalakítását, az összeget 10000 kor., azaz tízezer koronára tehetjük.

II. Fedezet.

1. Osztályonként egy előre 20—20 tanítványt számítva s egy növendék után 60 kor. évi tandíjat számítva . . . . . 2400 kor.

2. Az egyházak által befizetett tűzkárbiztosítási díjak és a Foncière biztosító-intézetnek kifizetendő díj közötti különbözet	4000 kor.
Összesen:	6400 kor.
Hiány:	3600 „

Miskolcz, 1900 május 14.

Tóth Pál,
az intézet igazgatója.

Kun Bertalan,
ev. ref. püspök.

Ugyanebben a kérdésben a tornai egyházmegye a következő indítványt terjeszti be:

Olvastatott egyházmegyénk lelkészi értekezlete által 1900 ápr. 4-én Tornán felvett jegyzőkönyvének 6-ik pontja, melynek értelmében lelkészi értekezlet azon indítványt terjeszti elő, miszerint a nőnevelés fejlesztésére, s a prot. buzgóság élesztésére, az ultramontanizmussal folytatott küzdelem sikeres megvívására szükséges, hogy nőink is a sorompóba álljanak s ő bennük is támaszt keressünk, — de meg hogy a napról-napra fokozódó tanító hiányon is segítve legyen: kérje fel az egyházmegye a főtiszt. egyházkerületet, hogy egy Miskolczon felállítandó „Tanítónőképző intézet“ felállítását egyetemes prot. szükségletnek tartván, írjon fel a Konventhez, hogy

1. Miután a zsinati törvények 258. §-a szerint az egyházi közalapnak rendeltetése „egyházunk megerősödésére és fejlődésére szolgáló azon célok megvalósításának elősegélése, melyeket az egyes egyházmegyék és egyházkerületek saját erejükből megvalósítani nem képesek“: — a Konvent ezen cél megvalósítására a minden egyházkerületben felállítandó „Tanítónőképző intézet“ alapjára, majd később fölsegelésére az egyházi közalaptól szavazzon meg évenként legalább 20,000 koronát.

2. Fölkérendő az egyházkerület, hogy vegye fel évenként a hirdetendő intézetek közé a miskolczi „Tanítónőképző“-alapot, s az egyházakban Húsvét és Pünköst második napján ezen alapot hirdessék s Pünköstkor, mint a keresztyén anyaszentegyháznak emlékünnepén bocsásson ki a főtiszt. egyházkerület libellusokat a kegyes adományok bejegyzésére.

3. Utasítandók az egyházlátogatók, hogy az egyházakban való megjelenésök alkalmával a kegyes adományok beszédésénél a nemes cél érdekében fokozottabb s bővebb adakozásra hívják fel a presbitériumokat.

4. Szóltassék fel minden egyházmegye, miszerint a nemes cél érdekében emelje határozattá, hogy attól az évtől kezdve,

mikor államsegély útján minden lelkész fizetése 1600 koronára felemeltetett, — vagy még előbb is — e célra évenként minden lelkész legalább 4 koronát fizet az egyházkerület pénztárába.

5. Addig is, míg ez megtörténnék, a kik kedvező anyagi körülmények között élnek, önként nyújtandó áldozataikkal segítenék elő e magasztos czélt.

6. Egy általános, a társadalom minden osztályára kiterjedő mozgalom indítandó meg, hogy a kunyhótól a palotáig mindenki, a ki valóban s nemcsak névleg kálvinista, lerakhassa a mi Sionunk szeretett egyházunk megerősítésére a maga filléréit.

Egyházmegyei közgyűlés a lelkészi értekezletnek ezen indítványát örömmel elfogadja, magáévá teszi s a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés figyelmébe melegen ajánlja.

Kerületünk a beterjesztett jegyzőkönyvben és emlékiratban s a tornai egyházmegye indítványában, kétségen kívül olyan fontos, s nagy horderejű eszméket lát felvetve, amelyeknek megvalósíthatása, intézetünk teljes felvirágoztatása és a lehető legmagasabb fokra emelése szemponjából, kerületünknek legbensőbb óhajtását képezi.

Mivel azonban, ez ügyben, a felvetett kérdés sokoldalú megfontolást igénylő természete s nehézségei miatt nyomban határozatokat hozni nem igen volna sem lehetséges, sem kívánatos: közgyűlésünk az emlékiratot és indítványt tárgyalás és vélemény-nyilvánítás végett előbb leteszi az egyházmegyékhez, azzal az utasítással hogy azok az őszi gyűléseiken leendő megbeszélés után, megállapodásuk eredményét kerületünkre terjeszszék fel, s egyúttal megbizsa a közalap ügyében kiküldött esperesekből és gondnokokból álló bizottságot, egyéb feladata mellett azzal is, hogy a beérkezendő jelentések és indítványok alapján e tárgyban, a jövő tavaszi közgyűlésünkre kimerítő véleményes javaslatot adjon be.

62. Kerületünk tanügyi bizottsága 1900. év május 15 én Miskolczon tartott ülésének 1. számú jegyzőkönyvében jelenti,

hogy a közoktatásügyi m. kir. miniszterium által 1898-ban kiadott *iskolai rendtartási naplót* három tagú küldöttsége által megbíráltatta, a bírálattal tisztelettel betérjeszti, s az abban foglalt véleményes javaslat alapján ajánlja, hogy ha az általunk eddig használt táblázatokból a raktáron levő készletek elfogynak, kerületünk is némi javítással, s a pontos vezetésre kötelező határozat kimondásával, a miniszterium által kiadott iskolai rendtartási naplók használatát léptesse életbe.

Kerület a tanügyi bizottság javaslatát magáévá teszi, s a közoktatásügyi m. kir. miniszterium által 1898-ban kiadott iskolai rendtartási naplók használatát jövőre nézve kötelezőnek kimondja, s felhívja a „*Sárospataki irodalmi kört*“, hogy a régi mintákból többet ne nyomasson, hanem ha a meglevő készlet azokból elfogy, a bizottság észrevételeinek figyelembe vételével, a miniszteri minták szerint nyomtatandó táblázatokkal fedezze a szükségletet.

63. Olvastatott az erdélyi ev. ref. egyházkerület igazgató tanácsának püspökünkhöz intézet átirata (1233/1900 sz.) a melyben a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1899. április hó 11-én 1185 elnöki szám alatt kelt ama körrendeletét, a mely az erdélyrészi róm. kath. püspök hivatalos címzését, a történeti és törvényes alap mellőzésével „*erdélyi püspök*“ elnevezésben állapítja meg, nem csak speczialis erdélyi szempontból, de általában prot. felfogásból kiindulva is, törvénytelennek itéli; egyszersmind pedig e tárgyban készített s a sérelmet okmányokkal igazolt *felvétel*nek megküldése mellett, arra kéri püspökünket, hogy a közérdekű kérdést a vezetése alatt álló egyházkerület legközelebbi ülésében tárgyalatni és odahatni szíveskedjék, hogy a mindnyájunkra sérelmes rendelet visszavonása, s illetőleg az erdélyi ev. ref. igazgatótanács felterjesztésének kedvező elintézése végett a tisztáninneri ev. ref. egyházkerület is irjon fel a vallás és közoktatásügyi miniszterhez.

Egyházkerületi közgyűlésünk a testvér egyházkerület igazgató tanácsával egyetértőleg vallja, hogy az „*erdélyi püspök*“-czimnek a gyulafehérvári róm. kath. püspök számára való lefoglalása minden más egyházra és így ev. ref. anyaszentegyházunkra is *sérelem* s a mai viszonyok között különösen is alkalmas olyan félreértések

támasztására, a mikre erdélyrészi testvéreink egész nemzetünkre nézve áldásos multjokkal és jelenökkel teljességgel rá nem szolgáltak s olyan felekezeti nyugtalanság előidézésére, a mi semmiféle állami bölcseséggel és nemzeti közérdekkel össze nem egyeztethető. E meggyőződésében nemcsak testvéri, de hazafias kötelességének is ismerné az erdélyi ev. ref. egyházkerület igazgató tanácsának a kivánt módon való támogatását, ha nem tudná, hogy e nagy fontosságú tárgyban egyetemes egyházunk törvényes képviselője, a konvent már megtette a szükséges lépéseket, a melyeknek eredményét bevárandónak véli, azzal a hozzáadással azonban, hogy ha — a mi alig hihető — az illetékes válasz, vagy intézkedés ev. ref. egyházunkat ki nem elégíthetné és a törvényes jog és igazság igényeinek meg nem felelne: tisztáninni ev. ref. egyházkerületünk tudni fogja kötelességét.

64. Olvastatott a székesfehérvári „*Vörösmarty kör*”-nek 1899. évi szept. hó 3-án kelt s püspöki hivatalunkhoz f. évi márczius 9-én érkezett „*felhívás*”-a, a melylyel a nevezett kör válaszmánnya, jelezvén a *Vörösmarty Mihály* százéves születési fordulójának közeledését s méltó hódolattal érintvén a nagy költő halhatatlan érdemeit, meghívja egyházkerületünket is a Kápolnás-Nyéken és Székesfehérvárott folyó év december 1-én a százéves évforduló alkalmából tartandó ünnepélyekre s kérdezi egyszersmind, hogy mily módozatok szerint óhajt egyházkerületünk az ünnepélyekben részt venni.

Egyházkerületi közgyűlésünk minden tagja teljesen át van hatva attól a tudattól a mely szerint *Vörösmarty Mihály* a hosszú álmából ébredő magyar nemzetnek Istentől hivatott profétája volt s hogy mint lantos, elbeszélő, drámaíró, de sőt mint nyelvész is úgy szórta szét dús lelke kincseit, s annyi fényt s meleget árasztott hazánkra, honfiaink és honleányaink szívében s oly jótékony izgatottságot támasztott tudósaink körében is, hogy a legbensőbb tisztelettel sorozhatjuk Őt nemzeti feltámadásunk elsőrendű tényezői közé. Jól tudja egyházkerületi közgyű-

lésünk, hogy a kik „megépitik a régi romokat, felrakogják emberöltők talapzatait s a kik romlás építőinek, ösvények megújítóinak hivatnak (Ézsaiás 58. 12.) azok, miként Vörösmarty Mihály is, az Urnak lelkétől és nem osztály vagy felekezeti érdekektől vezéreltetve szólnak és cselekszenek s épen azért nevöknek bármely időben és bármely viszonyok között való megürneplése milliókra válhatik eszméltetővé termékenyítővé, s a békesség és szent egyesség varázslatos eszközévé. E tudatban, a mikor egyrészről melegen és hazafias tisztelettel üdvözi egyházkerületi közgyűlésünk a Székesfehérvári Vöröstmarty kört a kegyeletes ünnep kezdeményezéseért és forró köszönettel adózik a meghívásban nyilatkozó figyelmességeért: ugyanakkor másrészről hazafias örömmel tudatja, hogy nemcsak lélekben, de képviseletileg is részt kíván venni a kápolnás-nyéki és székesfehérvári ünnepélyeken s kegyeletes érzelmeinek tolmácsaiul *Lévay József* egyházkerületi tanácsbíró és *Fejes István* sárospataki főiskolai algondnokot, mint az ünnepelt költő szellemi rokonait küldi ki, megbízáván őket azzal, hogy a „szózat“ teremtményének székesfehérvári szobra előtt, a melyet évtizedekkel ezelőtt a mi tiszáninneri egyházkerületünk és sárospataki főiskolánk egyik büszkesége ifj. báró *Vay Miklós* mintázott, különösebben, is fejezzék ki egyházkerületünk igaz hódolatát.

65. A tiszai ág. hitv. evangélikus egyházkerület Nyiregyházán, f. évi augusztus hó 9—11. napján tartott közgyűlése, jegyzőkönyvének 7 és 8. pontjait s ezekkel egybecsatolt határozati javaslatait a budapesti egyetem körében állami költségen felállítandó prot. theol. fakultás és az 1848. XX. t.-cz. szellemének megfelelő állami segélyeztetésünk tárgyában, hozzájárulás végett egyházkerületünknek is megküldvén,

kimondja egyházkerületi közgyűlés, hogy a testvér egyházkerületnek a nevezett kérdések körül megbizonyított ügybuzgóságát elismeréssel üdvözlí s a küldött jegyzőkönyvi pontokat átteszi ahhoz a bizottsághoz, a mely a mi kon-

ventünknek e nemű határozataira való tekintettel, a fentebbi 32 számú jegyzőkönyvi pont alatt már kiküldetett. E határozattal a gömöri egyházmegyének rosznyói gyűlésből 27—28. jegyzőkönyvi szám alatt felterjesztett indítványai is elintézeteknek tekintendők.

66. A báró Baldácsy prot. alapítvány igazgatósága Budapesten 1900. május 4-én tartott üléséből jelenti, hogy a költségvetés szerint az 1900. évi bevételi többlet 109,419 korona 48 fillér, mely összegből a kerületek évi rendes osztaléka egyenként 6000, rendkívüli osztaléka pedig külön-külön 2000 koronában állapittatik meg.

Örvendetes tudomásúl vétetik.

67. Ugyanezen igazgatóság ugyanezen üléséből jelenti, hogy a kerületi meghatalmazottak megbízatása f. évi december 31-én lejár, felhívja ennek folytán a kerületeket, hogy meghatalmazottaikat 1901. január 1-től 1903. december 31-ig terjedő időre válaszsák meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk, eddig tanusított buzgó fáradozásai hálás elismerése mellett rendes tagokul ismételten megválasztja: Kun Bertalan püspököt és Ragályi Béla egyházmegyei gondnokot, póttagul Dókus Ernő országgyűlési képviselőt.

68. Az abaúji egyházmegye esperesének évi jelentése nyomán megilletődötten tudatja elnöklő püspökünk, hogy *Kóji Comáromy László*, a nevezett egyházmegyének sok éven át rendes, az utóbbi öt éven pedig tiszteletbeli gondnoka a mult év október 22-én Liptó-Rásztokon szerető és szeretett családja körében, a haza, egyház és a köztársadalom érdekében több mint egy félszázadon át teljesített hű és hasznos szolgálatai után megfáradtan, az évek súlya, méginkább pedig a szívbéli veszteségek terhe alatt megtörötten, örök álmra költözött. Indítványozza, hogy az igaznak neve, érdemeinek elismerésével jegyeztessék fel egyházkerületünk jegyzőkönyvébe s az érdemeit örökítő jegyzőkönyvi pont, őszinte mély részvétünk kifejezésével együtt küldessék meg a boldogult férfiú gyászba borult kedveseinek.

Egyházkerületi közgyűlésünk miként ez előtt öt évvel őszinte sajnálattal értesült *Kóji Comáromy Lászlónak* a közelet teréről való félrevonulásáról, úgy most örök álmra költözésének hivatalos bejelentését szívbeli fájdalommal veszi tudomásul, mert jól tudja, hogy egész lelkével szerezte ev. ref. egyházunkat s a miképen kardjával és hősi bátorságával előljárt — a szükség esetén — megtámadott hazánk védelmezésében: akképen — családi hagyományaihoz híven — ott forgolódott egyházunk vezetői között mindannyiszor, a mikor a bizalom szerephez juttatta, vagy a körülmények a leghűbbekkel és legtöbbször hivatottakkal együtt a cselekvés terére szólították. Emberszerető szívét, férfiúi munkásságát s az élet küzdelmeiben érett tapasztalait első sorban az abaúji egyházmegye javára értékesítette ugyan, de nemes példájával, lekötelező szolgálatkészségével s egyházunk igazainak lángoló szeretetével egész egyházkerületünknek is követésre méltó vezéralakjává nőtt s elébb félrevonulása, utóbb pedig végleges elköltözése egész egyházkerületünkre nézve is érzékeny veszteséggé lőn. E meggyőződésben hálás visszaemlékezéssel igatja egyházkerületünk a *Kóji Comáromy László* érdemes nevét jegyzőkönyvébe, kihűlt poraira áldást kíván, szeretteinek pedig a gyász és veszteség elviseléséhez a Mindenható segítő kegyelmét kéri.

69. Az abaúji egyházmegye gondnoka indítványozza, hogy az esperesek tiszteletdíja, tekintettel fontos és nagy felelősséggel járó teendőik megsaporodására, 210 koronáról 500 koronára emeltessék.

Egyházkerületi közgyűlésünk az indítványt vélemény- és javaslattétel végett kiadja az egyházkerületi pénzügyi választmánynak, jelentését az őszi gyűlésre várván.

70. Az abaúji egyházmegye esperese felterjeszti az ongai ev. ref. egyház előljáróságának, az abaúji egyházmegye tavaszi

közgyűlésében 59. sz. alatt hozott határozat ellen benyújtott felelőszóval.

Tekintettel arra, miszerint közgyűlésünk az ongai egyház tulajdonát képező parlag szőlőnek eladását a presbyterium és egyházi közgyűlés által felhozott indokok alapján kívánatosnak és szükségesnek tartja, a kimutatott adásvételi szerződést az abaúji egyházmegye elutasító határozatának megváltoztatásával megerősíti és a jóváhagyási záradékkal ellátni rendeli; kötelezi azonban az ongai egyházat arra, miszerint az iskola-épület befedésére fordított 600 korona vételért három év alatt egyenlő részletekben tőkésítse, s eme kötelességének teljesítését az egyházmegyével igazolja.

71. Az *abaúji* egyházmegye 41. sz. jegyzőkönyvében pártolólággal terjeszti fel kerületünkre tanügyi bizottságának azon indítványát, hogy a *több tanítással bíró népiskolákban gyakorolt nemi elkülönítés megszüntetésével* az osztályok szerinti csoportosítás vételessé alkalmazásba azért, mert ezáltal a taneredményt feltétlenül emelkedni véli, anélkül, hogy a többek által hangoztatott erkölcsi veszély ennek következtében fenforogna; az ismétlődő iskolákban azonban a nem szerinti elkülönítést továbbra is fentartandónak véleményezi.

Az abaúji egyházmegye ezen indítványa véleményezés végett a kerületi tanügyi bizottságnak adatik ki.

72. Az alsó-borsodi egyházmegye tavaszi közgyűlésének a *nyéki* ev. ref. egyház által vásárolni kívánt iskola-telek vétele s a megveendő telek egy részének eladása tárgyában tett, de kellően fel nem szerelt előterjesztése

a nyéki ev. ref. egyház közgyűlési jegyzőkönyve, valamint a vételi és eladási szerződéssel leendő felszerelés céljából az egyházmegyének visszaadatik.

73. Ugyanazon egyházmegye tavaszi közgyűléséből jóváhagyás végett pártolólággal terjeszti fel a *ládházi* ev. ref. egyház tulajdonát képező, a ládházi 230. sz. tjkvben 43. hrsz. alatt foglalt belsőségnek 300 korona vételárért történt eladása

tekintetében Ökrös Sándor és nejével kötött adásyételi szerződést.

Mint hogy a bemutatott szerződés a lelkész által aláírva nincs és mert az egyházi közgyűlés jóváhagyó határozata bemutatva nem lett, ez okból a kért jóváhagyás ez idő szerint meg nem adható.

A mennyiben azonban a most kiemelt hiányok pótolva lesznek és ha az egyházi közgyűlésnek az eladáshoz való hozzájárulása hitelesen igazolva leend, az esetre felkéretik és felhatalmaztatik a püspök úr, hogy ezen adás-vételi szerződést a közgyűlés nevében a jóváhagyási záradékkal elláthassa.

74. Olvastatott az alsó-borsodi egyházmegye 1900. évi ápril 25-ik napján Sályban tartott közgyűlésének 31. számú jegyzőkönyve, melyben el van sorolva, hogy *Kovács Károly egri lelkész*, aki hivatalát azon a rendkívüli fontos missiói ponton kiváló sikerrel és elismerések közt folytatja, közismeretű tények szerint olyan helyzetben van, hogy eddigi csekély jövedelméből magát állásához mérten feltartani képtelen. S mivel egyházunk jól felfogott érdekében mindenek felett szükséges az, hogy Egerben rendes lelkész lakjék, s mivel ezen állás eddigi jövedelme, a lelkész tisztességes megélhetését nem biztosítja, szerfelett megnövekedett teendői pedig csaknem ellenszolgáltatás nélkül maradnak: egyházmegyei közgyűlés a legmelegebb pártolással terjeszti fel Kovács Károly egri lelkész azon kérvényét, melyben kerületi segélyének 300 koronáról 1000 koronára való felemeléseért esedezik.

Kerületünk közgyűlése méltányolja azt a buzgó szolgálatot, amelyet Kovács Károly egri lelkész fontos missiójában teljesít, eddigi segélyét az egyházmegye indokolt felterjesztése alapján, 1900. évi ápril 24 től számítva, 300 koronáról 1000 koronára emeli fel s utasítja a pénzügyi választmányt, hogy a megfelelő forrásról gondoskodjék.

75. Az *alsó-borsodi* ev. ref. tanító-egylet az ev. ref. tanítók országos egylete által Miskolczon tartandó közgyűlés költségeinek fedezésére anyagi támogatást kér.

Egyházkerületi közgyűlésünk az ev. ref. tanítók országos egylete által Miskolczon tartandó közgyűlés költségeinek fedezésére a közgazgatási pénztárból 400 koronát utalványoz.

76. Az alsó borsodi egyházmegye f. é. ápril 25-én tartott közgyűlésének 23. számú határozatával pártolólag terjeszti fel *Fűry Lajos* nyug. tanító azon kérelmét, hogy részére az egyházkerületi özv. árvatárból az 1900/901. egyházi évtől esedékes évi járulék kiutaltassék.

Egyházkerületi közgyűlésünk folyamodó kérelmét teljesíti, részére az esedékes évi járulékot utalványozza.

77. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon ülésének 21-ik sz. határozatával jelenti, hogy a nagy mihályi lelkészlakba 1899. nov. 4-én elkövetett betöréses lopás alkalmával ellopták az egyház 1720-ban készült ezüst úrasztali poharát és az 1742-ben készült kenyérosztó ezüst tányérát. Kéri, hogy az elloptott tárgyak az egyház leltárából törölthetessenek.

Egyházkerületi közgyűlésünk a törlést sajnálattal elrendeli.

78. Ugyanazon egyházmegye 1900. ápril 22—23-án Ózdon tartott közgyűléséből, jegyzőkönyvének 31-dik számával pártolólag terjeszti fel az ózdi missiói lelkésznek s illetőleg egyháznak azt a kérését, a mely szerint az ünnepi követséggé lett Ózdra jövendőben mindenkor olyan követ küldessék a sárospataki főiskola köréből, a ki az isteni tiszteletben az éneklés vezetésére képes és alkalmas is, miután a lelkész az ünnepek másod napjain rendszeren Nádasdon úrvacsora-osztással van elfoglalva s így az éneklést Ózdon nem vezetheti.

Egyházkerületi közgyűlés, méltányolni akarván az ózdi egyház sajátos helyzetét, a kérelmet kivételesen teljesíti s a sárospataki főiskola közigazgatóságát a határozat foganatosítására és állandó figyelemben tartására utasítja.

79. Ugyancsak a felső-borsodi egyházmegye ugyanazon gyűléséből meleg ajánlattal terjeszti fel 47. sz. jegyzőkönyvi pontjával *Szuhay Benedek* kápolnai lelkész kérvényét, a mely-

ben nevezett lelkész „*Az egyházlátogatás*“ (Cannonica visitatio) című, 22 nyomtatott ívre tervezett művének kiadási költségeihez az egyházkerület anyagi támogatását kéri, igérvén, hogy arra az esetre, ha a kiadandó mű az egyházkerület pártolására utólagosan érdemetlennek bizonyulna, a segélyül nyert összeget hiány nélkül visszatéríti.

Egyházkerületi közgyűlés szívesen előlegezi folyamodónak — eddigi munkálkodása után — a bizodalmat s a buzgó törekvést és az anyaszentegyház közérdekében teljesített munkásságot lehetőleg jutalmazni óhajtván, részére a Hollandi tár-ból 200 korona segélyt utalványoz.

80. A felső-borsodi egyházmegye esperesének évi jelentéséből, mint különösebb méltánylásra érdemes tényt említi fel elnöklő püspökünk, hogy *herczeg Odeschalky Gyuláné*, szül. *Dégenfeld Schomberg Anna grófnő* a *sajó vámosi* egyháznak temploma építésére újabban is 2000 korona összeget adományozott s ezen felül egyházépítő művek járatása és terjesztése, a konfirmált növendék-egyháztagoknak énekes-könyvekkel való megajándékozása s az egyház szegényeinek bőkezű támogatása által is annyi felemelő bizonyosságát adta immár egyházépítő buzgóságának, hogy méltán sorozható ama bibliai Tábiták közé, a kikben élővé lett és megdicsőítettett a Krisztusnak lelke.

Egyházkerületi közgyűlés benső örömmel értesülvén a magasrangú úrnő keresztyén szeretetének többrendbeli megnyilatkozásáról s különösen a *sajó-vámosi* egyházra nézve áldásos anyai gondoskodásáról: őt az Isten lelkének egyházunk körében való ápolásaért, másokat is szent kötelességek teljesítésére indító példaadásaért hálás tisztelettel üdvözli, hő szívvvel kívánván az apostollal, hogy *sokáig cselekedhesse azokat, a mik kedvesek Isten előtt.*

81. A felső-borsodi egyházmegye folyó évi április hó 22—23. napjain tartott közgyűlésének 15. számú határozatával kéri, hogy volt egyházmegyei ügyésze utasíttassék 2 drb 159 frt értékű kötvényének visszaadására vagy azok értékének kifizetésére.

Egyházkerületi közgyűlésünk az ügy barátságos elintézésével Finkey József egyházkerületi

világi aljegyzőt bízta meg, jelentését az őszi közgyűlésre bevárván.

82. A felső borsodi egyházmegye tavaszi közgyűlése által jóváhagyás végett pártolólág felterjesztett, a *kápolnai* egyház, mint eladó s a magyar általános kőszénbánya részvény-társaság, mint vevő között, a lelkészi és tanítói földek alatt elterülő kőszéntelepek eladását tárgyazó adás-vételi szerződés

a kápolnai ev. ref. egyház, mint eladó részéről jóváhagyatik és megerősítettik, felkérve a püspök úr, hogy a jóváhagyási záradékkal ellátandó okmányokat az egyházmegye útján az egyházi előljárásnak kézbesíttesse.

83. Ugyanezen egyházmegye pártolólág terjeszti fel a tavaszi közgyűléséből a *bánhorváti* ev. ref. egyház által Vinczler Ferencz eladóval, a bánhorváti 245. sz. tjkvben foglalt parlagszőlő megvétele tárgyában kötött adás-vételi szerződést.

A vevő egyház betelepített szőlőjének szomszédságában fekvő parlagszőlő megvétele az egyházra nézve előnyösnek levén tekintendő, a felterjesztett adás-vételi szerződésben foglalt jogügylet a bánhorváti egyház részéről jóváhagyatik s ily értelmű záradékkal ellátatni rendeltetik.

84. Ugyanezen egyházmegye tavaszi közgyűléséből pártolólág terjeszti fel a *bánhorváti* egyház tulajdonát képező, a 159. sz. tjkvben 1209. hrsz. alatt foglalt parlagszőlő eladása tekintetében Kiniska György és nejével kötött adás-vételi szerződést,

mely szerződésben foglalt jogügyletet közgyűlésünk az eladó egyház részéről jóváhagyja s ily értelmű záradékkal ellátni rendeli.

85. Ugyanezen egyházmegye tavaszi közgyűlésének ajánlata folytán

a *sajó-szentpéteri* egyház részére elvben megadatik az engedély arra, hogy a lelkészi javadalomhoz tartozó malomjog és malom-jutalék a lelkész beleegyezése mellett, az erre alkalmas időben s megfelelő vételárért eladassék, köteles azonban az egyházi előljárásnak a megkötendő adásvételi szerződést annak idején ide megerősí-

sítés végett bemutatni s a vételár törlesztését igazolni.

86. Az abodi egyház előjárói engedélyt kérnek arra, hogy *iskolájok* felépítése végett felhívó szózat utján egykázkerületünk egyházaiban segílyt gyűjthessenek.

Folyamodó egyháznak a kért engedély megadatik s e szegény egyház a nemes szívű adakozók kegyes pártfogásába melegen ajánlatik.

87. A felső-borsodi egyházmegye azon esetből kifolyólag hogy *Pap Károly* martonyi-i tanítónak az eperjesi ág. ev. tanítói képezdében nyert oklevelében a *vallástanból nyert osztályzata ev. ref. egyházkerületünk megbizottja által igazolva nincs*, s mivel nevezett tanító a vallásvizsgát tényleg nem a képezdei vizsgáló bizottság előtt tette le, hanem annak eszközlése végett *Frenczel Bertalan* egyházkerületi biztos lakhelyére kellett utaznia: felkéri kerületünket, hogy jövőben az ily visszás állapot kikerülése végett intézkedésével méltóztassék odahatni, miszerint a kinevezett egyházkerületi biztosok a képezdei vallásvizsgákon minden esetben jelen legyenek és a vizsgálandó tanítók, illetőleg tanítójelöltek vallásos készütségéről s az egyházi énekekben való jártasságáról személyesen szerezzenek meggyőződést és a tanítói oklevelet minden alkalommal írják alá.

Hogy a tanítóképesítő vizsgákon az ev. ref. vallástanár is jelen legyen s a bizonyítványokat aláírja, azt kerületünk is szükségesnek tartja; ennél fogva felkéri püspök urat, hogy a tiszai ág. ev. egyházkerület püspökét keresse meg, hogy ő az eperjesi ág. ev. tanítóképezde igazgatóját világosítaná fel arra nézve, hogy *Frenczel Bertalan egyházkerületünknek állandó megbizottja*, azért őt minden ev. ref. vallású növendék tanképesítő vizsgájához behívni sziveskedjék.

88. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon gyűlésének 7. sz. jegyzőkönyvében, a lelkészi és tanítói fizetéseket képező *naturálék és szolgálmányok készpénzfizetésre való változtatására* vonatkozólag azon elvi kijelentést tette, hogy a megváltást

helyesnek és időszerűnek tartja, s noha kötelező határozatot nem hozhat, azt minden egyháznak ajánlja megfontolásra és lehető kivitelre; s egyuttal felhívja a kerületet is, hogy vajjon nem látná-e üdvösnek és időszerűnek e tárgyban az egész kerületre kihatólag bizonyos intézkedést s némi reformot létesíteni?

Egyházkerületünk a naturálék és szolgálományok készpénzre való átváltoztatását elvben szintén helyesli, örül annak, a hol az keresztül vitetik, az egyházmegyék figyelmébe a legmelegebben ajánlja; azonban arra nézve kötelező határozatot ez idő szerint szintén nem hozhat.

89. Olvastatott *Csapó János felső-nyárádi lelkésznek* a felső-borsodi egyházmegye által pártolólag felterjesztett kérvénye, amelyben arra kéri közgyűlésünket, hogy lelkési hivatalának az egyházkerületi „*Szükösi tárt*“ illető folyó évi fél jövedelmét a felső-nyárádi egyház részére, a *templom-torony-javítás* céljaira, átengedni kegyeskedjék.

Közgyűlés a folyamodó lelkész kérelmét teljesíti s a kerületi *Szükösi tárt* illető felső-nyárádi folyó évi fél papi jövedelmet a felső-nyárádi egyháznak odaajándékozza s megbízza a felső-borsodi egyházmegyét, hogy ezen összegnek a felső-nyárádi egyházpénztárába történt befizetéséről jövő tavaszi közgyűlésünkre jelentést tegyen.

90. A gömöri egyházmegye 1900. év április 18. Rozsnyón tartott közgyűlésének 24. sz. jegyzőkönyvében ajánlólag terjeszti fel a gömöri ev. ref. tanító-egyesületnek a konventhez, s a konvent útján az illetékes miniszteriumhoz benyújtandó kérvényét az *ev. ref. tanítóság nyugdíj-igényének szabályozása tárgyában*. A felterjesztés lényege az, hogy minden azon ev. ref. felekezeti tanítói állomások után, melyeknek javadalma „*Tanítói díjlevélben*“ van kimutatva, a *tanító 500 forintig terjedő fizetése*, még ha kántori szolgálatot végez is, a stóla levonásával, *teljes egészében, az 500 forintot meghaladó összegnek pedig 50%-a vétetnék fel nyugdíjalapul*.

Kerületünk a nevezett tanító egyesület kérvényét, tekintve az abban felsorolt méltánylandó okokat, melegen ajánlja egyetemes konventünk figyelmébe s azt egész terjedelmében felterjeszteni határozza.

91. Ugyanazon egyházmegye 56. sz. jegyzőkönyvében kimerítő és indokolt felterjesztést nyújt be az *ev. ref. lelkészi nyugdíjintézetnek* minél előbbi felállítására vonatkozólag. Rámutat a szűkségre, amely a felállítást égetőleg parancsolja, s első alapul kerületünk részéről a „*Hollandi és Szükösi tárt*“ jelöli meg.

Ez idő szerint *az egyetemes konvent*, kiküldött bizottságában, maga is foglalkozván már a lelkészi nyugdíjintézet kérdésével s e kérdésnek a legközelebbi zsinatra való előkészítésével, kerületünk a konvent nyilatkozásaig avagy intézkedéseig várakozó állást foglal el.

92. Ugyanazon egyházmegye 58. sz. jegyzőkönyvében indítványozza, hogy az iskolás gyermekek hazafias és vallásos érzületének minél hatásosabb fejlesztése és erősítése céljából, *az október 31. és a márczius 15. a népiskolákban is ünnepnapokká tételések.*

Mivel az október 31-nek az iskolákban való ünnepé tételét, épen kerületünk javaslatára, az egyetemes konvent elfogadta, és pedig úgy, hogy az az elemi iskolákra is kiterjesztessék: abban újabb határozat hozatalának a szűksége többé fenn nem forog.

A mi pedig a márczius 15-nek iskolai ünnepét tételét illeti, — bár a hazafias érzület fejlesztését és erősítését kerületünk is óhajtja, — kijelenti, hogy a hazafias ünnepeknek határozatok útján való megállapítása az ő hatáskörébe nem tartozik.

93. Ugyanazon egyházmegye 50. sz. jegyzőkönyvében a lelkészi értekezlet javaslata folytán indítványozza, miszerint tekintettel a nagy segédlelkész-hiányra, s arra, hogy ennek következtében sokszor a legégetőbb szűkség esetében sem lehet a lelkészi teendők végzésére fungens lelkészt kapni; *az ily szűkség-esetekre az esperes és az egyházmegyei főjegyző mellé államsegélylyel egy-egy segédlelkészi állás szerveztessék.*

Kerület a felterjesztett indítványt visszaküldi a gömöri egyházmegyéhez avval a kijelentéssel, hogy a megjelölt módon segédlelkészi állások nem szervezhetők,

94. Ugyanczen egyházmegye 61. sz. jegyzőkönyvében, a lelkészi értekezlet indítványa folytán megújítja mult tavaszi közgyűléséből kerületünkre felterjesztett azon kérelmét, miszerint mindazon egyházaknak, melyek a *parochiális könyvtárak költségeit* szegénységök miatt nem fedezhetik, nyújtson a kerület valamely rendelkezése alatt álló alapból segílyt, esetleg tegye folyóvá e célra évről-évre a Baldácsy alapítvány esedékes kamatait. Hogy pedig a segílyezés legczélszerűbben eszközölhető legyen, hívja fel a kerület az egyházmegyéket, hogy írják össze mindazon kebelbeli egyházakat, melyek a segílyezést igénylik.

A gömöri egyházmegye ezen indítványa a parochiális könyvtári bizottságnak adatik ki.

95. Ugyanazon egyházmegye 80. sz. jegyzőkönyvében ajánlólag terjeszti fel *Szöllősi István rimaszombati nyugalmazott kántor-tanítónak* az iránt beadott kérvényét, hogy a kerületi özvegy árvatárból részvénye után őt megillető járandósága, részére, nyugalomba lépésének idejétől, vagyis 1898. május 1-től utalványoztassék ki. Szöllősi István 1843-tól fizető tagja a kerületi özvegy árvatárnak.

Szöllősi István kérvénye méltányos elintézés végett kiadatik a pénzügyi választmánynak.

96. Ugyanazon egyházmegye 82. számú jegyzőkönyvében pártolólág terjeszti fel *Szák Gyula* uzapanyiti lelkész kérvényét, a kongrua által részére előírányzott 50 kor. *fúvardíjnak 400 koronára való felemelése iránt.*

Véleményezés végett a kongrua-bizottságnak adatik ki.

97. Ugyanazon egyházmegye 81. számú jegyzőkönyvében pártolólág terjeszti fel *Ablonczy Pál* keleméri lelkész kérvényét az iránt, hogy mivel betegeskedése következtében ő lelkészi teendőit pontosan nem teljesítheti, mellé, amennyiben arra sem ő, sem egyháza nem képes, államsegély útján káplánság állíttassék fel.

Egyúttal azt is kéri, hogy a keleméri lelkész számára a kongruális törvény alapján, a leányegyházba való járás költségeire bizonyos fúvardíj állapíttassék meg.

Ablonczy Pálnak mind a két kérvénye, véleményezés végett a kongrua-bizottságnak adatik ki.

98. Ugyanazon egyházmegye 83. számú jegyzőkönyvében felterjeszti a *berzétei és runyai egyházak kérvényét*, melyben azok a részökre előírányzott *tőkesegélynek*, a sorrendtől eltekintve, már ez évben való kiutalványoztatását kérelmezik.

Kerületünk közgyűlése az egyes egyházmegyékből segélyezésre felterjesztett egyházakat lehetőleg atban a sorrendben kívánja tőkesegélylyel kielégíttetni, amint azok 1897-ben a Konventnek kimutattattak; s mivel a berzétei és runyai egyházak szüksége a többiekénél sürgősebbnek nem látszik, kerületünk a sorrend megváltoztatása iránt javaslatot nem tehet.

99. Ugyanazon egyházmegye 87. számú jegyzőkönyvében a *Szondy-Kenessey-alapítvány* 400 koronás kamatát ez évre a rozsnyói egyház részére kéri kiadatni.

A Szondy-Kenessey-alapítvány kamata ez évben sorrend szerint a felső-zempléni egyházmegyét illeti meg; amikor azonban a sor a gömöri egyházmegyére fog kerülni, a segély a rozsnyói egyház részére fog kiutalványoztatni.

100. A gömöri egyházmegye folyó évi április 18-án tartott közgyűlésének 88. számú határozatával pártolólág terjeszti fel a *vályi* egyház azon kérelmét, hogy az egyház 1000 korona alapítványát egyházkerületünk évi 5⁰/₀ kamat tőkésítése mellett 90 évi kezelésre vegyen át.

Véleményadás és javaslattétel végett kiadatik az egyházkerületi pénzügyi választmánynak.

101. Ugyanazon egyházmegye 89. számú határozatával ajánlólag terjeszti fel a *radnóti* egyház azon kérelmét, hogy 6000 frt regále-tőkét egyházkerületünk 6⁰/₀ kamat mellett kezelés végett átvenni sziveskedjék.

Véleményadás és javaslattétel végett kiadatik az egyházkerületi pénzügyi választmánynak.

102. A tornai egyházmegye folyó évi április 19—20-ik napjain tartott közgyűlésének 31. szám alatt hozott határozatával az *áji* leányegyház felebbezése folytán felterjeszti a szádellői anya és áji leányegyház között a lelkészfizetés megosztása tárgyában hozott határozatát.

Miután a vitás ügy elintézése az egyházi törvények 300. §. 3-ik pontjának rendelkezése szerint a közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozik: egyházkerületi közgyűlésünk a felebbezéssel megtámadott határozatot feloldja és az egyházmegyét az ügy szabályszerű elintézésére utasítja.

103. Ugyanazon egyházmegye folyó évi április 19—20-ik napjain tartott közgyűlésének 10. számú határozatával pártolólag terjeszti fel a varbóczyi egyháznak azon kérelmét, hogy az egyházkerületi pénztárnál levő 200 korona tartozása után 1900 tól a kamat elengedtessek, a tőkét pedig 10 év alatt 10 egyenlő részletben törleszthesse.

A kérelem véleményadás végett áttétetik az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz.

104. Olvastatott a tornai egyházmegye folyó évi tavaszi közgyűlésének 19. sz. jegyzőkönyvi pontja, melyben előadatik, hogy a *szőlős-ardói egyház*, összeomlással fenyegető *templomát és tornyát* halaszthatlanul kénytelen újból építeni, s erre a célra a maga körében 2000 kor. egyházi adót ki is vetett, de abból azt felépíteni nem lévén képes, közgyűlésünktől engedélyt kér arra, hogy egyházkerületünk területére segélygyűjtés végett *kérő-íveket* bocsáthasson ki.

Közgyűlés a kért engedélyt megadja s a szőlős-ardói egyházat a legmelegebben ajánlja hitfeleink szeretetébe, annyival is inkább, mivel e közgyűlés folyamán a tornai egyházmegye esperesétől azon tudósítást vette, hogy a szőlős-ardói egyház tornya a munkába vett javítgatás alatt, épen e napokban, összeomlott s így ezen egyháznak a hathatós segedelemre csakugyan sürgős szüksége van.

105. Ugyanazon egyházmegye tavaszi közgyűlésének 5. számú jegyzőkönyvében panaszolja, hogy a múlt ősszel tartott *ker. tanügyi bizottsági* ülésen megjelent tagok *névsorából a tornai egyházmegye tanügyi képviselői kimaradtak*, s e körülmény esetleg azon feltevésre adhat alkalmat, hogy nevezettek megbízatásuknak nem tesznek eleget. Kéri azért az egyházmegye, hogy gondoskodjék a kerület, hogy a tanügyi bizottsági üléseken megjelent tagok névsora helyesen állapíttassék meg.

A tornai egyházmegye panasza orvoslás és helyesebb eljárás foganatosítása végett a kerületi tanügyi bizottságnak adatik ki.

106. Az *ungi* ev. ref. egyházmegye folyó évi április 18—19-ik napjain tartott közgyűléséből jelenti, hogy a Horváth Mária-alap jelenleg 97,157 frt 38 kr.

Örvendetes tudomásúl vétetik.

107. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon gyűléséből jelentést tesz az állami és községi iskolákban végzett vallás-oktatásról és a vallásoktatók díjazásáról. Jelentése szerint utasította azon lelkészeket, kiknek a vallástanításért rendes díjazásuk van, hogy hetenkint legalább 2 órán tanítsanak, azokat pedig, a hol a díjazás csekély, hogy annak felemelése végett lépéseket tegyenek.

Tudomásúl vétetik.

108. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon gyűléséből pártolólag terjeszti fel Bacskay Sámuel, csapi lelkész jelentő-ívének kiigazítását kérő folyamodványát.

Véleményezés végett áttétetik a kiküldött állandó bizottsághoz.

109. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon gyűléséből felterjeszti a csapi egyház folyamodványát, melyben kéri, hogy engedjék meg iskolájának államosítása és iskolája belhelyének évi 400 kor. bérért bérbeadása. Az egyházmegye e kérelmet nem pártolja, mert nem látja biztosítottnak, hogy az átveendő iskolában csakis ev. ref. vallású tanítók alkalmaztatnának, s mert az évi 400 kor. bért rendkívüli csekélynek tartja.

Egyházkerületi közgyűlésünk, hogy a kérdésben véglegesen intézkedhessék, utasítja a csapi egyházat az 1899. évi tavaszi közgyűlés 70. szám alatt hozott határozatának megfelelő szerződés benyújtására.

110. Az *ungi egyházmegye* 1900. évi április 18-án tartott közgyűléséből jelenti, hogy az 1899. évi őszi egyházkerületi gyűlés 40. számú jegyzőkönyvében emelt azon panasz, hogy a *kereknyei* ev. ref. vallású tankötelesek a gör. kath. iskolába köteleztetnek járni, — megszüntettetett.

Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűléséből azt is tudatja, hogy az őszi egyházkerületi gyűlésünk ugyanazon jegyzőkönyvében *kifogásolt állapot Szentesen* megjavult, amennyiben ott a botrányokat okozó tanító helyett már új tanító működik.

Mind a két jelentés tudomásul vétetik.

111. Olvastatott az ungi egyházmegye 1900. évi április 18—19-ik napjain tartott közgyűléséből felterjesztett jegyzőkönyve, melyben előadatik, hogy az egyházmegyei közgyűlés az *iskei egyház folyamodványára* megengedte azt, hogy az iskei egyház, a melynek kétszeri pályázat mellett sem sikerült lelkészt választani, az özvegy lelkészné kegyévének letelte után még három évig félfizetéssel díjazott helyettes-lelkésszel töltsse be a lelkészi állomást, s az így nyerendő jövedelmet a templom és lelkészlak építésére fordíthassa, illetőleg az építési alaphoz csatolhassa; addig pedig, míg az özvegy kegyéve tart, a bési lelkészt bízta meg, hogy az özvegy lelkészné fizetéséből levonandó 400 koronáért a lelkészi szolgálatokat a megszabott módon lássa el. Egyszersmind utasította az iskei egyház előljáróságát, hogy az így nyert mindentéle jövedelemnek az egyház pénztárába leendő beszolgáltatásáról szigorúan gondoskodjék s az egyház anyagi ügyeiről az őszi gyűlésre jelentést tegyen. Az egyházmegye kéri a kerülettől intézkedéseinek a jóváhagyását.

Kerületünk az ungi egyházmegye intézkedéseit jóváhagyja s az iskei egyháznak ezen intézkedés folytán nyert jövedelmére nézve a szigorú ellenőrzést, az évről-évre való pontos számadás bekövetelését az egyházmegyének az engedélyezett időszakra kötelességévé teszi s az iskei egyház anyagi helyzetéről szóló jelentését évenként bevárja.

112. Olvastatott ugyanazon egyházmegyének az *ásványi egyház anyásítását* tárgyaló jegyzőkönyve, melyben előadatik, hogy az ásványi egyház, a mely a multban, nehéz anyagi viszonyai miatt, lelkésztanítóságát beszüntette, most, miután az egyházmegye által 1896-ban hozott s az egyházkerület által is jóváhagyott azon határozatnak, *hogy — ha a lelkészlakot újból felépíti, a lelkésztanítóságot visszaállíthatja,* — eleget tett: ezen lelkésztanító megválaszthatására az engedély megadását

kérelmezi s a három példányban kiállított lelkésztanítói díjlevelet megerősítés végett beterjeszti.

Az egyházmegye a lelkésztanító hivatására az engedélyt megadhatónak mondotta ki, a díjlevelet is jóváhagyta s most intézkedéseinek jóváhagyását, a díjlevél megerősítését s a lelkésztanítói állomás részére a kongrua-járulék kieszközölését kérelmezi.

Kerületünk közgyűlése, mivel a jelen viszonyok közt a lelkésztanítóságok felállítását semmiképen sem helyeselheti, s a lelkésztanítóságok részére a kongruális segélyt kieszközölhetőnek nem tartja, s ha kieszközölhető volna is, a lelkészhiány miatt, ezen intézkedést czélszerűnek nem látja: az ungi egyházmegye határozatához hozzá nem járúl, hanem az ügyre tartozó összes iratokat az ungi egyházmegyéhez visszateszi azzal az utasítással, hogy az ásványi egyházban, ha szükség és lehetőség van rá, külön lelkészi és külön tanítói állást igyekezzék szervezni s külön lelkészi és külön tanítói díjlevelet készíttessen, s azokat a konvent által kiadott utasítás értelmében, értékelve és felszerelve, megfelelő, indokolt határozat kíséretében kerületünkhöz terjeszsze fel.

113. Az ungi egyházmegye, a lelkészi értekezlet által előadott indokok alapján, sérelmesnek tekinti azt, hogy a *missiói lelkészek díja a lelkészi fizetésbe beszámíttatik*, s kéri a kerületet, hogy ezen sérelmet a Konvent útján orvosoltatni méltóztassék.

Mivel a missiói lelkész a lakóhelyén kívűl végzett szolgálatokért megfelelő fuvardíjban részesül, kerületünk ez irányban lépések megtételét nem tartja szükségesnek.

114. Az alsó-zempléni egyházmegye tavaszi közgyűléséből jóváhagyás végett pártolólág terjeszti fel a *tokaji* ev. ref. egyház tulajdonát képező, a tokaji 48. sz. telekjegyzőkönyvben 356 hr. sz. és a tokaji 149. sz. telekjegyzőkönyvben 2449 és 2431 hr. sz. alatt foglalt puszta belsőség és parlag szőlő eladására vonatkozó, Szerbina Péter és neje és Kudász Kálmán és nejével kötött adás-vételi szerződéseket.

A szabályszerűen tárgyalt és kellően felszerelve felterjesztett ezen adásvételi szerződésekben foglalt jogügyletet közgyűlésünk a tokaji ev. ref. egyház részéről megerősíti s a jóváhagyási záradékkal ellátni rendeli.

115. Ugyanezen egyházmegye tavaszi közgyűléséből jóváhagyás végett pártolólág terjeszti fel a *b.-szentesi* egyház, mint eladó által Kolcsár Sándor és társai vevőkkel a *b.-szentesi* 157, 329 és 42 sz. telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlanok eladása tárgyában kötött adásvételi szerződést.

Az eladott ingatlanok kikötött vételára a megtartott árverésről felvett jegyzőkönyvvel, az eladás szükségessége pedig az egyházi adósságok törlesztésével igazolva levén, közgyűlésünk a bemutatott adásvételi szerződésben foglalt jogügyletet *b.-szentesi* egyház részéről megerősíti és jóváhagyási záradékkal ellátni rendeli.

116. Az alsó-zempléni egyházmegye jelenti, hogy az *országos ev. ref. lelkészi özvegy árva gyámintézetbe* a lelkész által fizetendő évi járulékokat a *sárospataki* és *tokaji* egyházakba az egyház vállalta magára.

Kerületünk a sárospataki és tokaji egyházak áldozatkészségéről szóló ezen örvendetes jelentést elismeréssel veszi tudomásul, s azt mint követésre méltó szép példát, más egyházak figyelmébe is a legmelegebben ajánlja.

117. Az alsó zempléni egyházmegye f. é. ápr. 18—19. napjain tartott közgyűléséből, mint vallásügyi sérelmet terjeszti fel a róm. és gör. katolikus lelkészek azon eljárását, hogy egyes házasságok kötésénél kötelező nyilatkozatot igyekezzenek szerezni egyházaik javára, hogy t. i. a születendő gyermekek, nemükre való tekintet nélkül a róm. és gör. kath. vallásban neveltessenek.

Miután a gyermekek vallásáról intézkedő 1894. évi 32. t. cz. 1 §-a megengedi, hogy a házaspárok házasságuk megkötése előtt megegyezhetnek arra nézve, hogy gyermekeik valamennyien az apa vagy az anya vallását kövessék: egyházkerületi közgyűlésünk a felterjesztés tárgyá-

ban vallásügyi sérelmet nem lát. Fájdalommal jelenti ki, hogy hasonló eljárás megakadályozására törvényes eszközök nem állanak rendelkezésünkre, csak lelkészeink ébersége, bölcs és tapintatos eljárása, szükség esetén erélyes fellépte mentheti meg evangélikus református egyházunkat az ez oldalról fenyegető veszedelemtől.

118. Megerősítés végett az egyházmegyékből a következő *díjlevelek* terjesztettek fel:

a) *Lelkeszi díjlevelek*: a felső-borsodi egyházmegyéből a hangácsi 3, az ungi egyházmegyéből a csomonyai 3 példányban.

b) *Tanítói díjlevelek*: az alsó-zempléni egyházmegyéből a bodrog-szentesi 3, a csanárosi 3, a sóstófalvi 4, a felső-borsodi egyházmegyéből a hangácsi 3, az ungi egyházmegyéből a csomonyai 3, a nyárádi 3, a gömöri egyházmegyéből az iványii 4 példányban.

A felterjesztett díjlevelek az egyes egyházak presbiteri, illetőleg közgyűlési határozataival s az egyházmegyék jóváhagyásával el levén látva, kerületünk által megerősítetnek, s egy-egy példányuk az egyházkerületi, és egyházmegyei levéltárakban helyeztetik el, egy példányuk pedig az illetékes egyházaknak adatik vissza.

119. Az egyes egyházmegyékből a következő *lelkeszi és tanítói változások* jelentettek be:

a) Az *alsó-borsodi* egyházmegyében tanítókul megerősítettek: Nemes-Bikkre Kuki Ferencz és Szőke Kornélia; Andornokra Deáki Gyula; Mező-Keresztesre Csatári János; Diós-Győrbe Nagy Kálmán; Cserépfaluba Papp Zoltán; Mező-Csátra Kalos Barna; Tisza-Nánára Bevárdy József.

b) A *gömöri* egyházmegyében tanítókul megerősítettek: Demeter László Vályba, Földi Tamás Mártonfalvára, Tóth Albert Berzétére, Bogár Bálint Szuhafőre.

c) A *felső-zempléni* egyházmegyében lelkészszé választott s megerősített: a gercselyi egyházban Botka Bertalan migléczi lelkész, a magyar-izsépi egyházban Tomory Pál pelsőczi segédlelkész.

d) Az *ungi egyházmegyében* megválasztott palágyi lelkész-szé: Erdélyi János segédlelkész, nagy-dobronyi tanítóvá: Sulyok János.

Ezekkel kapcsolatban az ungi egyházmegye esperese jelenti, hogy az ungi egyházmegyében ez idő szerint nincs tanító Putka-Helmecezen és Felső Reviscsén. Oklevél nélküli tanító van alkalmazva ideiglenesen: Nagy-Kaposon és Ptruksán. Okleveles óvónő: Jenkén.

Mindezen változások és megerősítések az egyházmegyei határozatok alapján tudomásul vétetnek.

120. Az *egyházmegyék ujonnan választott tisztviselőikről* a következőket jelentik:

a) Az abaúji egyházmegyében a papi főjegyzői állásra Ujj József eddigi aljegyző választatott meg.

b) Az ungi egyházmegyében papi tanácsbírókká választottak: Komjáthy Gábor ungvári és ifj. Szakal István lucskai lelkészek; Szabó Lajos pedig világi tanácsbíróvá választatott.

E választások tudomásul vétetnek.

121. Az *egyházkerületi közhirdetésre* a folyó 1900-ik évre némelyik egyházmegye, mint pl. az abaúji 8, a f.-zempléni 9 egyházat is ajánlott.

Közgyűlés kimondja, hogy jövőre mind-egyik egyházmegye csak három egyházat ajánljon közhirdetésre.

A folyó évre felvétettek: Nagy-Bózsva, Radvány, Hernád-Petri, F.-Ábrány, Bába, Meszes, Lőrinczfalva, R.-Szend, Abod, Bátka, Kálósa, Ragály, Mező-Zombor, Erdő-Horváti, Kakk, M.-Jesztreb, Imreg, Szürnyeg, Veskócz, Kis-Geócz, Mogyorós, Szögliget, Komjáti, Szöllős-Ardó.

122. *Solyom Lajos ónódi lelkész* jelenti, hogy Gaganecz Alajos sajó-petrii g. kath. lelkész, a Gyüker János ev. ref. és Lasánszki Veron g. kath. vallású ónódi lakos szülék házasságából származott, s törvénytelenül elkeresztelt fiú gyermekek keresztlevelét, amire a konfirmálás végett volna szüksége, részére kiadni nem akarja. A keresztlevél kiadása iránt a kultusz-miniszter úr megkeresését kéri.

Kerületünk a jelentést sajnálattal veszi tudomásúl, de az ügyet a jelzett módon nem véli sikeresen elintézhetőnek, hanem utasítja az ónódi lelkészt, hogy a nyilván fenforgó sérelmet a polgári bíróság útján maga igyekezzék orvosolni.

123. Olvastatott *Palcsó Károly damaki lelkésznek* a felső-borsodi egyházmegye által pártolólág felterjesztett azon kérvénye, melyben előadja, hogy ő, egy a damaki lelkészi hivatal tulajdonát képező elpusztult szőlő-talajt, mely 1109 □-ölet tesz ki, 418 korona költséggel betelepített, s mivel kevés reménye van ahhoz, hogy ő e befektetésnek a gyümölcseit még több időn át élvezhetné, kéri, hogy e 418 korona befektetés 10 évre osztassék be, és ha netalán tiz évig ezen szőlőt nem használhatná, hivatalos utódai köteleztessenek arra, hogy az ő örököseinek, az elmaradt évekre eső részleteket, évi 41 kor. 80 fillér összegben visszafizetni tartoznak.

Kerületünk Palcsó Károly kérelmét méltányosnak tartja, s az egyházmegyei határozatban kimondott azon határozat mellett, hogy folyamodó lelkész az időközi gondozás költségeit sajátjából köteles fedezni, a kérelem teljesítéséhez hozzájárul s annak a lelkészi díjlevélre való rávezetését elrendeli.

124. Kovács János, vámos-újfalusi lelkész, súlyos betegségére hivatkozva, segílyt kér.

Kérelme véleményadás végett áttétetik az egyházkerületi pénzügyi választmányhoz.

125. A dunántúli ev. ref. egyházkerület 1899. évi őszi közgyűlésének jegyzőkönyvét, az erdélyi ev. ref. egyházkerület igazgató-tanácsa az 1872—97. évi közgyűlési jegyzőkönyvek betűsoros tármutatóját, a magyarhoni ág. ev. egyház négy egyházkerülete egyetemes közgyűlése jegyzőkönyvének 11 példányát, az erdélyi ág. ev. egyházkerület XIX-ik közgyűlése jegyzőkönyvének 1 példányát, végre az ág. ev. egyházkerület 1899. évi őszi közgyűlése jegyzőkönyvének 12 példányát küldi.

Mindezen küldemények az egyházkerület levéltárába helyeztetnek el.

126. Olvastatott a kenézlői egyház folyamodványa, melyben előadja, hogy az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye még 1899. augusztus 29—30. napjain tartott közgyűlésében 42-ik sz. határozatával elrendelte, hogy Sarkady Antal nyugalmazott lelkész állásába visszahelyeztessék s részére a lelkészi javadalom kiegészítéséül az 1899. évi június 14-én tartott egyetemes konventi ülésben megállapított államsegély kiadásék. Miután lelkészek az államsegélyt még eddig meg nem kapta, kéri, hogy annak kiutalványozása végett egyházkerületünk a kellő lépéseket tegye meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk az alsó-zempléni egyházmegye rendelkezését jóváhagyja, felhívja egyszersmind az egyházmegye esperesét, hogy a már megállapított államsegély kiutalványozása végett szükséges intézkedéseket saját hatáskörében lehető rövid idő alatt tegye meg.

127. Elnöklő püspökünk mély meghatottsággal jelenti, hogy *Wurga Lajos* sárospataki theol. tanár, a kinek szabad-ságolása és helyettesítése felől a tegnapi napon intézkedett közgyűlésünk, Sárospatakról érkezett sürgöny-hír szerint agyszélhűdésben elhunyt. Kéri, hogy a páratlan szorgalmú tanár s a „Keresztyén egyháztörténelem“ című nagy műve által halhatatlanná vált irodalmi férfiú kidőlte felett érzett fájdalmit s fáradságos alkotásaival szerzett érdemeinek elismerését igtassa közgyűlésünk jegyzőkönyvébe s e jegyzőkönyv megküldése által fejezze ki igaz részvétét a boldogult tudós gyászba borúlt özvegyének is.

Egyházkerületi közgyűlésünk a legőszintébb sajnálattal értesült a tegnapi napon a *Wurga Lajos* egészségének megrendüléséről és szabad-ságoltatásának szükségéről; fokozódott részvét-tel veszi azért tudomásúl, hogy felgyógyulásának reményéről le kell immár mondanía s búcsút kell vennie ama férfiútól, a ki 32 éven át az igazi tudós páratlan szerénységével olthatatlan tudás-vágyat és kötelességtudást párosítván lelkében, a sárospataki főiskolának s a hazai prot. irodalomnak elsőrendű csillagává emelkedett; a ki nemcsak életével, de életének kialvását siettető, önfeláldozó munkássága által is arra hiva-

tott a Gondviselés által, hogy *sokakat vezéreljen az igazságra* és útmutató fény és világosság legyen a Krisztus szellemét szomjuhozó, az Istenhez vezető ösvényeket kereső lények számára. Hálás elismeréssel vallja be egyházkerületünk, hogy *Warga Lajosban* s az ő nevét örökítő egyháztörténelmi nagy műben jót tett velünk s küzdelmek elé állított prot. egyházunkkal s ebben mindenk felett sárospataki főiskolánkkal az istenség végéremehetetlen bölcsessége és midőn ez édes meggyőződéssel áldást kíván a munkában megtört jeles kihűlt poraira, ugyanakkor a legteljesebb részvétellel, az írásnak eme szavaival köszönti a *Warga Lajos méltán gyászoló özvegyét: „A kik az Istent szeretik, azoknak mindenek egyaránt javokra vannak. Az igazak emlékezete áldott.“*

128. A lelkész-avatással egybekötött őszi gyűlés megtartása a felső-borsodi egyházmegyére következőzve, jelenti az érdekelt egyházmegye, hogy a gyűlés helyéül a *bódvai* egyházközséget szemelte ki.

Tudomásúl szolgál.

129. A még fel nem olvasott jegyzőkönyvi pontok hitelesítésével

elnöklő püspökünk és az egyházkerületnek Miskolczon lakó tagjai bízatnak meg.

II.

Bírósági ügyek.

I.

A nagy-bozsvai lelkészi jövedelem megosztása.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület bírósága, mint 2-od fokú közigazgatási bíróság által Miskolczon 1900. május 17 én tartott ülés jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Kun Bertalan püspök és Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt, Nagy Pál, Vadászy Pál és Tóth Dániel esperesek, Vay Elemér báró egyházmegyei gondnok, Zombory Gedő, Kérészy Barna, Nagy Ignác egyházkerületi tanácsbírák.

Előadó és jegyző: Finkey József dr., egyházkerületi világi aljegyző.

Tárgy: a nagy-bozsvai lelkészjövedelem megosztása.

Az ügy szóbeli előadása, az első bírósági ítélet és felebbezés felolvasása után megtartott zárt ülésben,

a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület bírósága, mint 2-od fokú közigazgatási felebbviteli bíróság az abauji ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának a nagy-bozsvai lelkészi jövedelem megosztása tárgyában 1899. aug. 29-én hozott, s Konyha Pál, volt nagy-bozsvai lelkészt 104 frt 70 kr. fizetésében marasztaló ítéletét a marasztalt felebbezése folytán vizsgálat alá vévén, következő

végzést

hozott:

Az abauji ev. ref. egyházmegye közigazgatási bíróságának ítélete feloldatik, a bíróság újabb szabályszerű eljárásra és a kifejlendők alapján határozat hozatalára utasítatik.

Indokok:

Fel kellett oldani a felebbezéssel megtámadott ítéletet az Egyházi törvények 354. § a alapján azért, mert az első fokú bíróság olyan törvényes szabályokat mellőzött, melyek miatt alapos ítéletet hozni nem lehetett. Nem rendelt el ugyanis a bíróság elnöksége vizsgálatot, az ügy elbírálásához szükséges díjlevelet be nem szerezte, az érdekelt feleket a tárgyalásra meg nem idézte; tehát őket meg sem hallgatta. Mellőzte tehát az Egyházi törvény 325, 328, 329 és 335-ik szakaszainak kötelező rendelkezéseit.

Kelt, mint fent.

Ragályi Béla s. k.

egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Kun Bertalan s. k.

püspök, egyházi elnök.

Dr. Finkey József s. k.

jegyző.

II.

A radványi anya- és a pálházai leányegyház vitás ügye.

A tiszánineni ev. ref. egyházkerület bírósága, mint 2-od fokú közigazgatási felebbviteli bíróság által Miskolczon 1900. május 17-én tartott ülés jegyzőkönyve.

Jelenvoltak: Kun Bertalan püspök, Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt, Nagy Pál, Vadász Pál, Tóth Dániel esperesek, Vay Elemér báró egyházmegyei gondnok, Zombory Gedő, Kérészy Barna, Nagy Ignác egyházkerületi tanácsbírák.

Előadó és jegyző: Finkey József dr., egyházkerületi világi aljegyző.

Tárgy: a radványi anya- és a pálházai leányegyház között a radványi lelkészlak újraépítési költségeinek megosztása felett támadt vitás ügy.

Elnöklő püspök az ülést megnyitja az ügy megjelölése annak szóbeli előadása, az első bírósági ítélet és a felebbezés felolvasása után megtartott zárt ülésben

a tiszánineni ev. ref. egyházkerület bírósága, mint 2-od fokú közigazgatási felebbviteli bíróság, az abauji ev. ref. egyházmegye közigazgatási bírósága által Kassán 1900. ápril hó 2 án hozott ítéletet, melyben a radványi anyaegyháznak a pálházai

leányegyház ellen a radványi lelkészlak újra építési költségeinek $\frac{1}{3}$ részben leendő viselése iránt támasztott követelését elutasította, a radványi egyház felebbezése folytán vizsgálat alá vétvén, következőleg

ítélt;

Az első bíróság ítélete az abban előadott okok alapján helyben hagyatik.

Kelt, mint fent.

Ragályi Béla s. k.

egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Kun Bertalan s. k.

püspök, egyházi elnök.

Dr. Finkey József s. k.

jegyző.

III.

Kovács András tanító fegyelmi ügye.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület bírósága, mint 2-od fokú fegyelmi felebbviteli bíróság által Miskolczon 1900. május 17-én tartott ülés jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Kun Bertalan püspök és Meczner József egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Nagy Pál, Tóth Dániel, Révész Kálmán, esperesek, Vay Elemér báró egyházmegyei gondnok, Radácsi György, Kérészy Barna, Idrányi Ferencz, Nagy Ignác egyházkerületi papi tanácsbírák, dr. Finkey József egyházkerületi világi aljegyző, mint jegyző.

Előadó: Idrányi Ferencz egyházkerületi tanácsbíró.

Tárgy: Sáfrány Lajos ládbessenyői lelkész fegyelmi feljelentése Kovács András ládbessenyői tanító ellen.

Elnöklő püspök az ülést az ügy megjelölésével megnyitja. Az ügy szóbeli előadása, az első bírósági ítélet és a felebbezés felolvasása után megtartott zárt ülésben

a tiszáninneni ev. ref. egyházkerület bírósága, mint fegyelmi bíróság által Ózdon 1900 április 23-án hozott ítéletet, melyben Kovács András ládbessenyői tanítót a tanítói hivatalviselés képzetlenségének vádja alól felmenti, ellenben az Egyházi Törvények 301. §-ának 3., 4. és 10-ik pontjaiba ütköző cselekménye miatt vétkesnek mondotta és ezért az Egyházi Törvények 302. §. b) pontjában foglalt *feddésre* ítélte, — Sáfrány Lajos ládbessenyői lelkész felebbezése folytán vizsgálat alá vétvén, a következőleg

ítélt:

Az első bíróság ítélete az abban felhozott okok alapján helybenhagyatik.

Kelt, mint fent.

Meczner József s. k.

egyházmegyei gondnok, mint világi elnök.

Kun Bertalan s. k.

püspök, mint egyházi elnök.

Dr. Finkey József m. k.

jegyző.

IV.

Szabó Károly lelkész panasza Fürjész Tamás lelkész és özv. Kőrösy Györgyné ellen.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület bírósága, mint 2-od fokú közigazgatási felebbviteli bíróság által Miskolczon 1900 május 17-én tartott ülés jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Kun Bertalan püspök és Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklete alatt: Nagy Pál, Vadászi Pál, Tóth Dániel, Ragályi Géza, Révész Kálmán esperesek, Meczner József, Vay Elemér br., Lakatos Miklós egyházmegyei gondnokok, Kérészy Barna, Idrányi Ferencz, Nagy Ignác egyházkerületi tanácsbírák, Finkey József dr., egyházkerületi világi aljegyző, mint jegyző.

Előadó: Nagy Ignác egyházkerületi tanácsbíró.

Tárgy: Szabó Károly volt karádi helyettes-, jelenleg sárköz-újlaki rendes lelkész követelése Fürjész Tamás karádi lelkész és özv. Kőrösy Györgyné ellen.

Elnöklő püspök az ügy megjelölésével az ülést megnyitja. Az ügy szóbeli előadása, az elsőbírósági ítélet és a felebbezés felolvasása után megtartott zárt ülésben

a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület bírósága, mint 2-od fokú közigazgatási felebbviteli bíróság az alsó-zempléni ev. ref. egyházmegye időszaki tanácsa, mint közigazgatási bíróság által Sárospatakon 1899 szeptember 26-án hozott ítéletet, melyben kötelezi Fürjész Tamás karádi lelkészt, hogy Szabó Károly sárköz-újlaki lelkésznek 15 frtot végrehajtás terhe alatt fizessen, Szabó Károly felebbezése folytán vizsgálat alá vévén, következőleg

ítélt:

Az első bíróság ítélete az abban előadott okok alapján helyben hagyatik.

Kelt, mint fent.

Ragályi Béla s. k.

egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Kun Bertalan s. k.

püspök, egyházi elnök.

Dr. Finkey József s. k.

jegyző.

V.

Bartha József lelkész és Bodnár József egyházközségi gondnok fegyelmi ügye.

A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület bírósága, mint 2-od fokú fegyelmi felelőviteli bíróság által Miskolczon 1900. május 17-én tartott ülés jegyzőkönyve.

Jelenvoltak: Kun Bertalan püspök és Ragályi Béla egyházmegyei gondnok elnöklelte alatt: Nagy Pál, Tóth Dániel, Ragályi Géza, Révész Kálmán esperesek, Meczner József, Vay Elemér báró egyházmegyei gondnokok, Kérészy Barna, Idrányi Ferencz, Nagy Ignác egyházkerületi tanácsbírák, Finkey József dr., egyházkerületi világi aljegyző, mint jegyző.

Előadó: Kérészy Barna, egyházkerületi tanácsbíró.

Tárgy: Lőrinczy István ev. ref. egyháztag által Bodnár János visi egyházközségi gondnok és Bartha József visi ev. ref. lelkész ellen beadott fegyelmi feljelentés.

Elnöklő püspök az ülést az ügy megjelölésével megnyitja. Az ügy szóbeli előadása, az első bírósági ítélet és a felelőbeszél felolvasása után tartott ülésében

a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület bírósága, mint 2-od fokú fegyelmi felelőviteli bíróság az alsó zempléni ev. ref. egyházmegye bírósága, mint fegyelmi bíróság által Sárospatakon 1899 augusztus 30-án hozott ítéletet, melyben Bodnár Jánost és Bartha Józsefet az ellenük Lőrinczy István által emelt vád alól felmenti, 10 frt eljárási költségben Lőrinczy István magánvádlót marasztalja el, a felmentett vádlottakat pedig figyelmeztette, hogy az ellenük emelt alaptalan vád miatt az Egyházi Törvények 386. § a értelmében a köztörvények útján szerezhetnek elégtételt, — Lőrinczy István magánvádló felelőbeszélésé folytán vizsgálat alá vétén, következőleg

ítélt:

Az első bíróság ítélete az abban felhozott okok alapján helybenhagyatik.

Kelt, mint fent.

Ragályi Béla s. k.

egyházmegyei gondnok, világi elnök.

Kun Bertalan s. k.

püspök, egyházi elnök.

Dr. Finkey József s. k.

jegyző.

Jegyzették: *Radácsi György* egyházkerületi papi főjegyző az 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 13, 14, 17, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 63, 64, 65, 68, 78, 79, 80, 127, 128, 129. pontokat.

Szalay László világi főjegyző a 18, 19, 20, 21, 22, 23, 39, 40, 48, 49, 50, 51, 52, 70, 72, 73, 82, 83, 84, 85, 114, 115 pontokat.

Dr. Finkey József világi aljegyző a 8, 10, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 66, 67, 69, 75, 76, 77, 81, 100, 101, 102, 103, 106, 107, 108, 109, 117, 124, 125, 126 pontokat és a bírósági ügyeket (I—V).

Vattay László papi aljegyző a 15, 16, 41, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 71, 74, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 104, 105, 110, 111, 112, 113, 116, 118, 119, 120, 121, 122, 123 pontokat.

Tárgymutató.

I. Közgyűlési ügyek.

Jelenvoltak névsora.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Kun Bertalan püspöknek, mint 50 éves miskolci lelkésznek üdvözlése.
3. Kun Bertalan püspök köszönete.
4. A megjelent s elmaradt képviselők igazolása.
5. Kun Bertalan püspök évi jelentése.
6. Köszönet Gróf Andrássy Dénesnek a megyaszói ev. ref. templom javítására ajándékozott 20,000 koronáért.
7. A lelkészi özvegy-árva-gyámintézet szabályai törvényerőre emeltetnek.
8. Pénzügyi választmány jelentése az egyházkerületi jegyzőkönyv és névkönyv árára nézve.
9. A képezdei és gimnáziumi vallástanárság ügyében a főiskolai igazgató-tanács javaslata beváratik.
10. A főiskolai igazgató-tanács véleménye a párhuzamos osztályok¹ miatt szükségessé vált építkezésre nézve.
11. Ugyanazon igazgató-tanács véleménye egy gimnáziumi tanszék betöltésére nézve.
12. Jelentés a jogakadémia ügyében kiküldött bizottság eljárásáról.
13. Jelentés a „Sárospataki Lapok“ anyagi sorsa felől.
14. Intézkedés az „Adalékok“ feldolgozása felől.
15. Az egyházmegyék véleménye a magyar nyelv és szám tanítása felől az egyházkerületi tanügyi bizottsághoz tételik.
16. A Rozsnyón létesítendő ev. ref. vallástanárság és önálló lelkészség stb. kérdése.
17. A felső-borsodi egyházmegye az egyházfegyelmi szabályokat az őszi gyűlésre adja be.
18. Fínkey József miskolci tanár nyugdíjba vonul, érdemei örökítettnek.
19. Az eperjesi állami tanítóképezdénél Frenczel Bertalan vajkóczi lelkész vallástanítóul elismertetik, 100 frt tiszteletdíjat kap s az abaúji esperes a tanítónőképezdei hitoktatás díjazása végett lépések tételére utasítatik.
20. A vallás- és közokt. miniszter az új középiskolai tanterv érdekében.

21. A földmívelési miniszter a gazdaságtannak a sárospataki theol. akadémián leendő előadása végett.
22. A vallás- és közokt. miniszter a hazai ipartermékek pártolása végett.
23. Ő felsége 200 koronát adományoz a bodrog-olaszi egyháznak.
24. Konventi tagok választása 1900—1903-ra.
25. Intézkedések a közalap ügyében.
26. A papi özvegy árva gyámügyi hátrálékok behajtásáról.
27. A sárospataki tanári fizetések rendezését a Konvent megsürgeti.
28. Az „Adattár“i adatok felküldésére december 31-ig haladék adatik.
29. A miskolci főgimnáziumi vallástanár fizetése s a sárospataki főgimnáziumi vallástanárság ügyében a Konvent jelentést kíván.
30. A vallástanárok munkájának támogatása a többi tanárok által.
31. A theol. tanárok nyugdíjügye az elnökség által sürgetendő.
32. A budapesti protestáns fakultás kérdése a sárospataki theológiai tanári karhoz tételik.
33. A konvent jövőre saját pénztárából bocsásson megfelelő összeget a tőkeségely kifizetése végett a kerületek részére.
34. Az adózási reform ügyében bizottság küldetik ki.
36. A közös prot. ügyeket szabályozó egyességi szöveghez statutumot készít egy bizottság.
37. A lelkészi fizetések kiegészítési ügye bizottságra bizatik.
38. A közalap ügyében stb. választott bizottság névsora.
39. Pap János alapítványa s emlékének örökítése.
40. Az egyházkerületi pénzügyi választmány számadása, Pataky Sándor pénztárnok felmentése s fizetésének felemelése.
41. Ideiglenes intézkedés az államsegély (lelkészi) kiosztására nézve.
42. A sárospataki főiskola számadásai 1899-ről. Soltész Ferencz pénztárnok működésének helyeslése.
43. Jelentés a Mudrány András hagyatékának eddigi kezeléséről. Dókus Gyula végrendeleti végrehajtónak köszönet stb.
44. Finkey Ferencz dr. külföldi tanulmányútra menetele jóváhagyatik.
45. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa és Csikai Bálint t.-ladányi lakos közt kötött adás-vevési szerződés jóváhagyása.
46. Özv. Mudrány Jánosné javára kiállított igazgató-tanácsi nyilatkozat helyben hagyatik.
47. Rohoska József Warga Lajos helyettesítőjéül megválasztatik.
48. Kolener József örökhatározó alapítványa s az alapító emlékének örökítése.
49. Jablonovszky József adományáért köszönet.
50. Csőke Lászlóné alapítványa a főiskolának; az alapító emlékének örökítése.
51. Böszörményi Józsefné, illetőleg Oelberg Károlyné hagyománya a főiskolának s a hagyományozó emlékének örökítése.

52. Dókus Gyula és Spillenber Zsófia alapítványa a főiskolának s köszönet az alapítóknak.
53. A sárospataki tanárok fizetés-rendezésének kérdése.
54. A sárospataki évváró vizsgálatok ideje.
55. A miskolci főgimnázium igazgatójának jelentése.
56. A rimaszombati főgimnázium igazgatójának jelentése.
57. A rimaszombati főgimnáziumnál a vallásoktatás ellenőrzése.
58. Ballo Adél felsőbb leányiskolai segédnevelőnő fizetésének felemelése.
59. Tóth Pál leányiskolai igazgató fizetésének emelése.
60. Tóth Pál igazgató személy-pótlékának törlése.
61. Az egyházkerületi felsőbb leányiskola kibővítése ügyében készített emlékirat s a tornai egyházmegye indítványa.
62. Egyházkerületi tanügyi bizottság véleménye az iskolai rendtartási naplókról s a Sárospataki Irodalmi Kör megbízatása e tárgyban.
63. Az *»erdélyi püspök«*-cím kérdése.
64. A Vörösmarthy Mihály születésének 100 éves örömmünepére a kerület képviselőket küld.
65. A budapesti ev. ref. theol. fakultás és az 1848. XX. t.-cz. szellemének megfelelő állami segélyezés kérdése.
66. A Br. Baldácsi-alapítvány igazgatóságának évi jelentése.
67. A Baldácsi bizottságba a régi tagok újra megválasztatnak.
68. Kóji Comáromy László elhunytja s érdemeinek örökítése.
69. Az esperesek díjjának felemelése.
70. Az ongai egyház adás-vételi ügye.
71. A növendékek nemi elkülönítésének megszüntetése a több tanítójú népiskolákban.
72. A nyéki egyház adásvételi ügye.
73. A ládházi egyház adásvételi ügye.
74. Kovács Károly egri lelkész fizetésének javítása.
75. A borsodi ev. ref. tanító-egyesület gyűlésére 400 kor. segély adatik.
76. Fűry Lajos nyugalmazott tanító gyámügyi járulékainak kiutalása.
77. A nagymihályi ellopott úrasztali pohár leltári törlése.
78. Ózdra énekelni tudó ünnepi követ küldendő.
79. Szuhay Benedek *»Az egyházlátogatás«* című műve kinyomatására 200 korona segélyt kap.
80. Herczeg Odeschalki Gyuláné jótékonyágáért a kerület is köszönetet mond.
81. A felső-borsodi egyházmegyének volt ügyésze ellen való követelése.
82. A kápolnai egyház adásvételi ügye.
83. A bán-horváti egyház adásvételi ügye.
84. A bán-horváti egyház birtok-eladási ügye.
85. A sajó-szentpéteri egyház birtok-eladási ügye.

86. Az abodi egyháznak segélygyűjtés engedtetik.
87. Intézkedés az eperjesi ág. ev. tanítóképezdében vizsgázó ev. ref. növendékek vallásvizsgálója és bizonyítványuk kiállítása felől.
88. A lelkészi és tanítói fizetések természetbeli és szolgálmányi részleteinek átváltoztatásáról.
89. Csapó János felső-nyárádi lelkész a fél jövedelmet az egyház tornyának javítására fizeti.
90. Az ev. ref. tanítók nyugdíjügyének szabályozása a gömöri ev. ref. tanító-egyesület kívánsága értelmében a konvent figyelmébe ajánltatik.
91. A gömöri egyházmegye sürgeti a lelkészi nyugdíjintézet felállítását.
92. Ugyanazon egyházmegye az okt. 31 és márcz. 15 megünneplését javalja.
93. Ugyanazon egyházmegye s.-lelkészt kér az esperes és papi főjegyző mellé, állami segélylyel.
94. A parochialis könyvtárak költségeinek fedezése a szegény egyházakban.
95. Szöllősi István özvegy árva gyámügyi járulékának kiadása felől a pénzügyi választmány megkérdeztetik.
96. Szűk Gyula lelkész kérvénye fuvardíjának felemelése iránt.
97. Ablonczy Pál kérvénye államsegélyes káplánért.
98. A berzétei és runyai egyházak kérvényei tőkesegélyi elsőbbségért.
99. A Szondi-Kenessey alapítvány kamatára a f.-zempléni egyházmegye jogosult.
100. A vályi egyház kérvénye 1000 korona alapítványának egyházkerületi kezelése iránt.
101. A radnóti egyház ugyanolyan kérvénye.
102. Az áji leányegyház és a szádellői anyaegyház lelkész-fizetési ügye.
103. A varbóczi egyház kérvénye kamat elengedésért stb.
104. A szöllős-ardói egyház hathatós segélyezésre ajánltatik.
105. A tornai egyházmegye képviselőinek nevei az egyházkerületi tanügyi bizottság névsorába felveendőek.
106. A Horváth Mária-alap állása az ungi egyházmegyében.
107. A vallástanítók díjazása s a megtartandó vallástanórák felől való intézkedés az ungi egyházmegyében.
108. Bacskay Sámuel jelentő ívének kiigazítása.
109. A csapi egyház iskolájának államosítása s iskolai helyének bérbeadása.
110. A kereknyei iskolai növendékek s a szentesi tanító állomás panaszolt ügyében támadt előnyös változás.
111. Az iskei egyház lelkészi ellátása s a bési lelkésznek ez ellátásért való javadalmazása.

112. Az ásványi egyház a lelkész-tanítóság felállítására helyett külön lelkészi és külön tanítói állás szervezésére utasítatik.
113. A missziói lelkészek díjának a lelkészi fizetésbe való beszámítása nem változtatható meg.
114. A tokaji egyház adásvételi ügye.
115. A b.-szentesi egyház adásvételi ügye.
116. A sárospataki- és tokaji egyházak a lelkészi özvegy-árvagyám-tári évi járulék átvállalásaért példaképen ajánlatnak.
117. Az alsó-zempléni egyházmegye által felterjesztett vallássérelmi eljárás a törvény értelmében nem orvosolható.
118. Megerősített díjlevelek.
119. Lelkész- és tanító-változások az egyházmegyében.
120. Ujonnán választott egyházmegyei tisztviselők.
121. Közhirdetésre ajánlott egyházak és ajánlási elv e tárgyban.
122. Sólyom Lajos ónodi lelkész a bejelentett vallássérelmet polgári bíróság útján orvosolhatja.
123. Palcsó Károly damaki lelkész betelepített szőlője betelepítési árának 10 évre való megosztása s utódainak eselleges fizetési kötelezettsége.
124. Kovács János vámos-ujfalusi lelkész kérvénye a pénzügyi bizottsághoz tételik.
125. A testvér-kerületek által küldött nyomtatványok felől való intézkedés.
126. Sarkady Antalnak a kenézlői egyházba visszamenetele jóváhagyatik s államsegélyeért az alsó-zempléni esperes tegyen lépéseket.
127. Warga Lajos theol. tanár elhunyt a érdemeinek örökítése.
128. Az őszi gyűlés helyéül Bódvát jelöli a soros egyházmegye.
129. A jegyzőkönyvi pontok hitelesítéséről való intézkedés.

II. Bírósági ügyek.

- I. A nagy-bózsvai lelkészi jövedelem felosztása.
- II. A radványi anya és a pálházai leányegyház vitás ügye.
- III. Kovács András lád-bessenyoői tanító fegyelmi ügye.
- IV. Szabó Károly sárközújlaki lelkész panasza Fürjész Tamás karádi lelkész és özvegy Kőrössy Györgyné, volt karádi lelkészné ellen.
- V. Bartha József visi lelkész és Bodnár János egyházközségi gondnok fegyelmi ügye.

Betűsoros mutató.

I. Közgyűlési ügyek.

- Abaúji esperes 19, 70.
 Abodi egyház 86.
 Alsó-zempléni egyházmegye 117.
     „   „   esperes 126. .
 Andrassy Dénes gróf 6.
BacsKay Sámuel 108.
 Balló Adél 58.
 Bánhorváti egyház 83, 84.
 Bernáth Elemér 24.
 Berzétei egyház 98.
 Bizony Ákos 37, 38, 39.
 Bodrog-olaszi egyház 23.
 Bodrog-szentesi egyház 115.
 Bódvai egyház 128.
Csapi egyház 109.
 Csapó János 89.
 Csikai Bálint 45.
 Czinke István 38.
Damaki egyház 123.
 Debreczeni Bertalan 35, 43.
 Dókus Ernő 24, 67.
 Dókus Gyula 43, 52.
Egyetemes ev. ref. konvent 33, 90.
 Egyházak általában 5, 7, 8, 14, 61, 88, 104, 121.
 Egyházkerületi felsőbb leányiskolai felügyelőség 59, 60, 61.
 Egyházkerületi pénzügyi választmány 7, 8, 39, 40, 58, 69, 73, 74,
     95, 100, 101, 103.
 Egyházkerületi tanügyi bizottság 15, 105.
 Egyházmegyei gondnokok 44, 38, 61.
 Egyházmegyék általában 5, 25, 118, 119.
 Erdélyi egyházkerület igazgató-tanácsa 63.

- Esperesek általában 26, 34, 38, 61.
 Fejes István 24, 64.
 Felső-borsodi egyházmegye 17, 88, 89, 123, 128.
 Felső-nyárádi egyház 89.
 Finkey Ferencz dr. 35, 44.
 Finkey József 18.
 Finkey József dr. 35, 81.
 Frenczel Bertalan 19, 87.
 Fűry Lajos 76.
 Gömöri egyházmegye 91, 92, 93, 94, 98, 99, 100.
 Gömöri esperes 16, 57
 Iskei egyház 111.
 Jablonovszki József 49.
 Kenézlői egyház 126.
 Kérészy Barna 24.
 Komáromy L. özvegye 68.
 Kovács Károly 74.
 Kun Bertalan püspök 2, 3, 5, 12, 16, 25, 31, 33, 34, 36, 37, 38,
 58, 61, 67, 72, 83, 84, 87, 94, 96, 97, 111, 115, 128, 129.
 Ládházi egyház 72.
 Lelkészek általában 7, 14, 25, 26, 41, 61, 87, 121.
 Lévay József 64.
 Meczner Béla 24.
 Miskolci főgimnázium igazgatósága 28, 29, 30, 55.
 Mudrány Jánosné 46.
 Nagy Ignác 37.
 Nagymihályi egyház 77.
 Nyéki egyház 71.
 Odeschalki Gyuláné 80.
 Ongai egyház 70.
 Ózdi egyház 78.
 Palcsó Károly 123.
 Pap Károly 87.
 Pataky Sándor egyházkerületi pénztárnok 40, 74, 75, 76, 79.
 Radácsi György 24, 35, 36, 108.
 Radnóti egyház 101.
 Ragályi Béla 24, 67.
 Révész Kálmán 24.
 Rimaszombati egyesült főgimnázium igazgatósága 30, 56, 57.
 Rohoska József 47.
 Rozsnyói egyház 16, 99.
 Runyai egyház 98.

Sajó-szentpéteri egyház 85.

Sárospataki főiskolai gazdasági választmány 10, 43, 46, 47.

„ „ igazgatóság 21, 27, 28, 30, 47, 78.

Sárospataki főiskolai igazgató-tanács 9, 10, 11, 27, 29, 42, 45, 48, 53.

„ „ Irodalmi Kör 13, 62.

„ „ theol. tanári kar 14, 32, 65.

Sólyom Lajos 122.

Soltész Ferencz 42, 43, 47.

Szinyei Gerzson 35.

Szőlős-ardói egyház 104.

Szőlősi István 95.

Szuhay Benedek 79.

Szük Gyula 96.

Tokaji egyház 114.

Tornai egyházmegye 61, 102, 105.

Tóth Dániel 37, 71.

Tóth Pál igazgató 59. 60.

Ungi egyházmegye 111, 112, 121.

Vay Béla br. főgondnok 12, 31, 38, 61, 96, 97.

II. Birósági ügyek.

Abaúji egyházmegye I.

Bartha József V.

Bodnár József V.

Fürjész Tamás IV.

Konyha Pál I.

Kovács András III

Kőrösy Györgyné IV.

Lőrinczi István V.

Pálházi leányegyház II.

Radványi egyház II.

Sáfrány Lajos V.

Szabó Károly IV.

